

2008

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA

2009 - 2015

Zespół Roboczy
LGD NASZA KRAJNA
2008-12-17

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

SPIS TREŚCI

1. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR).	4
1.1. <i>FORMA PRAWNA LGD</i>	4
1.2. <i>OPIS PROCESU BUDOWANIA PARTNERSTWA</i>	5
1.3. <i>CHARAKTERYSTYKA CZŁONKÓW LGD/ SPOSÓB ROZSZERZANIA LUB ZMIANY SKŁADU LGD.</i>	6
1.4. <i>STRUKTURA RADY</i>	9
1.5. <i>ZASADY I PROCEDURY FUNKCJONOWANIA LGD ORAZ ORGANU DECYZYJNEGO.</i>	11
1.6. <i>WARUNKI TECHNICZNE I LOKALOWE.</i>	20
1.7. <i>KWALIFIKACJE I DOŚWIADCZENIA OSÓB WCHODZĄCYCH W SKŁAD ORGANU DECYZYJNEGO.</i>	22
2. Opis i specyfika obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności.	23
2.1. <i>UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE, GEOGRAFICZNE, PRZYRODNICZE ORAZ HISTORYCZNE I KULTUROWE.</i>	23
2.2. <i>OCENA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA/POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY I GOSPODARCZY/POZIOM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ.</i>	36
2.3. <i>SPECYFIKA OBSZARU OBJĘTEGO LSR.</i>	42
2.4. <i>UZASADNIENIE SPÓJNOŚCI OBSZARU OBJĘTEGO LSR.</i>	45
3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR oraz wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy. ..	47
4. Określenie wizji rozwoju, misji LGD oraz celów LSR.	53
4.1 <i>WIZJA ROZWOJU OBSZARU OBJĘTEGO LSR.</i>	53
4.2 <i>MISJA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA.</i>	53
4.3 <i>CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU.</i>	56
5. Spójność specyfiki obszaru z celami LSR.	87
6. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR	89
7. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.	92
8. Procedura wyboru operacji przez LGD w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w tym przyjęte przez LGD kryteria lokalne wraz z opisem procedury ich zmiany	94
9. Budżet LSR.	110
10. Rola LGD w realizacji i aktualizacji LSR	115
11. Zasady monitoringu LSR.	118
12. Ewaluacja LSR i LGD.	120
13. Powiązania LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LGD	123

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

14.	Planowane działania/przedsięwzięcia/operacje realizowane przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze LSR.	128
15.	Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.	130
16.	Zestawienie załączników.	133

1. Charakterystyka Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA jako jednostki odpowiedzialnej za realizację lokalnej strategii rozwoju (LSR).

1.1. FORMA PRAWNA LGD

NAZWA LGD

Na obszarze trzech gmin Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Powiecie Sępoleńskim – Gminy Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork, została powołana Lokalna Grupa Działania pod nazwą **Stowarzyszenie NASZA KRAJNA**.

STATUS PRAWNY LGD

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA ma status stowarzyszenia. Stowarzyszenie ma osobowość prawną i działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (tj. Dz. U. z 2001r. Nr.79, poz.855 z późn. zm.), ustawy z 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr.64, poz. 427), rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str.1) oraz Statutu Stowarzyszenia.

Stowarzyszenie jest partnerstwem trójsektorowym, składającym się z przedstawicieli sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Jest zrzeszeniem dobrowolnym, samorządnym, trwałym o celach niezarobkowych, którego podstawowym celem jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Wniosek o rejestrację do Krajowego Rejestru Sądowego w Bydgoszczy został złożony w dniu 07.07.2008 roku a rejestracji dokonano 19.11.2008 roku pod numerem 0000317522.

CELE STOWARZYSZENIA

Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, w tym między innymi:

- wspieranie i upowszechnianie działań na rzecz realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju opracowanej dla gmin: Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork,
- aktywizowanie społeczności lokalnej wymienionych gmin i mobilizowanie jej do udziału

w procesie rozwoju obszarów wiejskich,

- budowanie, rozwijanie i promowanie partnerstwa pomiędzy organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami i instytucjami sektora publicznego na obszarze wyżej wymienionych gmin,
- działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem należytej ochrony oraz promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno- kulturowych oraz równości szans,
- promocja obszarów wiejskich oraz gmin położonych na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
- mobilizowanie społeczności lokalnej do wzięcia udziału w procesie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich położonych na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
- upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich położonych na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
- propagowanie działań na rzecz realizacji LSR w obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA.

1.2. OPIS PROCESU BUDOWANIA PARTNERSTWA

Proces tworzenia lokalnego partnerstwa, uzgodnienia interesów poszczególnych grup oraz osiągnięcie etapu prawdziwej współpracy i opracowanie strategii to ogromne wyzwanie, wymagające zaangażowania i czasu. Dzięki PPP LEADER+ samorządy lokalne oraz organizacje i instytucje zainteresowane ideą partnerstwa, mogą ubiegać się o fundusze, z przeznaczeniem na wspieranie procesu tworzenia grup partnerskich oraz opracowanie dobrych i innowacyjnych strategii rozwoju. Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA powstała z potrzeby samych mieszkańców kilku gmin. W ostatnim czasie na obszarze gmin tworzących LGD, czyli Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork odbywały się spotkania z mieszkańcami, szkolenia, konsultacje społeczne.

Starostwo Powiatowe w Sępólnie Krajeńskim działając w porozumieniu z gminami Więcbork, Sośno i Sępólno Krajeńskie zaprosiło wszystkie podmioty chętne do przystąpienia do tworzonej Lokalnej Grupy Działania **NASZA KRAJNA**. Taka informacja mająca charakter zaproszenia pojawiła się w prasie lokalnej 26 czerwca 2008 roku.

W dniu 30 czerwca 2008 r. w Starostwie Powiatowym w Sępólnie Krajeńskim odbyło się zebranie założycielskie, na które przybyło 28 osób z terenu gmin: Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork. Zawiązane w tym dniu partnerstwo przybrało formę stowarzyszenia, w skład którego weszli

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

reprezentanci trzech sektorów: społecznego (mieszkańcy, stowarzyszenia, sołectwa, koła gospodyń wiejskich), publicznego (urzędnicy gminni i powiatowi) i gospodarczego (drobni przedsiębiorcy).

Skupieni wokół budowy partnerstwa liderzy społeczności lokalnej aktywnie uczestniczyli w spotkaniu, a potem w drodze porozumienia i konsultacji wypracowali strategię rozwoju na najbliższe lata z zamiarem wnioskowania o środki unijne z programu LEADER.

1.3. CHARAKTERYSTYKA CZŁONKÓW LGD/ SPOSÓB ROZSZERZANIA LUB ZMIANY SKŁADU LGD.

Według stanu na dzień 17 grudnia 2008 r. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA liczy 30 członków.

Członkowie Stowarzyszenie reprezentują 3 sektory:

- sektor publiczny – 4 członków
- sektory społeczny – 20 członków
- sektor gospodarczy – 6 członków

Podmioty wchodzące w skład sektora publicznego to jednostki samorządu lokalnego działające na terenie powiatu sępoleńskiego: 1 gmin wiejska (Sośno), 2 gminy miejsko-wiejskie (Sępólno Krajeńskie, Więcbork), 1 samorząd powiatowy (Sępólno Krajeńskie).

Sektor społeczny reprezentuje 9 osób fizycznych, 11 organizacji pozarządowych.

Sektor gospodarczy reprezentuje 6 przedsiębiorców działających na terenie objętym Lokalną Strategią Rozwoju.

Tab. 1. Lista członków Stowarzyszenia LGD NASZA KRAJNA - stan na 17.12.2008 r.

LP	Nazwa / Imię Nazwisko	Sektor	Funkcja w strukturze LGD NASZA KRAJNA
1	Powiat Sępoleński/Henryk Pawlina	publiczny	Członek założyciel/ Członek Komisji Rewizyjnej - Przewodniczący
2	Gmina Sośno/Leszek Stroński	publiczny	Członek Założyciel/Członek Komisji Rewizyjnej
3	Gmina Sępólno Krajeńskie/Marek Zieńko	publiczny	Członek Założyciel/Członek Komisji Rewizyjnej
4	Gmina Więcbork/Paweł Toczko	publiczny	Członek Założyciel/Członek Rady
5	Stowarzyszenie Miłośników Wąwelnia – Tilia/Zbigniew Struwe	społeczny	Członek Założyciel/Członek Zarządu - Prezes
6	Stowarzyszenie Dorośli-Dzieciom/Sławomir Jaskulski	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady
7	Stowarzyszenie Jeziora i Lasy Krajeńskie/Norbert Sobiech	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

8	Rada Sołecka Lutówko/Anna Kania	społeczny	Członek Założyciel
9	Rada Sołecka Wsi Jastrzębiec/Dorota Wnuk	społeczny	Członek Założyciel
10	Miejski Ludowy Klub Sportowy „Krajna”/Tomasz Marciniak	społeczny	Członek Założyciel
11	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Sępólno Kraj. – Wawrzyniec/Mariola Cyganek	społeczny	Członek Założyciel/Członek Zarządu - Wiceprezes
12	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kół Gospodyń Wiejskich i Kółek Rolniczych” Gminy Sępólno Kraj./Zdzisław Grzeca	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady – Wiceprzewodniczący
13	Stowarzyszenie Odnowy Wsi Krajeńskiej	społeczny	Członek Założyciel
14	Koło Gospodyń Wiejskich Czarmuń/Bernadeta Mucha	społeczny	Członek Założyciel
15	Sołectwo Wymysłowo/Zygmunt Głęb	społeczny	Członek Założyciel
16	Uczniowski Klub Sportowy Gimnazjum Więcbork/Michał Słoma	społeczny	Członek Założyciel
17	Stowarzyszenie Razem Dla Gimnazjum w Więcborku/Arkadiusz Skowron	społeczny	Członek Założyciel
18	Sołectwo Borzyszkowo/Angelika Szczepaniak	społeczny	Członek Założyciel
19	Sołectwo Dalkowo/Irena Śpica	społeczny	Członek Założyciel
20	Koło Gospodyń Wiejskich – Wysoka Krajeńska/Marzena Czarnecka	społeczny	Członek Założyciel
21	Koło Gospodyń Wiejskich – Runowo Krajeńskie/Lidia Słoma-Jarząb	społeczny	Członek Założyciel
22	Sołectwo Runowo Krajeńskie/Adam Kubiak	społeczny	Członek Założyciel
23	Stowarzyszenie Centrum Rozwoju PROGRES/Iwona Sikorska	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady - Sekretarz
24	Stowarzyszenie „Szpital Wspólnym Dobrem” w Więcborku/Anna Szuca	społeczny	Członek Założyciel/Członek Rady - Przewodnicząca
25	P.P.U.H ”Hurt-Transport Kawiko” Szyling Władysław/Władysław Bernard Szyling	gospodarczy	Członek Założyciel/Członek Zarządu - Skarbnik
26	Zakład Budowlany Błociński Zdzisław/Zdzisław Błociński	gospodarczy	Członek Założyciel
27	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Taxis”/Krzysztof Zieliński	gospodarczy	Członek Założyciel
28	Zespół Pałacowo-Parkowy Sypniewo Romuald Adamski/Romuald Adamski	gospodarczy	Członek Założyciel/Członek Zarządu - Sekretarz
29	Marzena Czarnecka „Stal-Bet”/Marzena Czarnecka	gospodarczy	Członek Założyciel/Członek Rady
30	„WI-KA” Zaopatrzenie Rolnictwa, Skup, Sprzedaż, Pośrednictwo Handlowe Wiesław Karwiński/Wiesław Karwiński	gospodarczy	Członek Założyciel/Członek Rady

Źródło: opracowanie własne

Sposób rozszerzenia składu LGD o kolejnych partnerów następuje zgodnie ze statutem. Przed przystąpieniem potencjalni członkowie mają możliwość uczestnictwa w spotkaniach LGD

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Stowarzyszenia NASZA KRAJNA, mogą także otrzymać pomoc merytoryczną w zakresie realizowanych przez siebie inicjatyw.

Członkiem Stowarzyszenia NASZA KRAJNA może zostać osoba prawna lub fizyczna, która złoży pisemną deklarację przystąpienia zawierającą oświadczenie o przystąpieniu i zobowiąże się do opłacania składek, a ponadto:

- osoba fizyczna – działa na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i złoży deklarację do LGD wraz z rekomendacją swojego środowiska w ilości minimum 10 osób – mieszkańców obszaru objętego LSR,
- osoby prawne w tym jednostka samorządu terytorialnego - działa na obszarze, którego dotyczy Lokalna Strategia Rozwoju, zobowiązuje się do realizacji celów Stowarzyszenia lub jest jednostką samorządu terytorialnego lub partnerem gospodarczym i społecznym, w tym organizacją pozarządową, działającą na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, przedstawi uchwałę organu stanowiącego, zawierającą deklarację przystąpienia do Stowarzyszenia NASZA KRAJNA, złoży deklarację działania na rzecz rozwoju obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju, wskaże osobę reprezentującą ją w Stowarzyszeniu NASZA KRAJNA oraz złoży deklarację członkowską.

O przyjęciu w poczet członków Stowarzyszenia decyduje Zarząd w formie uchwały. O swojej decyzji Zarząd niezwłocznie powiadamia pisemnie zainteresowanego. Od decyzji odmownej zainteresowanemu przysługuje prawo odwołania do najbliższego Walnego Zebrania Członków, którego uchwała jest ostateczna. Odwołanie należy wnieść w terminie 1 miesiąca od otrzymania pisemnej informacji o decyzji, za pośrednictwem Zarządu.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA jest **otwarte** na nowych członków, nowych partnerów chętnych do włączenia się w realizację Lokalnej Strategii Rozwoju.

SPOSÓB POWOŁYWANIA ORGANÓW

Kadencja wszystkich władz Stowarzyszenia trwa cztery lata. Członkowie Stowarzyszenia mają wyłączne prawo rekomendowania kandydatów do władz Stowarzyszenia. Rekomendacja powinna zawierać:

- a) nazwę, dane adresowe podmiotu rekomendującego lub imię i nazwisko osób rekomendujących;
- b) imię i nazwisko osoby rekomendowanej, jej miejsce zamieszkania, nr telefonu kontaktowego, adres e-mail, szczegółową informację o spełnieniu wymogów określonych w § 24 ust. 5 i 7, § 25 ust. 5, 7, 8, 9, 13 i 14 oraz § 26 ust. 6, 7 i 8 Statutu;

- c) nazwę organu, do którego rekomenduje się danego kandydata;
- d) oświadczenia osoby rekomendowanej o wyrażeniu zgody na kandydowanie do konkretnego organu Stowarzyszenia; o zgodzie na przetwarzanie danych osobowych przez Stowarzyszenie NASZA KRAJNA oraz o niekaralności za przestępstwa popełnione z winy umyślnej;
- e) podpis osób uprawnionych do reprezentowania podmiotu rekomendującego oraz pieczęć nagłówkową.

Do rekomendacji powinien być dołączony życiorys kandydata.

Zarząd, a w przypadku wyboru pierwszych władz Stowarzyszenia Komitet Założycielski, sprawdzi kandydatury do władz Stowarzyszenia pod względem spełnienia przez kandydatów wymogów formalnych określonych § 24 ust. 5 i 7, § 25 ust. 5, 7, 8, 9, 13 i 14 oraz § 26 ust. 6, 7 i 8 Statutu, ustali listę kandydatów z uwzględnieniem parytetów równowagi terytorialnej i sektorowej, tzn. ustali tzw. podlisty wyborcze. Wybór członków władz Stowarzyszenia dokonywany jest w drodze głosowania powszechnego i tajnego. Każdy z członków zwyczajnych Stowarzyszenia dysponuje jednym głosem, a głosy oddaje się na wybranego kandydata znajdującego się na tzw. podliście wyborczej. Wybór uznaje się za dokonany, gdy za danym kandydatem opowiedziała się zwykła większość głosujących przy obecności co najmniej 1/3 ilości członków posiadających prawo głosu. Wybrani członkowie władz Stowarzyszenia na pierwszym posiedzeniu tego organu wybierają spośród siebie osoby piastujące poszczególne stanowiska w danym organie.

Mandat członka Zarządu, Rady i Komisji Rewizyjnej wygasa przed upływem kadencji z powodu:

- a) ustania członkostwa w Stowarzyszeniu,
- b) pisemnej rezygnacji,
- c) śmierci,
- d) odwołania przez Walne Zebranie Członków.

W przypadkach wygaśnięcia mandatu członka Zarządu lub Komisji Rewizyjnej przed upływem kadencji Zarząd lub Komisja Rewizyjna dokonuje uzupełnienia składu organu na okres do upływu kadencji w liczbie nie przekraczającej 1/3 ustalonego składu.

1.4. STRUKTURA RADY

Członkowie Rady LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA są wybierani i odwoływani przez Walne Zebranie Członków spośród członków tego zebrania. Rada składa się z 9 członków w następujących proporcjach:

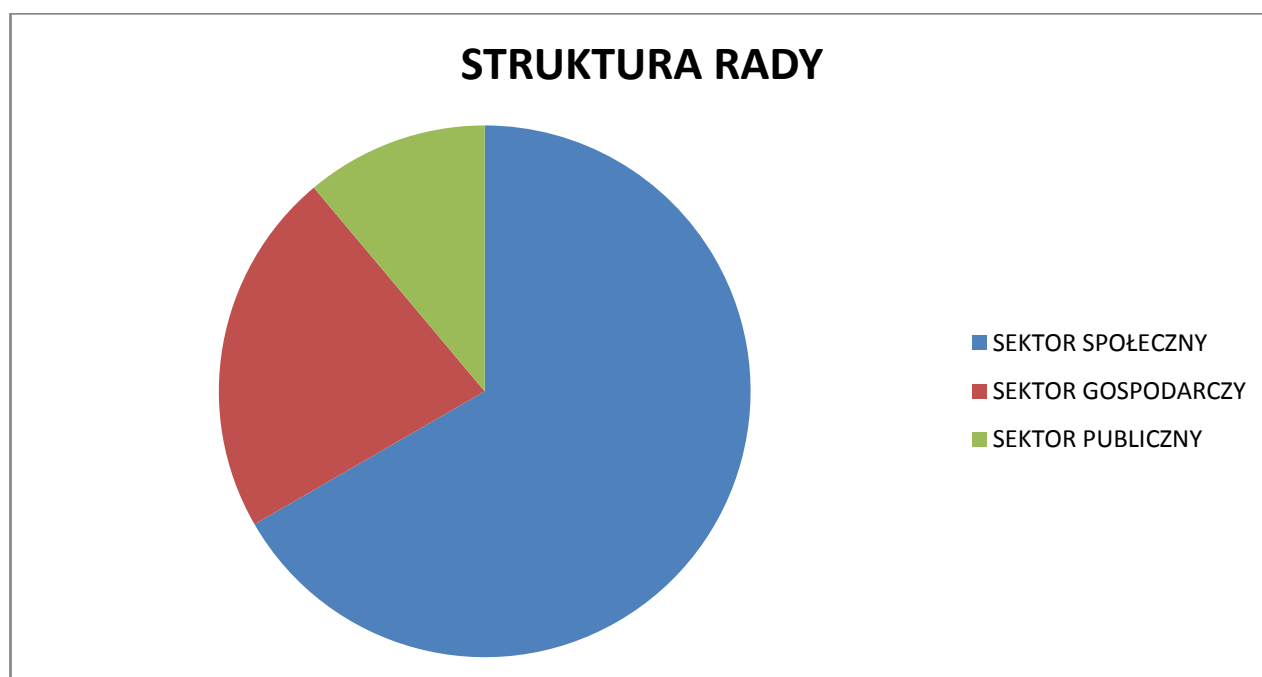
- partnerów gospodarczych i społecznych, w tym 2 partnerów gospodarczych i 6 partnerów społecznych;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

➤ 1 partner publiczny.

Niniejszy podział obrazuje poniższy diagram w ujęciu procentowym:

W skład Rady Stowarzyszenia wchodzi osoby pełniące następujące funkcje:

Tab. 2. Lista członków Rady Decyzyjnej Stowarzyszenia LGD NASZA KRAJNA.

LP	IMIĘ I NAZWISKO/NAZWA	FUNKCJA W ORGANIE DECYZYJNYM	REPREZENTOWANY SEKTOR	REPREZENTOWANA GMINA
1	ANNA SZUCA/ Stowarzyszenie „Szpital Wspólnym Dobrem” w Więcborku	PRZEWODNICZĄCA	SPOŁECZNY	WIĘCBORK
2	ZDZIŚŁAW GRZECA/ Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kół Gospodyń Wiejskich i Kółek Rolniczych” Gminy Sępólno Kraj.	WICEPRZEWODNICZĄCY	SPOŁECZNY	SEPÓLNO KRAJEŃSKIE
3	IWONA SIKORSKA/Stowarzyszenie Centrum Rozwoju PROGRES	SEKRETARZ	SPOŁECZNY	SOŚNO
4	MARZENA CZARNECKA/Marzena Czarnecka „Stal-Bet”	CZŁONEK	GOSPODARCZY	SEPÓLNO KRAJEŃSKIE
5	WIESŁAW KARWIŃSKI/„WIKI” Zaopatrzenie Rolnictwa, Skup, Sprzedaż, Pośrednictwo	CZŁONEK	GOSPODARCZY	WIĘCBORK

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	Handlowe Wiesław Karwiński			
6	SŁAWOMIR JASKULSKI/ Stowarzyszenie Dorośli- Dzieciom	CZŁONEK	SPOŁECZNY	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
7	ANNA KANIA/Rada Sołecka Lutówko	CZŁONEK	SPOŁECZNY	SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
8	NORBERT SOBIECH/Stowarzyszenie Jeziora i Lasy Krajeńskie	CZŁONEK	SPOŁECZNY	WIECBORK
9	PAWEŁ TOCZKO/GMINA WIECBORK-BURMISTRZ	CZŁONEK	PUBLICZNY	WIECBORK

Źródło: opracowanie własne

Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L277 z 21.10.2005 r. str.1), które mają być realizowane w ramach opracowanej przez Stowarzyszenie Lokalnej Strategii Rozwoju. Wybór operacji, o których mowa powyżej, dokonywany jest w formie uchwały Rady, podjętej zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania.

1.5. ZASADY I PROCEDURY FUNKCJONOWANIA LGD ORAZ ORGANU DECYZYJNEGO.

LGD działa zgodnie z:

- ustawą z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013;
- Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 maja 2008 w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów i Wiejskich na lata 2007 – 2013;
- statutem Stowarzyszenia;

Podstawową zasadą funkcjonowania LGD NASZA KRAJNA jest rozdział funkcji: zarządczej (Zarząd), decyzyjnej (Rada) i kontrolnej (Komisja Rewizyjna). Został on zapewniony poprzez szereg zapisów w

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Statucie Stowarzyszenia. Jednym z najważniejszych z nich jest § 24 ust. 5 który wskazuje, że: „Członek Zarządu nie może być równocześnie członkiem Komisji Rewizyjnej ani Rady” oraz § 25 ust. 11: „Członek Rady nie może być równocześnie członkiem Komisji Rewizyjnej ani Zarządu”.

Dodatkowo gwarantem rozdziału funkcji są zapisy kompetencyjne, które przedstawiono poniżej:

Zarząd - na podstawie § 24 ust. 1 „Zarząd kieruje całokształtem działalności Stowarzyszenia zgodnie z uchwałami Walnego Zebrania Członków, reprezentuje Stowarzyszenie na zewnątrz i ponosi odpowiedzialność za swoją pracę przed Walnym Zebraniem Członków”.

Rada - § 25 ust. 8 wskazuje, że: „Do wyłącznej kompetencji Rady należy wybór operacji zgodnie z art. 62 ust. 4 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia Rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. Urz. UE L277 z 21.10.2005 r. str.1), które mają być realizowane w ramach opracowanej przez Stowarzyszenie Lokalnej Strategii Rozwoju.”

Komisja Rewizyjna – zgodnie z § 26 ust. 1: „Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Stowarzyszenia”.

Należy podkreślić, że powyższe zapisy wskazują na wyłączną kompetencje poszczególnych organów. W związku z tym w sposób jednoznaczny i niebudzący wątpliwości można stwierdzić, iż w działalności Stowarzyszenia widoczny jest rzeczywisty rozdział funkcji kontrolnych, decyzyjnych i zarządczych.

Członkami Rady Decyzyjnej Stowarzyszenia LGD nie mogą być (§ 25 statutu stowarzyszenia):

- osoby skazane prawomocnym wyrokiem za przestępstwo popełnione umyślnie.

Członkowie Rady nie mogą pozostawać z członkami Zarządu, oraz członkami Komisji Rewizyjnej w związku małżeńskim, ani też w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia.

Rada Decyzyjna działa na podstawie Regulaminu Rady stanowiącego Załącznik nr 1 do niniejszej strategii.

Procedura wykluczenia z dyskusji i głosowania członka Rady Decyzyjnej

1. Każdy członek Rady przed przystąpieniem do oceny wniosków wypełnia i podpisuje DEKLARACJE BEZSTRONNOŚCI (załącznik nr 2 do strategii)
2. W sytuacji zaistnienia okoliczności mogących budzić wątpliwości co do bezstronności członka Rady Programowej, w szczególności w sytuacji gdy członek Rady ubiega się o wybór jego

operacji w ramach realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju – nie uczestniczy on ani w dyskusji ani w głosowaniu nad daną operacją.

3. Każdy członek Rady może zgłosić wniosek o wykluczenie siebie lub innego członka Rady z dyskusji i głosowania nad daną operacją, jeśli ma on przekonanie o tym, że sam lub dany członek Rady nie będzie obiektywny w tej dyskusji i głosowaniu.
4. Przewodniczący poddaje pod głosowanie Rady wniosek o wykluczenie.
5. Nie można w ten sposób wykluczyć z dyskusji i głosowania nad daną operacją więcej niż połowy członków Rady Programowej.

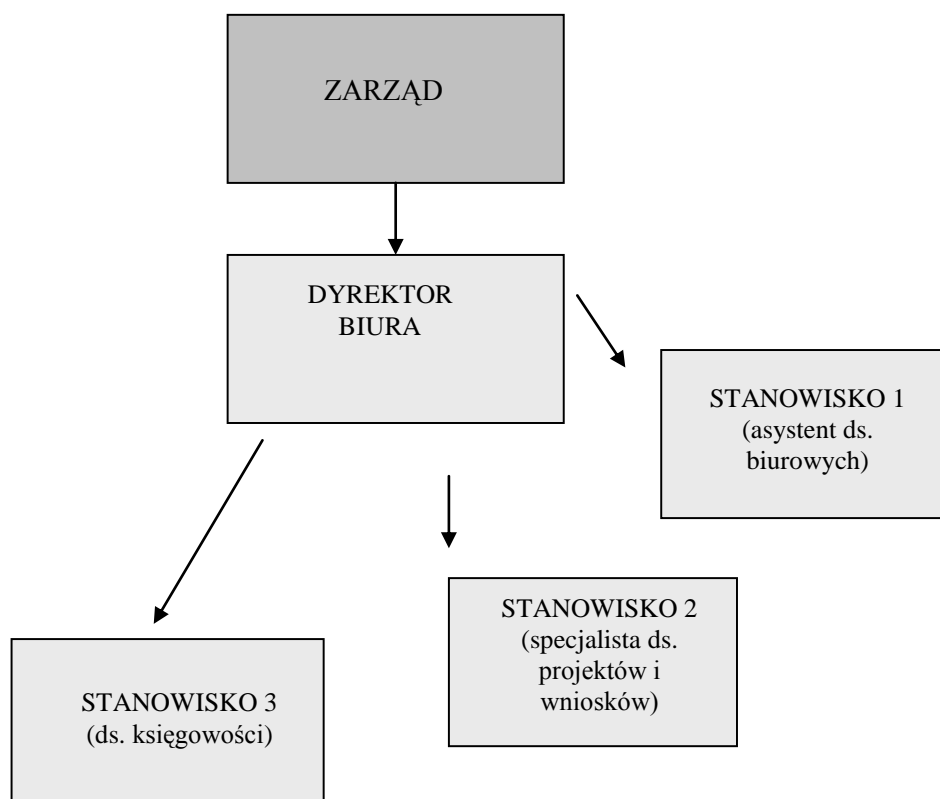
LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Obsługę organów Stowarzyszenia NASZA KRAJNA zapewnia Biuro Stowarzyszenia. Zarząd Stowarzyszenia powołuje Dyrektora Biura. Pracowników Biura zatrudnia Zarząd Stowarzyszenia.

Rys. 1 Struktura organizacyjna biura LGD Stowarzyszenia NASZA KRAJNA.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA BIURA

LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA

Organem zatrudniającym pracowników biura LGD NASZA KRAJNA jest Zarząd Stowarzyszenia. W skład kadry LGD NASZA KRAJNA wchodzi Dyrektor biura oraz trzech pracowników (OPIS STANOWISK w Załączniku nr 3 do niniejszej strategii).

Zasady rekrutacji pracowników do Biura LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA.

Zatrudnienia pracowników Biura dokonuje Zarząd Stowarzyszenia, zgodnie z zasadami obowiązującymi w procedurze naboru, biorąc pod uwagę wymagania konieczne i pożądane dla kandydatów na danym stanowisku .

PROCEDURA REKRUTACJI PRACOWNIKÓW NA WOLNE STANOWISKA W BIURZE STOWARZYSZENIA

Postanowienia ogólne

1. Na wakujące stanowiska w biurze LGD NASZA KRAJNA obowiązuje przeprowadzanie procedury rekrutacji.
2. Procedura rekrutacji ma charakter otwarty i konkurencyjny. Otwartość rekrutacji jest realizowana poprzez upowszechnianie informacji o wolnych stanowiskach pracy na stronie internetowej oraz w prasie lokalnej i w Powiatowym Urzędzie Pracy. Natomiast konkurencyjność rekrutacji jest realizowana poprzez zastosowanie procedury i narzędzi, które umożliwiają wybór osoby najlepiej przygotowanej do pracy na danym stanowisku, która w największym stopniu spośród zgłaszających się kandydatów spełnia wymogi ogłoszenia o naborze.
3. Procedura rekrutacji jest przeprowadzana w sposób nie naruszający zasad prawa pracy.

Cel określenia procedur rekrutacji

Procedura rekrutacji na wolne stanowiska ma na celu dobór takich pracowników, którzy zapewnią wysoki i efektywny poziom realizacji zadań LGD Stowarzyszenia NASZA KRAJNA. Celem procedury jest ustalenie zasad zatrudniania pracowników w oparciu o jednolite przejrzyste kryteria, które mają zagwarantować dostosowanie poziomu kompetencji zawodowych kandydatów do potrzeb kadrowych LGD NASZA KRAJNA.

Przebieg procedury rekrutacyjnej

Zgłaszanie potrzeb rekrutacyjnych następuje na wniosek Zarządu Stowarzyszenia. Zgłoszenie następuje w formie pisemnej i zawiera uzasadnienie potrzeby zatrudnienia nowego pracownika zgodnie z LSR oraz symulację kosztów finansowych. Do wniosku, o którym mowa powyżej dołączona jest KARTA OPISU STANOWISKA PRACY, która zawiera:

- nazwę stanowiska,
- miejsce stanowiska w strukturze organizacyjnej biura LGD
- wymagania kwalifikacyjne dotyczące kandydata,
- planowane warunki pracy
- zakres obowiązków i odpowiedzialności na stanowisku pracy
- zakres uprawnień wynikających z zajmowanego stanowiska.

Ogłoszenie o naborze

1. Ogłoszenie o naborze podaje się do publicznej wiadomości, co najmniej na dwa tygodnie przed rozpoczęciem naboru.
2. Miejscem publikacji ogłoszenia o naborze na wszystkie wolne miejsca pracy są:
 - strona internetowa LGD NASZA KRAJNA
 - tablica ogłoszeń w siedzibie biura LGD NASZA KRAJNA
 - tablica ogłoszeń w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sępólnie Krajeńskim,
 - prasa lokalna.
3. Ogłoszenie o naborze na wolne stanowiska powinno w szczególności zawierać następujące informacje:
 - nazwę i adres LGD NASZA KRAJNA
 - nazwę wakującego stanowiska,
 - wymagania związane ze stanowiskiem pracy zgodnie z Kartą Opisu Stanowiska Pracy, z podaniem wymagań niezbędnych i dodatkowych,
 - zakres zadań i odpowiedzialności na stanowisku,
 - wskazanie wymaganych dokumentów, które należy złożyć,
 - termin i miejsce składania dokumentów
4. Ogłoszenie o naborze przygotowuje Zarząd Stowarzyszenia.
5. Termin do składania dokumentów (ofert) jest stały i wynosi 14 dni od dnia podania ogłoszenia o naborze do publicznej wiadomości.
6. Oferty składane są w zamkniętej i zaadresowanej kopercie z dopiskiem na kopercie: „Konkurs na stanowisko.....” w biurze LGD NASZA KRAJNA. Oferty mogą być dostarczane osobiście do biura LGD lub drogą pocztową.
7. Oferty złożone po terminie wskazanym w punkcie 5 nie będą rozpatrywane.
8. Po upływie terminu składania ofert komisja konkursowa przeprowadza selekcję ofert, odrzucając oferty, które nie spełniają wymogów formalnych. Kandydaci, których oferty spełniły ustalone wymagania formalne, są dopuszczeni do dalszego postępowania konkursowego. Są oni informowani pisemnie lub ustnie o miejscu i terminie przeprowadzenia konkursu.

Upowszechnienie informacji o wyniku ogłoszonego naboru

1. Po upływie terminu składania ofert, Przewodniczący Komisji Konkursowej upowszechnia niezwłocznie listę kandydatów, którzy zostali dopuszczeni do dalszego postępowania konkursowego.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Informacja ta zostaje opublikowana poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń w siedzibie LGD oraz na stronie internetowej LGD.

2. Lista kandydatów, którzy spełnili wymagania formalne zawiera: imię i nazwisko kandydata oraz jego miejsce zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego.
3. W przypadku braku ofert spełniających wymagania formalne określone w ogłoszeniu o naborze, powtarza się ponownie nabór, lecz tylko jeden raz.
4. W przypadku wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach koniecznych, LGD może zatrudnić osobę spełniającą wymagania konieczne jedynie w części. W celu weryfikacji kompetencji pracowników możliwe jest zatrudnienie na okres próbny.

Postępowanie konkursowe i wybór kandydata

1. Postępowanie konkursowe przeprowadza Komisja Konkursowa, powołana zarządzeniem Prezesa LGD NASZA KRAJNA w co najmniej 3 osobowym składzie, wyłonionym spośród członków LGD Stowarzyszenia NASZA KRAJNA.
2. Postępowanie konkursowe prowadzone jest w dwóch etapach. Pierwszy etap odbywa się bez udziału kandydata i ma na celu przygotowanie dokumentacji mającej na celu przeprowadzenia postępowania na wakujące stanowisko pracy. Na tym etapie podejmowane są następujące czynności formalno-proceduralne:
 - przewodniczący Komisji Konkursowej zapoznaje członków komisji z określoną procedurą przebiegu konkursu,
 - komisja konkursowa dokonuje otwarcia kopert z ofertami i ich selekcji pod kątem kompletności dokumentów i spełnienia warunków,
 - podejmowana jest decyzja o dopuszczeniu kandydata lub kandydatów do drugiego etapu postępowania konkursowego,
 - tworzona jest lista kandydatów według kolejności zgłoszonych ofert, po spełnieniu wymagań formalnych, która będzie upowszechniona poprzez środki przekazu,
 - wyznaczone zostaje miejsce i termin rozmowy kwalifikacyjnej, będącej drugim etapem postępowania konkursowego.

Rozmowa kwalifikacyjna

1. Rozmowa kwalifikacyjna przebiega w następujących etapach:
 - sprawdzenie danych osobowych kandydata i jego prezentacja,
 - sprawdzenie poziomu przygotowania merytorycznego i kompetencji zawodowych kandydata,

- ocena rozmowy kwalifikacyjnej,
- wybór kandydata

2. Tematem rozmowy kwalifikacyjnej jest:

- wiedza fachowa z zakresu specyfiki funkcjonowania stanowiska pracy,
- wiedza z zakresu tematyki Leader,
- ocena prezentacji kandydata i jego zachowań podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
- wiedza ogólna.

3. Każdy z członków komisji ma prawo zadawać pytania z zakresu określonego w punkcie 2.

4. Odpowiedzi kandydata podlegają ocenie w skali punktacji od 0 do 5.

5. Wyłoniony przez komisję kandydat powinien uzyskać przynajmniej 50 % możliwych do zdobycia punktów. W takim przypadku jego kandydatura zostaje przedstawiona Zarządowi LGD do akceptacji.

6. W przypadku dwóch kandydatów, którzy uzyskali największą i taką samą ilość punktów, wyboru z pośród nich dokonuje Zarząd LGD.

7. Z przebiegu rozmowy kwalifikacyjnej sporządzany jest protokół, który zawiera w szczególności:

- określenie stanowiska pracy, na które był prowadzony nabór,
- przebieg pierwszego etapu postępowania konkursowego, w tym liczbę, imiona i nazwiska osób, które zostały zakwalifikowane do etapu drugiego - rozmowy kwalifikacyjnej,
- skład komisji konkursowej,
- informację o zastosowanych metodach i technikach naboru,
- uzasadnienie dokonanego wyboru .

8. Przewodniczący Komisji konkursowej przekazuje niezwłocznie Prezesowi LGD protokół z posiedzenia komisji.

9. Ostateczną decyzję o zatrudnieniu podejmuje Zarząd LGD.

Upowszechnienie informacji o wyniku konkursu

1. Przewodniczący Komisji Konkursowej zawiadamia kandydatów pisemnie lub telefonicznie o wyniku konkursu, po zamknięciu postępowania konkursowego.

2. Informację o wyniku konkursu, obsadzeniu bądź nie obsadzeniu stanowiska podaje się także do publicznej wiadomości w terminie 14 dni od dnia zakończenia postępowania konkursowego.

3. Informacja, o której mowa w punkcie 2 zawiera:

- nazwę i adres instytucji ,
- nazwę stanowiska pracy,

- datę obsadzenia stanowiska pracy,
- imię i nazwisko osoby, która została wyłoniona na dane stanowisko,
- poziom wykształcenia kandydata,
- powody obsadzenia lub nie obsadzenia stanowiska.

4. Informacja zamieszczana jest na:
- stronie internetowej LGD NASZA KRAJNA,
 - tablicy ogłoszeń LGD NASZA KRAJNA

Postanowienia końcowe

1. Komisja konkursowa zostaje rozwiązana z chwilą nawiązania stosunku pracy na stanowisko objęte konkursem.
2. Członkowie Komisji Konkursowej mający dostęp do informacji z postępowania rekrutacyjnego są zobowiązani do zachowania tajemnicy i nie ujawniania informacji.

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach

Lokalny rynek pracy, stawia przed pracodawcami ograniczenia w dostępie do wysoko wykwalifikowanej kadry. Sytuacja ta powodowana jest:

- emigracją ludzi młodych, wykształconych, po za granice powiatu, województwa, a często także po za granice kraju.
- niski poziomem mobilności zawodowej. Osoby posiadające doświadczenie zawodowe, nie wykazują gotowości do zmiany miejsca pracy.

Mając na uwadze powyższe czynniki Zarząd Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania opracował procedurę postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o wymaganiach określonych w opisach stanowisk.

Procedura ta przedstawia w sposób przejrzysty kroki jakie podejmowane będą przez władze stowarzyszenia, w celu zapewnienia najwyższej jakości obsługi merytorycznej w trakcie realizacji LSR, wysokiego poziomu obsługi beneficjentów oraz sprawnego funkcjonowania biura LGD.

Procedura postępowania w sytuacji wystąpienia trudności w zatrudnieniu pracowników o określonych wymaganiach oparta została o założenie podnoszenia kwalifikacji kandydatów na stanowiska pracy.

Podnoszenie kwalifikacji kandydatów na stanowiska pracy dotyczy sytuacji, w której kandydaci biorący udział w procedurze konkursowej nie spełnili wymagań związanych z posiadanymi umiejętnościami i stażem pracy. Decydując się na zatrudnienie takich kandydatów Zarząd Stowarzyszenia zleca Dyrektorowi Biura analizę możliwości organizacji szkoleń i kursów podnoszących umiejętności w zakresie wymaganym na danym stanowisku. Kandydat na pracownika Stowarzyszenia zatrudniony

zostaje na podstawie umowy o pracę na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, uczestniczy w cyklu szkoleń. Po zakończeniu szkoleń kandydat odbywa rozmowę kwalifikacyjną z Prezesem Zarządu i co najmniej jednym członkiem Zarządu, podczas której zapada decyzja o dalszym zatrudnieniu.

1.6. WARUNKI TECHNICZNE I LOKALOWE.

Biuro LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA mieści się w gmachu Starostwa Powiatowe w Sępólnie Krajeńskim, przy ulicy Tadeusza Kościuszki 11. Usytuowane jest na pierwszym piętrze tego budynku pod numerem pokoju 47. W tym samym budynku znajduje się również Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim oraz Powiatowy Urząd Pracy. Ze względu na możliwość kompleksowego załatwienia rozmaitych spraw przez lokalną społeczność, jak również społeczną znajomość lokalizacji tych instytucji, umiejscowienie biura LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA zapewnia szybki i sprawny dostęp interesantów nie tylko z terenu powiatu ale także z innego obszaru. Biuro funkcjonuje na zasadzie umowy użyczenia pomiędzy Stowarzyszeniem NASZA KRAJNA, reprezentowanym przez Komitet Założycielski, a Starostwem Powiatowym w Sępólnie Krajeńskim.

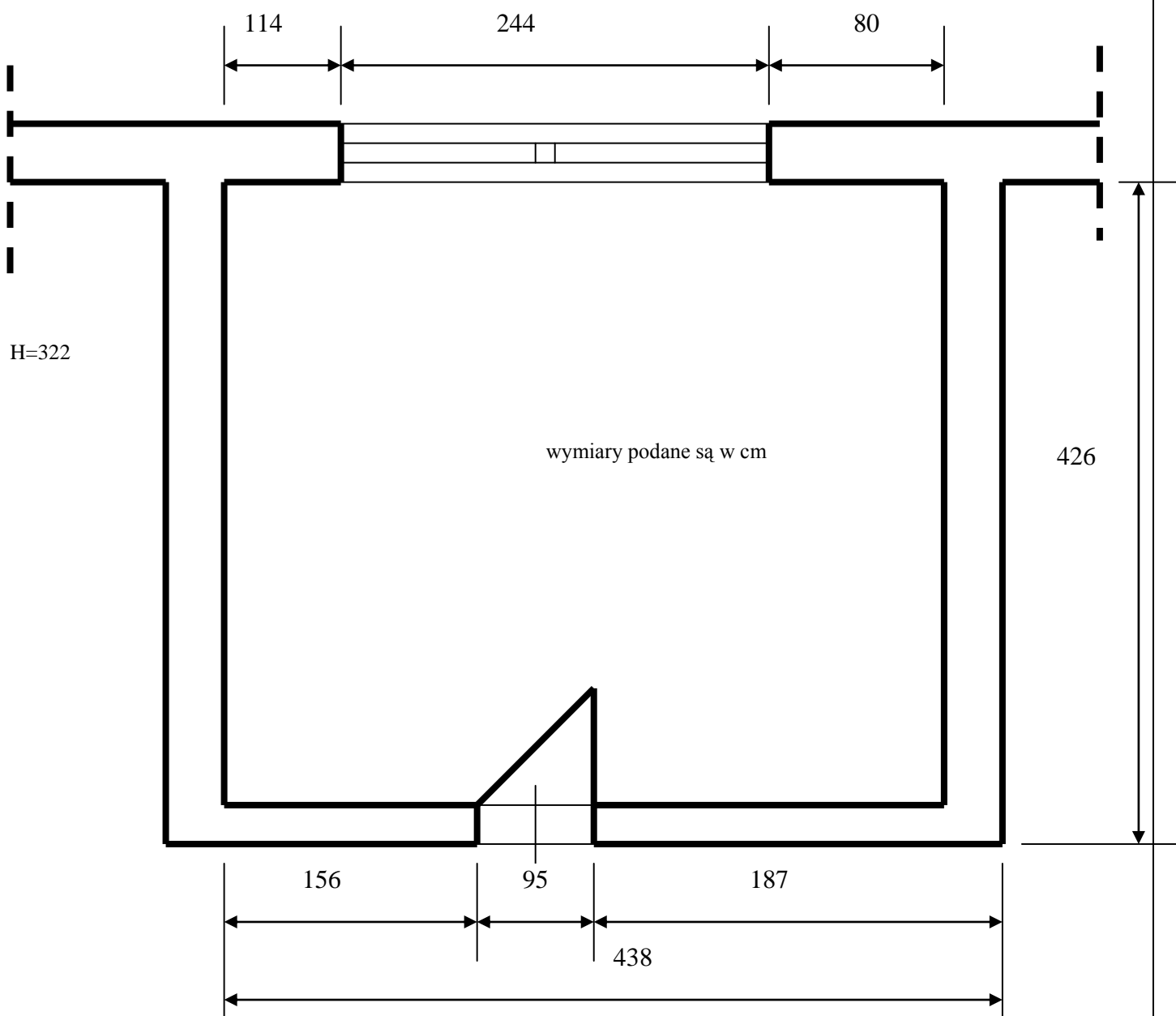
Powierzchnia biura pozwala na przyjmowanie interesantów i obsługę osób przychodzących po informacje, doradztwo, składanie wszelkich wniosków.

- Pomieszczenie przystosowane jest również do organizacji spotkań i posiedzeń organów stowarzyszenia takich jak rady, zarządu, komisji rewizyjnej oraz innych grup zawiązujących się w ramach działania stowarzyszenia.
- Wyposażenie biura stanowi meblowanie pozwalające na gromadzenie i archiwizowanie dokumentacji.
- Przy biurze znajdują się pomieszczenia towarzyszące, tj. sanitarne i socjalne.
- Na wyposażeniu biura jest komputer, drukarka, telefon stacjonarny oraz dostęp do internetu.
- Na Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia użyczana jest sala Gminnego Centrum Informacji w Sępólnie Krajeńskim, na podstawie umowy użyczenia.

Poniżej rysunek biura.

Rys.2. Biuro LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA

1.7. KWALIFIKACJE I DOŚWIADCZENIA OSÓB WCHODZACYCH W SKŁAD ORGANU DECYZYJNEGO.

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA skupia w sobie podmioty prawne i osoby fizyczne posiadające wieloletnie doświadczenie w realizacji operacji z zakresu obszarów wiejskich. Tabelaryczne zestawienie zrealizowanych projektów stanowi załącznik nr 4 do niniejszej strategii.

2. Opis i specyfika obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA wraz z uzasadnieniem jego wewnętrznej spójności.

Opis obszaru objętego LSR został opracowany na podstawie prac analitycznych, dostępnej bibliografii, danych statystycznych informujących o uwarunkowaniach geograficznych, przyrodniczych, środowiskowych oraz historyczno-kulturowych. Dane pozyskano z jednostek samorządu terytorialnego, dla których tworzona jest LSR oraz z Regionalnego Banku Danych Głównego Urzędu Statystycznego. Źródłami informacyjnymi stały się również wywiady ankietowe, rozmowy z przedstawicielami władz, z pracownikami urzędów gmin oraz starostwa powiatowego.

Tab. 3 Identyfikatory GUS gmin LDG Stowarzyszenie NASZA KRAJNA.

NAZWA GNINY NALEŻĄCEJ DO OBSZARU LSR	TYP GMINY	IDENTYFIKATOR GUS
Sępólno Krajeńskie	miejsko-wiejska	0413024 – miasto 0413025 – obszar wiejski
Sośno	wiejska	0413032
Więcbork	miejsko-wiejska	0413044 – miasto 0413032 – obszar wiejski

Źródło: Regionalny Bank Danych GUS

2.1. UWARUNKOWANIA PRZESTRZENNE, GEOGRAFICZNE, PRZYRODNICZE ORAZ HISTORYCZNE I KULTUROWE.

Teren objęty LSR położony jest w północno-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Najdalej na zachód położony jest punkt gminy Więcbork. Jest jednocześnie najdalej wysuniętym punktem województwa. Sąsiaduje z 5 powiatami położonymi w granicach 2 województw, w tym z 9 gminami:

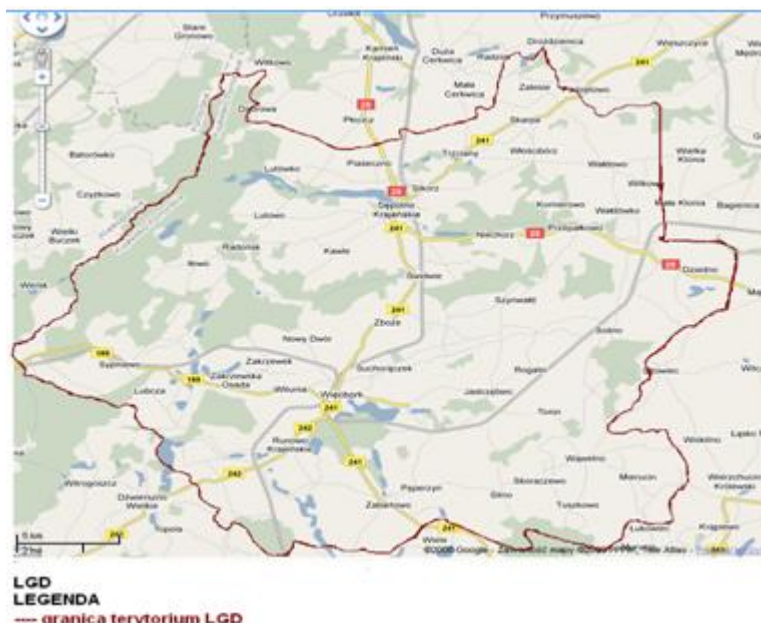
- w województwie kujawsko-pomorskim:
 - z powiatem bydgoskim (w ramach powiatu z gminami: Koronowo, Sicienko),
 - z powiatem nakielskim (w ramach powiatu z gminą Mrocza),
 - z powiatem tucholskim (w ramach powiatu z gminami: Gostycyn, Kęsowo)
- w województwie wielkopolskim:

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- z powiatem pilskim (w ramach powiatu z gminą Łobżenica),
- z powiatem złotowskim (w ramach powiatu z gminami: Lipka, Zakrzewo, Złotów).

Rys. 3 Mapa LGD – granice administracyjne.

Rys. 4. LGD NASZA KRAJNA na tle mapy Europy Środkowej.

Obszar LGD w całości położony jest na obszarze mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierzy Południowopomorskich. Najpowszechniej występującą formą morfologiczną są płaskie oraz faliste równiny morenowe pokrywające zdecydowaną większość powierzchni gmin wchodzących w skład LGD.

Na obszarze objętym LSR znajduje się 79 wsi oraz 2 miasta. Powierzchnia obszaru wynosi 627,78 km².

W rozbiciu na poszczególne gminy powierzchnia kształtuje się następująco:

Tab. 4 Powierzchnia obszaru objętego LSR

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia (km ²)
1.	Gmina Sępólno Kraj.	229,12
2.	Gmina Więcbork	236,02
3.	Gmina Sośno	162,64
	RAZEM	627,78 km²

UKSZTAŁTOWANIE TERENU

Pod względem fizyczno-geograficznym, obszar objęty LSR położony jest w całości w obszarze mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierzy Południowopomorskich. Krajobraz obszaru jest silnie zróżnicowany, co jest konsekwencją jego młodoglacjalnej genezy. Rzeźbę terenu, ukształtowaną w czasie ostatniego zlodowacenia, około 16,5 tys. lat temu, tworzą zarówno formy akumulacyjnej, jak i erozyjnej działalności glacialnej i fluwioglacjalnej.

Najpowszechniej występującą formą morfologiczną są płaskie i faliste równiny morenowe pokrywające zdecydowaną większość powierzchni wszystkich gmin. Na północy obszaru przeważa wysokość bezwzględna około 130 - 140 m n.p.m., a w części południowej około 130 m n.p.m. W części zachodniej i południowo-zachodniej dominują równiny sandrowe, w znacznej mierze zalesione. W okolicach Więcborka, głównie na wschód od miasta (w kierunku Sośna i Wąwelnia) rzeźba ma charakter pagórkowaty (wysokości przekraczają 140 m n.p.m.). Na pograniczu gmin Sośno i Koronowo obserwuje się większe nagromadzenie kemów. Innym skupiskiem tych form jest okolica miejscowości Nowy Dwór - Wysoka. Wysokości bezwzględne dochodzą tu do 148 m n.p.m. W okolicach Sośna, Szywnału, Niechorza dodatkowym urozmaicheniem rzeźby są wały ozów. Opisane powyżej formy są genetycznie związane z tzw. subfazą (postojem czoła lądolodu) krajeńską.

Główne formy erozyjne to doliny rzek, przede wszystkim Sępolenki. Biegą one równoleżnikowo i zwłaszcza dolina Sępolenki poniżej Sępólna Krajeńskiego (na wschód od miasta) charakteryzuje się dosyć stromymi zboczami (w okolicach jeziora Niechorz różnica wysokości na stosunkowo krótkim odcinku wynosi około 40 m). Charakterystyczną formą są równiny o genezie organicznej - powstałe z zarastania jezior. Duże powierzchnie przez nie zajmowane obserwuje się głównie na wschód, północ i północny-wschód od Więcborka, ale także w okolicach Sośna i Tonina, w okolicach Zakrzewka. Sąsiedztwo opisywanych równin organicznych z wyniesieniami morenowymi, ozami i kemami, dodatkowo wzmacnia odczucie dużego zróżnicowania rzeźby terenu.

UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE/ ŚRODOWISKOWE

KLIMAT

Teren objęty LSR leży (pod względem globalnym) w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego, przejściowego od klimatu oceanicznego Europy Zachodniej do kontynentalnego Europy Wschodniej i Azji. Znajduje się w zasięgu mas atmosferycznych o różnorodnej genezie powstania i charakterze: morskich i kontynentalnych, polarnych, podzwrotnikowych i arktycznych, czemu sprzyja m.in. ukształtowanie powierzchni. Stąd wynika duża dynamika zmienności typów pogody, zarówno w cyklu rocznym, jak i wieloletnim. Regionalnie omawiany obszar znajduje się w regionie Klimatycznym Pojezierza Pomorskiego. Z wiatrami z sektora zachodniego wiąże się napływ mas powietrza pochodzenia atlantyckiego, zawsze wilgotnego, w zimie ciepłego i powodującego odwilże, a w lecie chłodnego. Tym masom powietrza towarzyszy pochmurna pogoda, opady deszczu lub mżawki oraz często mgły. Wiatrom z sektora wschodniego towarzyszy napływ suchego powietrza kontynentalnego, w zimie mroźnego, a latem i wczesną wiosną – bardzo ciepłego. Wiatry północne przynoszą suche powietrze arktyczne, w cieplej części roku chłodne, a zimą mroźne.

Na terenie trzech gmin występują również zagrożenia naturalne – katastrofalne sytuacje związane z ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi (np. huraganowy wiatr w 2001 r., który wyrządził wiele szkód w mieniu oraz w środowisku przyrodniczym). Z ilością opadów wiąże się np. zagrożenie suszą (w 2006 r.), czy uruchomienie procesów geodynamicznych. Główną przyczyną zmian klimatycznych jest globalne ocieplenie klimatu, którego przyczyn należy szukać w działalności człowieka (niekontrolowany rozwój przemysłu i transportu powodujący nagromadzenie gazów cieplarnianych).

CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW GLEBOWYCH

Podstawowym uwarunkowaniem ograniczającym rozwój rolnictwa są słabej jakości gleby. W gminach Sępólno Krajeńskie i Więcbork od 30 do 39 % gruntów stanowią gleby rdzawe o małej lub bardzo małej przydatności dla rolnictwa. W gminie Sępólno Krajeńskie około 40 % stanowią gleby płowe, a w gminach Więcbork około 30-35 % gleby brunatne, o dobrej przydatności. Korzystniej, niż w pozostałych gminach kształtuje się struktura pokrywy glebowej w gminie Sośno, gdzie gleby rdzawe stanowią 1/5 ogółu, a udział gleb brunatnych przekracza 40 %.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Tab. 5 Struktura pokrywy glebowej.

Wyszczególnienie	Gleby rdzawe	Gleby płowe	Gleby brunatne	Czarne ziemie	Gleby murszowe	Gleby mulowo-torfowe	Gleby torfowe i murszowo-torfowe
Sępólno Krajeńskie	39	42	12	-	4	2	1
Sośno	19	15	47	6	4	3	6
Więcbork	30	17	37	2	-	3	11

Źródło: Program Ochrony Środowiska z Planem Gospodarki Odpadami Powiatu Sępoleńskiego. Aktualizacja na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015

BOGACTWA NATURALNE

Terytorium objęte LSR posiada zróżnicowaną głęboką budowę geologiczną. Jednak na powierzchni prawie całego terenu zalega czapa osadów czwartorzędowych o zmiennej miąższości. Baza surowców użytecznych w takich osadach jest dość uboga.

Na obszarze objętym LSR oprócz niewielkich i bardzo głęboko zalegających pokładów węgla brunatnego nie występują inne kopaliny podstawowe.

Tab. 6 Złoża – punkty centralne (wg systemu MIDAS)

Lp.	Nazwa	Grupa kopalin	Podtyp	Zasoby geologiczne wg stanu na 31-12-2006 r. (tys. ton)
1.	Więcbork	węgle brunatne	węgiel energetyczny	nierozpoznane
2.	Suchorączek	kruszywa naturalne	piasek	756
3.	Suchorączek II	kruszywa naturalne	piasek	
4.	Śmiłowo I	kruszywa naturalne	piasek	
5.	Puszcza I	kruszywa naturalne	piasek ze żwirem	83
6.	Zakrzewska Osada I	kruszywa naturalne	piasek, piasek ze żwirem	579
7.	Jeleń	kruszywa naturalne	piasek	108
8.	Iłowo-Diabli Kąt	kruszywa naturalne	piasek	1176
9.	Iłowo II	krety	krety jeziorne	wyeksplotowane
10.	Jazdrowo	kruszywa naturalne	piasek ze żwirem	266
13.	Wiśniewa	kruszywa naturalne	piasek ze żwirem	275

Źródło: www.pig.gov.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

LESISTOŚĆ

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej na podstawach ekologiczno-fizjograficznych teren objęty LSR położony jest w Krainie Wielkopolsko-Pomorskiej (III) w dzielnicy przyrodniczo-leśnej Pojezierza Krajeńskiego (III.2).

Tereny leśne na terenie objętym Strategią zajmują powierzchnię 15.795 ha.

Tab. 7 Zestawienie powierzchni lasów na terenie objętym LSR na dzień 31.12.2006 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Lasy publiczne				Lasy prywatne (w ha)	Lesistość w %
		razem	Własność Skarbu Państwa		własność gmin		
			razem	w tym zarządzie Lasów Państwowych			
	w ha						
Gmina Sępólno Krajeńskie	6.341	5.748	5.687	5.655	61	593	27,7
Gmina Sośno	2.786	2.615	2.609	2.579	6	171	17,2
Gmina Więcbork	6.668	6.038	6.021	5.986	17	630	28,3
RAZEM	15.795	14.401	14.317	14.220	84	1.394	73,20

Źródło: dane z GUS na dzień 31.12.2006 r.

Na terenie krainy Wielkopolsko – Pomorskiej, dzielnicy Pojezierza Krajeńskiego największą powierzchnię zajmują siedliska bór mieszany świeży, las mieszany świeży i las świeży. Najliczniej występujące bory sosnowe reprezentowane głównie przez suboceaniczny bór świeży. Najwyższe wzniesienia, często pokryte są śródładowym borem suchym. Bory mieszane reprezentują zespół dąbrowy oraz bardziej charakterystyczny dla tego obszaru kontynentalny bór mieszany. Oprócz w/w siedlisk w niewielkich ilościach występują też siedliska: olsów, olsów jesionowych, lasu wilgotnego, borów mieszanych bagiennych, itp.

Na terenie objętym LSR stwierdzono następujące **formy degeneracji zespołów leśnych**:

- neofityzacja jest formą degradacji lasu wynikającą ze sztucznej uprawy lub samoistnego wnikania gatunków drzew i krzewów obcego pochodzenia do składu gatunkowego drzewostanów na danym

terenie, problem ten występuje na niewielkiej powierzchni,

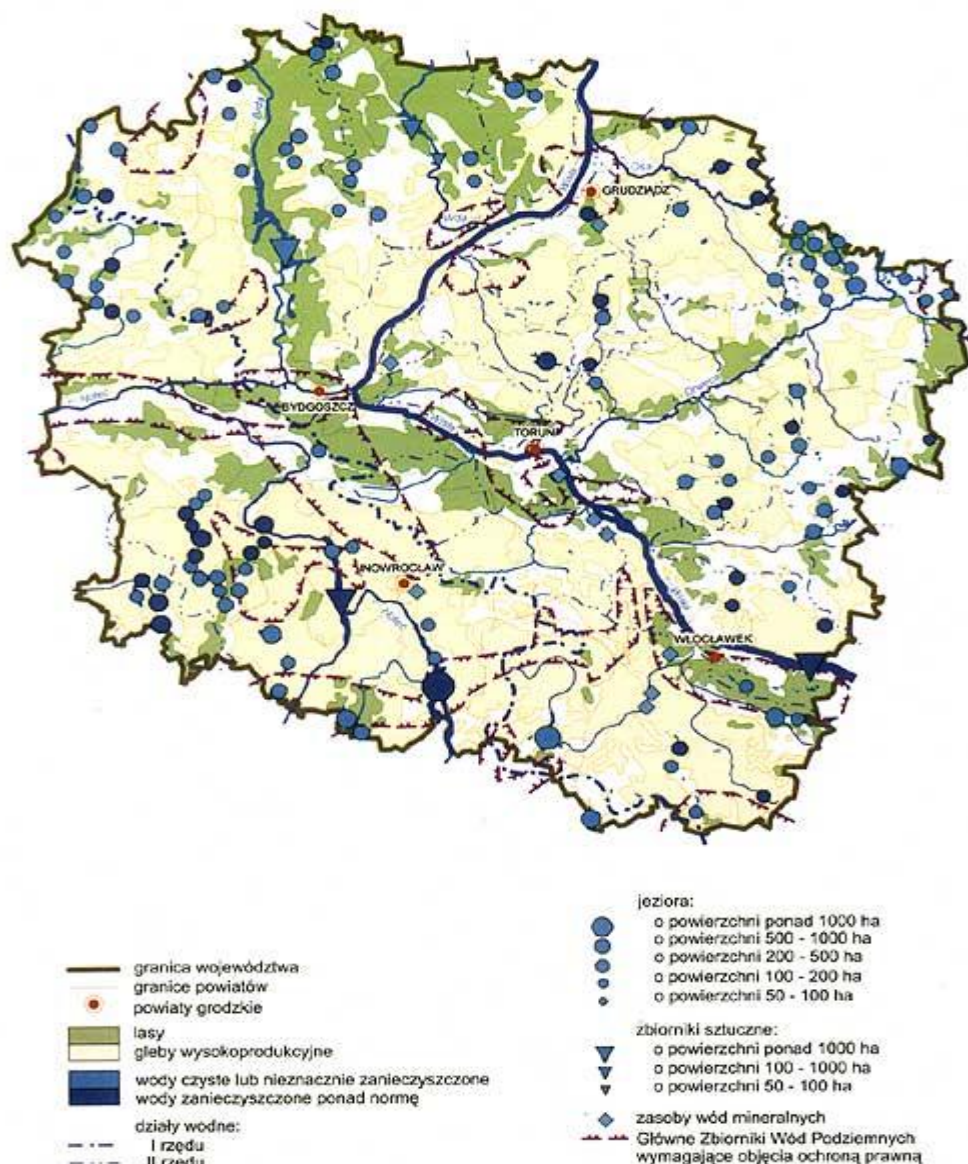
- pinetyzacja (borowacenie) wyróżnia się na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów świeżych; słaby i średni stopień pinetyzacji stwierdzono na 41 % powierzchni, zaś mocne borowacenie obejmuje zaledwie 1,98 % powierzchni leśnej zalesionej,
- caespityzacja (zadarnienie – nadmierny rozwój runa trawiastego) spotykana w większości siedlisk.

ZASOBY WODNE

Warunkiem rozwoju gospodarczego regionu są bogate zasoby czystych wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych. Stanowią one niezbędny czynnik do właściwego rozwoju zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego, warunkują rozwój gospodarki rolnej oraz umożliwiają poprawę jakości życia mieszkańców. Zasoby wodne w bardzo dużym stopniu decydują o konkurencyjności regionu, gwarantują ciągłość procesów przyrodniczych, decydują o walorach ekologicznych regionu i różnorodności biologicznej.

Rys. 4 Ocena zasobów i jakości wód powierzchniowych i podziemnych województwa kujawsko-pomorskiego.

Wody powierzchniowe

Przez teren powiatu biegnie dział wodny I - rzędu oddzielający dorzecza Wisły i Odry. W dorzeczu Odry położona jest gmina Więcbork, zachodnia część gminy Sośno oraz południowa (na południe od Sępolenki), mniejsza część gminy Sępólno Krajeńskie. W dorzeczu Wisły leży większa część gminy Sępólno Krajeńskie oraz wschodnia część gminy Sośno. Głównymi rzekami w dorzeczu Wisły są Kamionka i Sępolenka, w dorzeczu Odry - Łobzonka i Orla.

Jeziora

Powiat sępoleński należy do obszarów o relatywnie dużym wskaźniku jeziorności. W gminach Więcbork i Sępólno Krajeńskie jest ona oceniana na około 3 – 4 % powierzchni ogólnej gmin, w gminie Kamień Krajeński na około 2 - 3 %, a gmina Sośno lokowana jest w grupie gmin o jeziorności poniżej

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

1%. Wyłączając z tej grupy gminę Kamień Krajeński przedstawia się nam wskaźnik jeziorności objęty LSR.

Na obszarze powiatu znajduje się 52 jeziora o powierzchni ponad 1 ha. Rozmieszczenie jezior jest bardzo nierównomierne. Najwięcej znajduje się w gminie Więcbork (prawie połowa). Wszystkie jeziora zawdzięczają swoje powstanie epoce lodowcowej a powstały w wyniku erozyjnej działalności wód lodowcowych (jeziora rynnowe) bądź w dnach wytopisk polodowcowych (jeziora morenowe). Zdecydowanie największym jeziorem na obszarze powiatu jest jezioro Więcborskie (218,29 ha). Poza tym 3 jeziora mają powierzchnię ponad 140 ha: Sępoleńskie (175,5 ha), Lutowskie (162,97 ha) i Mochel (157,13 ha) a łącznie 26 jezior o powierzchni ponad 20 ha.

Tab. 8 Jeziora obszaru objętego LSR o powierzchni powyżej 20 ha.

Lp.	Nazwa	Gmina	Powierzchnia (ha)	Objętość (tys.m ³)	Głęb. max (m)
1.	Więcborskie	Więcbork	218,29	16206,2	18,5
2.	Sępoleńskie	Sępólno	175,50	7501,6	10,9
3.	Lutowskie	Sępólno	162,97	5492,3	12,1
4.	Juchacz	Sępólno	73,85	961,8	2,6
5.	Zakrzewskie	Więcbork	77,30	2574,9	7,5
6.	Czarmuńskie Duże	Więcbork	63,61	1642,6	6,0
7.	Runowskie Duże	Więcbork	55,96	1274,0	4,3
8.	Rościmińskie	Więcbork	47,30	4462,0	23,6
9.	Niechorz	Sępólno	44,31	1919,8	12,3
10.	Ostrowo	Więcbork	42,33	997,6	6,0
11.	Dziedno	Sośno	51,82	b.d.	b.d.
12.	Będgoskie	Więcbork	38,52	1771,2	9,5
13.	Koniczne	Więcbork	42,78	1582,6	11,5
14.	Śmiłowskie	Więcbork	27,99	1182,4	10,8
15.	Głębozek	Więcbork	31,62	b.d.	14,0
16.	Gardzinowo	Więcbork	23,69	462,0	10,4
17.	Jeleń	Więcbork	26,37	b.d.	b.d.
18.	Stryjowo	Więcbork	170,73 *	11313,8	16,4
19.	Weśredniak	Więcbork	23,01	b.d.	b.d.
20.	Pęperzyńskie	Więcbork	50,57	b.d.	b.d.

* tylko ok. 60 % powierzchni jeziora znajduje się na terenie powiatu sępoleńskiego

Źródło: dane z Wydziału Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Sępólnie Krajeńskim

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ

Powiat sępoleński, na którego znacznej części znajduje się teren objęty LSR, charakteryzuje się dużym udziałem powierzchni chronionych oraz występowaniem kilku form ochrony przyrody.

Łącznie powierzchnie chronione zajmują ok. 60.639 ha, co stanowi 76,65 % powierzchni ogólnej i wskaźnik ten jest zdecydowanie najwyższy wśród powiatów ziemskich.

Najwyższą pod względem prawnym, występującą formą ochrony są **rezerваты przyrody**. Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, za rezerwat przyrody uznaje się obszar obejmujący zachowane w

stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych. Na terenie powiatu znajduje się 6 rezerwatów przyrody:

- **„Gaj Krajeński”** (w gminie Sępólno Krajeńskie) - utworzony w 1965 r. w celu ochrony drzewostanu bukowego na siedlisku grądowym oraz runa leśnego (unikatowego na równinach), o pow. 10,27 ha;
- 2. **„Lutowo”** (w gminie Sępólno Krajeńskie) – utworzony w 1955 r. w celu ochrony fragmentu boru bagiennego, o pow. 19,39 ha;
- **„Wawelno”** (w gminie Sośno) – utworzony w 1958 r. w celu ochrony lasu liściastego z wiekowymi okazami dębu, jesionu, buku i stanowiskiem brekini, o pow. 4,72 ha (poza terenem KPK);
- **„Buczyna”** (w gminie Sępólno Krajeńskie) - utworzony w 2000 r. w celu ochrony drzewostanu bukowego, o pow. 20,01 ha;
- 4. **„Dęby Krajeńskie”** (w gminie Sępólno Krajeńskie) – utworzony w 2000 r. w celu ochrony lasu grądowego z drzewostanem dębowo - bukowym, o pow. 45,83 ha;
- 5. **„Jezioro Wieleckie”** (w gminie Więcbork) – utworzony w 2005 r. w celu ochrony fauny i flory wodnej jeziora o pow. 102,76 ha.

Jak więc widać na przedstawionej powyżej informacji, wszystkie rezerваты przyrody powiatu sępoleńskiego, są jednocześnie rezerwatami wchodzącymi w skład obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju.

Na terenie powiatu sępoleńskiego znajduje się **Krajeński Park Krajobrazowy**, który _został utworzony z inicjatywy lokalnej społeczności, na mocy Rozporządzenia Nr 24/98 Wojewody Bydgoskiego dnia 17 sierpnia 1998 roku. Jego teren obejmuje gminy:

- 9. Więcbork (22 283 ha),
- 10. Sępólno Krajeńskie (22 066 ha),
- 11. Kamień Krajeński (15 835 ha),
- 12. Mrocza (4 881 ha),
- 13. Kęsowo (8 330 ha),
- 14. oraz częściowo Sośno (455 ha).

Zajmuje powierzchnię 73 850 ha (60.639 ha na terenie powiatu sępoleńskiego) terenu typowo rolniczego, urozmaiconego lasami, pagórkami i jeziorami. Większość miejscowości na terenie Parku jest wyłączonych z jego granic i obowiązują tu zasady ochrony ustalone dla obszarów chronionego krajobrazu. Skupiając się zatem tylko i wyłącznie na terenach Gmin Sępólno Krajeńskie, Sośno oraz Więcbork, obszar Krajeńskiego Parku Krajobrazowego liczy: 44.804 hektary.

Krajeński Park Krajobrazowy utworzono w celu zachowania unikalnego środowiska przyrodniczego oraz swoistych cech krajobrazu. Bogactwo form rzeźby tego terenu związane jest ze zlodowaceniem bałtyckim. Tereny leśne Parku to duże zróżnicowanie roślinności. Obszary sandrowe porastają głównie bory sosnowe, w wilgotnych obniżeniach występują torfowiska pochodzenia wytopiskowego.

Obszary chronionego krajobrazu są to wyróżniające się krajobrazowo tereny o różnych typach ekosystemów, których zagospodarowanie powinno zapewnić stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Pełnią one rolę płatów i korytarzy ekologicznych, łączących cenniejsze przyrodniczo obiekty w jeden spójny system ekologiczny. Na terenie objętym LSR wyznaczono 3 obszary chronionego krajobrazu. Są to :

- Rynny Jezior Byszewskich (1800 ha),
- Ozy Wielowickie (815 ha)
- Dolina rzeki Sępolenki (650 ha).

Na obszarze powiatu sępoleńskiego, którego znaczna część wchodzi w tereny objęte LSR, znajduje się **80 pomników przyrody**. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowią pojedyncze drzewa (37) i skupienia drzew (36). Poza tym znajduje się 5 alei przydrożnych i 2 głązy narzutowe.

Na terenie gmin: Więcbork i Sępólno Krajeńskie znajduje się jeden zespół **przyrodniczo-krajobrazowy**: Torfowisko Messy. Zespół ten utworzony został w 1997 roku i zajmuje powierzchnię 634,45 ha.

ZANIECZYSZCZENIE ŚRODOWISKA

Przedstawione wyżej zasoby i walory środowiska przyrodniczego w powiecie sępoleńskim na terenie objętym LSR ulegają licznym zagrożeniom i zanieczyszczeniom. Zaliczamy do nich promieniowanie elektromagnetyczne, odpady inne niż niebezpieczne, zanieczyszczenia wód powierzchniowych, zanieczyszczeń wód podziemnych.

UWARUNKOWANIA KULTUROWE

Wszystkie gminy, na obszarze których działa Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA to obszar, jak mówi sama nazwa, Krajny. Teren tego regionu znajduje się na styku Wielkopolski, Kujaw i Pomorza. To właśnie na Krajnie odnajdujemy naleciałości innych grup etnicznych, między innymi: Borowiaków i Kaszubów. Teren Pojezierza Krajeńskiego (to kolejna nazwa tych ziem) położony jest między rzeką Gwdą na zachodzie, Dobrzyńką i Kamionką na północy, Brdą na wschodzie i Notecią na południu. Dzieli się on na Krajnę Złotowską, która do 1945 roku pozostawała poza granicami Polski, oraz wschodnią Krajnę Nakielską, w której centrum leży Więcbork, gmina wchodząca w skład Lokalnej Grupy Działania.

Dla pierwszych grup ludzkich podstawą zdobywania pożywienia na terenie Krajny było zbieractwo – zachowane do dzisiaj dzięki bogactwu lasu (jagody, maliny, czarny bez, grzyby), rybołówstwo – zachowane do dzisiaj dzięki bogactwu jezior i rzek i myślistwo – kwitnie nieustannie dzięki zasobom lasu. Wraz z uprawą ziemi wzrastała rola rolnictwa. Dawne formy zdobywania pożywienia ustąpiły miejsca rozkwitowi rolnictwa. Przetrwały one jedna do dzisiaj, jednak jest bardziej forma rozrywki i relaksu.

Z pierwszymi rolnikami na naszych ziemiach pojawiły się gałęzie wytwórczości jak: tkactwo i garncarstwo – uważane za domenę kobiecą. W ostatnich latach sztuka dawna, ludowa zyskała na znaczeniu co przyczyniło się do rozkwitu tego rzemiosła przy ośrodkach kultury znajdujących się na terenie objętych LSR.

Na Krajnie sztuka ludowa wyrażała patriotyzm. Nadzwyczajne znaczenie miało w późniejszym okresie hafciarstwo i rzeźba. Haftowane gorsety, czerwone kabaty (zwane jakami) z kolorowymi fartuchami, spódnicami z trójkolorowymi haftami (granat, czerń, błękit), delikatnie wskazywały na pokrewieństwo ludowe z Kaszubami. Niestety stroje ludowe zaniknęły w formie pierwotnej jeszcze przed I wojną światową w wyniku silnego naporu mody miejskiej. Jedynie święta ludowe promujące Krajnę przypominają nam o przynależności do małej ojczyzny.

Rzeźba – głównie sakralna, przydrożna, ludowa – informowała o różnicach kulturowych i manifestowała Polskość i religijne oddanie. Najpopularniejszymi tematami były pomniki Chrystusa (pomnik Chrystusa Króla w Sępólnie Krajeńskim, zwany *Pomnikiem Wdzięczności*, zburzony przez żołnierzy niemieckich w 1939 roku), Piety, Matki Boskiej Niepokalanego Poczęcia. Twórczość zdobniczą, wykończeniową estetyczną zauważamy w budownictwie sakralnym (kościół drewniany, budowane na zrąb, konstrukcje wieńcowe, sumikowo-łątkowe) jak również w budownictwie mieszkalno-gospodarczym (chaty podcieniowe).

W życiu mieszkańców najważniejsze były obrzędy i zwyczaje związane z rokiem obrzędowym oraz uroczystości rodzinne.

Z końcem roku kolędowano ze „żłóbkim”, w którym leżał nowo narodzony Jezus, by wyrazić chwałę Narodzonemu Dzieciątku.

Po Święcie Trzech Króli wędrowały „Herody” odwiedzając bardziej zasobnych mieszkańców wsi, gdzie spożywano jadło, pito gorzałkę i gawędzono.

Następnie obchodzono Święto Matki Boskiej Gromnicznej (2.II) i Święto św. Agaty (5.II) a potem huczne zapusty, nasycone wypiekami, przepełnione radością i wzajemnymi odwiedzinami poprzedzały srodę popielcową i długi, sześciotygodniowy czas postu. Powagę i surowość tego okresu można odczytać poprzez fakt ukrywania naczyń, w których przygotowywane były potrawy mięsne, poprzez spożywanie mleka „odchudzonego”, ziemniaków, wody śledziowej, śledzie w soli, oleju. Praktykowano także, tzw.

„głodne piątki”, które przejawiały się rezygnowaniem ze spożywania jakiegokolwiek posiłku. Tak było aż do Wielkanocy.

W czasie Wielkanocnym smagano się dyngusem przy czym wyrażano radość z powodu Zmartwychwstania Pańskiego i zakończenia postu.

W miesiącu czerwcu (23.VI) obchodzono święto „Nocy Świętojańskiej” („Noc Kupały”, „Sobótka”). Chłopcy rozpalali ognisko, chcąc w ten sposób odpędzić zło i zapraszali dziewczęta do tańca. Najbardziej symbolicznym momentem było puszczanie wianków. Ku zadowoleniu wszystkich zwyczaj ten pozostał do dnia dzisiejszego i dzięki temu możemy utrzymywać i przekazywać słowiańskie tradycje na terenach Krajny.

Okres jesieni to przede wszystkim Dzień Wszystkich Świętych (1.XI) i Dzień Zaduszny, tzw. Zaduszki (2.XI). W te szczególne dni pamięć poświęcona była zmarłym. Czyszczono mogiły, dbano o ich zewnętrzny wizerunek jak również obdarowywano dziady pieczywem proszalnym (inaczej: boży chlebek, proszalny chleb, bochen dziadowski, bożok).

Zwyczaje rodzinne zachowane do dzisiaj to przede wszystkim czuwanie przy zmarłym czego obecnie daje wyraz różaniec, wspólne biesiadowanie po pogrzebie – obecna stypa, a obrzędy związane z uczcą weselną, które jeszcze występują (choć coraz rzadziej) to odprowadzanie pary młodej do kościoła przy akompaniamencie muzyki oraz oczepiny.

W ostatnich latach należy zauważyć powolny aczkolwiek sukcesywny powrót do pielęgnowania wszelkich tradycji. Dzięki takim ruchom jak zawiązywanie się różnych organizacji, stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich możemy przenieść tamte czasy, na nasz grunt.

UWARUNKOWANIA HISTORYCZNE

Nazwa Krajna pochodzi ze Średniowiecza, ponieważ leżała na ówczesnych krańcach Wielkopolski, granicząc z państwem krzyżackim. Krajna od wieków była obszarem migracyjnym, na którym ścierały się różne wzory kulturowe. Przyjmuje się pogląd, że tereny te były zasiedlone przez Gotów, gdyż tylko na tym obszarze występują cmentarzyska kurhanowe i kręgi kamienne mające analogie w Skandynawii. W okresie rodzącego się państwa polskiego Krajna należała do plemiennych związków pomorskich. Walkę o włączenie ziemi krajeńskiej do państwa piastowskiego rozpoczął już Mieszko I. Walki o ziemię krajeńską kontynuował Bolesław Chrobry, po nim Bolesław Śmiały i książę Polski Władysław Herman. Cała Krajna w granicach państwa polskiego znalazła się dopiero w latach 1119 – 1120.

Rozbicie dzielnicowe Polski nie spowodowało zastoju ani upadku stosunków społeczno - gospodarczych. Przyczyną tego był fakt, iż przez ziemię Krajny przebiegały drogi handlu tranzytowego biegnące z południa w stronę Gdańska. *Via mercatorum (publica strata)* to nazwa drogi idącej z Poznania do

Gdańska. Odegrała ona bardzo ważną rolę w utrzymaniu rozwoju ekonomicznego jak i osadnictwa. Wspierającym te zadania był szlak idący od Nakła przez Mrocze, Więcbork, Sępólno Krajeńskie, Kamień Krajeński, Raciąż do Gdańska.

Wiek XIII – XV to okres przywilejów lokacyjnych dla miast Krajny. W XV stuleciu osiedliła się tu grupa czeskich husytów, pod koniec XVI wieku przybyli Szkoci wyznania protestanckiego również luteranie i kalwini. Po I rozbiórce Polski Niemcy nasilili kolonizowanie terenu Krajny. Ekspansja niemiecka przybierała agresywne formy, a jej celem było zgermanizowanie tych obszarów. Te działania spowodowały ożywienie polskich tradycji, które już zanikały. Pozostanie, po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, tak dużej mniejszości Niemieckiej na Krajnie źle skończyło się dla miejscowych Polaków na początku II wojny światowej. Po II wojnie światowej na Krajnę przybywali przesiedleńcy z Wileńszczyzny, okolic Lwowa, Łemkowie, Bukowińcy oraz ludność z Kurpiowszczyzny.

2.2. OCENA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA/POTENCJAŁ DEMOGRAFICZNY I GOSPODARCZY/POZIOM AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ.

DEMOGRAFIA

Powiat sępoleński na dzień 31 XII 2007 r. liczył 42 295 mieszkańców z czego prawie 42 % stanowi ludność miejska. Pod względem gęstości zaludnienia, która wynosi 52 osoby/km² powiat sępoleński plasuje się na 21 miejscu wśród 23 powiatów województwa kujawsko-pomorskiego. Powiat charakteryzuje się bardzo małą, na tle innych obszarów województwa gęstością zaludnienia, zwłaszcza na obszarach wiejskich, cecha ta wpływa niekorzystnie na możliwości rozwoju gminy oraz jakość życia jej mieszkańców.

Spośród 4 gmin powiatu, z których 3 tworzą LGD, zarówno pod względem liczby mieszkańców, jak i powierzchni, wyróżniają się 2 gminy: Sępólno Krajeńskie, koncentrujące 39 % ogółu mieszkańców i zajmujące 29 % powierzchni powiatu oraz Więcbork, skupiający 32 % mieszkańców i zajmujący 30 % powierzchni ogólnej. Siedziby tych gmin stanowią również główne ośrodki obsługi mieszkańców i działalności gospodarczych.

Tab. 9 Dane demograficzne.

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców		
		miasto	wieś	OGÓŁEM
1.	Gmina Sępólno Kraj.	9.246	6.810	16.056
2.	Gmina Więcbork	5.803	7.417	13.220
3.	Gmina Sośno	-	5.276	5.276
	RAZEM	15.049	19.503	34.552

Źródło: dane z GUS/ RBD stan na 31.12.2006 r.

Na tle województwa przyrost naturalny jest drugim w kolejności powiatem po powiecie grudziądzkim o najwyższym w województwie przyroście naturalnym wynoszącym w 2006 r. według danych GUS 4,71 na 1000 mieszkańców co w przeliczeniu na liczbę mieszkańców wynosi 199 osób rocznie (dla porównania w 2000 r. wskaźnik ten wynosił 2,68).

Ponad 42% mieszkańców powiatu zamieszkuje miasta, z których Sępólno Krajeńskie liczy 9,3 tys. i jest znacznie większe od Więcborka – 5,9 tys. i Kamienia Krajeńskiego – 2,3 tys. Obiektywnie wszystkie miasta powiatu zaliczają się jednak do jednostek małych (Sępólno Krajeńskie – 24. lokata wśród 52 miast, zaledwie 0,73% ludności miejskiej województwa) lub bardzo małych (Więcbork – 30., a Kamień Krajeński – 46 lokata) w skali województwa.

Uwzględniając tylko ludność wiejską, wszystkie jednostki lokują się na pograniczu gmin małych i średnich, zajmując lokaty (wśród 127 obszarów wiejskich województwa), odpowiednio: Więcbork – 37., Sępólno – 44., Sośno – 72. i Kamień – 91.

Gęstość zaludnienia tak w gminach powiatu jak i na terenie działania LGD, jest bardzo mała na tle województwa. Podkreślić należy, że żadna z gmin powiatu nie notuje wskaźnika zbliżonego do średnich wojewódzkich. Powiat jest więc zdecydowanie najsłabiej zaludnioną częścią województwa biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia na obszarach bez lasów, łąk i pastwisk. Wskaźnik ten jest uważany za najbardziej miarodajny, gdyż dotyczy obszarów faktycznie zamieszkałych, na których prowadzi się aktywności gospodarcze.

BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Największym problemem z jakim boryka się powiat, tym samym obszar objęty LSR, jest wysokie bezrobocie, które w grudniu 2007 r. sięgało 22 % gdzie średnia dla województwa kujawsko – pomorskiego wyniosła 19 %. Zauważalną tendencją od kilku ostatnich lat jest systematyczny spadek bezrobocia, jest to najwidoczniejsze w okresach letnich kiedy osoby bezrobotne podejmują prace sezonowe w kraju i za granicą. 60 % zarejestrowanych w PUP bezrobotnych zamieszkuje obszary wiejskie, odsetek kobiet wśród osób bezrobotnych wynosi 62,3 %. Wśród osób bezrobotnych w powiecie

dominują osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, którzy stanowią ponad 38 %, osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej gimnazjalnego stanowią 32,8 %, z wykształceniem wyższym tylko 2,4 %.

Teren, na którym działa LGD jako obszar o charakterze typowo rolniczym, cechuje się niskim poziomem przedsiębiorczości. Liczba działających firm oraz wielkość zatrudnienia poza rolnictwem jest stosunkowo niewielka. Brak jest dużych zakładów produkcyjnych, a działalność gospodarcza oprócz rolnictwa w dużym stopniu powiązana jest z przetwórstwem i handlem drzewnym. Prężnie działającymi firmami o zasięgu ponadpowiatowym są np. „Gabi –Bis” Sp. z o.o., „Lemar”, „MDD” Sp. z o.o., „Acer”, „R+S Meble”, Nadleśnictwa Lutówko i Runowo Krajeńskie. Pozostałe podmioty gospodarcze działające na terenie objętym LSR w głównej mierze działają w branżach:

- handel hurtowy i detaliczny, obsługa i naprawa pojazdów, sprzedaż paliw
- usługi budżetowe (administracja, edukacja, ochrona zdrowia)
- budownictwo
- przetwórstwo przemysłowe
- obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w poszczególnych gminach wynosi:

- Sępólno Krajeńskie – 1.245 tj. 41,2 %;
- Kamień Krajeński – 483 tj. 16,0 %;
- Więcbork – 1.023 tj. 33,8 %;
- Sośno – 272 tj. 9,0 %.

AKTYWNOŚĆ WYRAŻONA POPRZEZ DZIAŁALNOŚĆ STOWARZYSZEŃ

Bardzo ważnym wskaźnikiem ilustrującym aktywność społeczności lokalnej jest wyrażanie się poprzez działanie w różnego rodzaju organizacjach pozarządowych. Teren powiatu sępoleńskiego jest bogaty w aktywność ludzi pragnących działać, ukazywać najbardziej atrakcyjne gałęzie obszaru, na którym zamieszkują. Organizacje, o których mowa, w głównej mierze wspierają ludzi niepełnosprawnych, działają na korzyść dzieci i młodzieży, krzewią sport, ruch, aktywny wypoczynek oraz działają w kierunku rozwoju turystyki na terenie powiatu oraz obszarze objętym LSR. Poniższa tabela przedstawia organizacje pozarządowe (nie uwzględniając organizacji przykościelnych, które także swym działaniem jednoczą i mobilizują społeczność lokalną do działania) mające siedzibę na terenie powiatu sępoleńskiego a tym samym działające na obszarze działania LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Tab. 10 Organizacje pozarządowe powiatu sępoleńskiego/ obszaru LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA.

SIEDZIBA	STOWARZYSZENIA ZWYKŁE	STOWARZYSZENIA KULTURY FIZYCZNEJ NIEPROWADZĄCE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE	STOWARZYSZENIA ZAREJESTROWANE W KRS
teren powiatu sępoleńskiego	4	20	13	44
teren działania LGD	4	13	11	37

Źródło: dane z Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich oraz z Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu, Turystyki i Promocji Starostwa Powiatowego w Sępólnie Krajeńskim

Analizując powyższe dane jednoznacznie wynika, że zdecydowana większość organizacji jw. mających siedzibę na terenie powiatu sępoleńskiego, mieści się w strefie obejmującej LSR.

AKTYWNOŚĆ WYRAŻONA POPRZEZ FREKWENCJĘ W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH NA PRZYKŁADZIE WYBORÓW DO RAD MIEJSKICH/ GMINY W ROKU 2006.

Tab. 11 Aktywność wyborcza w wyborach do rad miejskich/ gmin w roku 2006 na terenie objętym LSR.

NAZWA GMINY	LICZBA WYBORCÓW UPRAWNIONYCH DO GŁOSOWANIA	LICZBA WYBORCÓW FAKTYCZNIE GŁOSUJĄCYCH
Sępólno Krajeńskie	12.542	4.762
Więcbork	10.302	4.473
Sośno	4.039	1.623
RAZEM	26.883	10.858

Źródło: www.pkw.gov.pl

Na podstawie wyżej przedstawionych danych trzeba mieć nadzieję, że poprzez aktywizowanie społeczności lokalnej do działań mających dobro i rozwój terenu objętego strategią, uda się również popularyzować i rozpowszechnić potrzebę, a nawet konieczność aktywności wyborczej.

ROLNICTWO

Teren objęty LSR ze względu na małe uprzemysłowienie i dużą ilość użytków rolnych na poziomie 65,5 % zaliczany jest do typowo rolniczych obszarów. Rolnictwo stanowi znaczący sektor w gospodarce.

Na ogólną powierzchnię 79 109 ha użytkowanie gruntów powiatu sępoleńskiego przedstawia się

następująco:

- użytki rolne: 51 810 ha (65,5%) w tym:
 - grunty orne: 43 725 ha,
 - sady: 278 ha,
- łąki i pastwiska: 6 504 ha,
- pozostałe (grunty rolne pod budynkami, rowami i stawami): 1 303 ha
- 4. grunty leśne 19 943 (25,2%) ha w tym:
 - lasy: 19 345 ha,
 - grunty zadrzewione i zakrzaczone: 598 ha
- 5. grunty zabudowane i zurbanizowane: 2 556 ha (3,2%),
- 5. grunty pod wodami: 2 014 ha (2,5%),
- 6. tereny różne (nieużytki, użytki ekologiczne): 2 786ha (3,5%).

Według struktury własnościowej w powiecie sępoleńskim dominują grunty będące własnością osób prywatnych - 50,1 % (39 625 ha), grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe - 24,3 % (19 201 ha), grunty Zasobu Własności Skarbu Państwa - 15,4 % (12 176 ha), osób prawnych 1,9 % (1503 ha), kościołów i związków wyznaniowych - 1,4 % (1132 ha), grunty pozostałe (własność gmin, powiatu, województwa i inne) - 6,9 % (5458 ha).

Na terenie powiatu sępoleńskiego przeważają gospodarstwa indywidualne prowadzące produkcję mieszaną, które stanowią prawie połowę wszystkich gospodarstw (47 %) Spośród pozostałych, większość ok. 1/3 tj. 34 % gospodarstw jako główny kierunek produkcji stanowi produkcja zwierzęcą, a pozostałe 19 % gospodarstw prowadzi tylko produkcję roślinną. Przeważającą produkcją jest produkcja zbóż oraz chów trzody chlewnej, zauważalna jest stabilizacja w produkcji bydła mlecznego, spowodowana ograniczeniami związanymi z kwotowaniem produkcji mleka.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Tab. 12 Struktura wielkości gospodarstw.

Lp.	Powierzchnia gospodarstwa w ha	Liczba gospodarstw	Powierzchnia całkowita gospodarstw w ha
1.	0-1*	948	364
2.	1-2	303	449
3.	2-5	267	842
4.	5-10	259	1 998
5.	10-15	371	4 611
6.	15-20	301	5 177
7.	20-30	311	7 598
8.	30-50	179	6 569
9.	powyżej 50	130	18 809
10.	RAZEM	3069	46 417

*działki ewidencyjne, które wg. definicji nie są traktowane jako gospodarstwo rolne (czyli jest 2 121 gospodarstw)

Źródło: opracowane wg danych z referatów podatków poszczególnych urzędów gmin powiatu sępoleńskiego

Przeciętna wielkość indywidualnego gospodarstwa rolnego w powiecie, według danych z referatów ds. podatków wynosi ok. 21,72 ha i jest to wartość jedna z najwyższych wśród powiatów województwa kujawsko-pomorskiego, dla którego średnia wojewódzka wynosi 14,65 ha.

Za obszary o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW) uznano wszystkie gminy wiejskie objęte Lokalną Strategią Rozwoju LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA (zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania objętej planem rozwoju obszarów wiejskich - Dz. U. z dnia 22 kwietnia 2004 r.)

PODMIOTY GOSPODARCZE

Gminy terenu LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA wykazują niezbyt zróżnicowany stan rozwoju przedsiębiorczości. Podstawowe różnice zaznaczają się w:

- liczbie i wskaźnikach firm w miastach i na obszarach wiejskich,
- strukturach firm wg rodzajów działalności w poszczególnych gminach.

Obszary wiejskie obszaru LSR wykazują w każdej z gmin podobny wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów w odniesieniu do liczby mieszkańców (wskaźnik przedsiębiorczości), podobnie nie obserwuje się zbyt dużych różnic pomiędzy miastami powiatu. Konsekwencją tego jest, że dwie gminy miejsko-wiejskie notują zbliżony wskaźnik przedsiębiorczości i jest on wyraźnie wyższy, niż w gminie wiejskiej Sośno.

2.3. SPECYFIKA OBSZARU OBJĘTEGO LSR.

Teren objęty LSR zwany **Krajną** należy do obszarów o dużych możliwościach turystycznych. Świadczą o tym bogate walory i duża atrakcyjność środowiska przyrodniczego, w tym krajobrazu oraz środowiska kulturowego. Walory przyrodniczo - krajobrazowe obszaru wynikają przede wszystkim z urozmaiconej rzeźby terenu, wysokiego stopnia lesistości, wysokiej jeziorności (przy dużej ich przydatności dla turystyki i wędkarstwa), bardzo dobrego stanu środowiska przyrodniczego oraz położenia, w znacznej części obszaru objętego LSR, w obrębie Krajeńskiego Parku Krajobrazowego.

O przydatności i wartości obszaru objętego LSR dla rozwoju turystyki świadczą następujące parametry:

3. ponad 3/4 powierzchni ogólnej zajmują obszary chronione; oprócz parku krajobrazowego, obiektami chronionymi są rezerваты przyrody, użytki ekologiczne, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, pomniki przyrody (w tym kilkanaście oznaczonych ze względu na wiek i wielkość jako klasa I, jak również kilka oznaczonych jako klasa „0”);
4. na terenie obszaru objętego LSR jest 20 jezior;
5. wskaźnik lesistości wynoszący prawie 1/4 powierzchni ogólnej; należy tu jednak zauważyć, że przydatność lasów dla turystyki i rekreacji jest zróżnicowana – w części są to małe i rozdrobnione kompleksy leśne o dużych walorach krajobrazowych, ale małej wartości dla penetracji turystycznej – największą przydatność wykazują lasy zachodniej części obszaru;
5. lokalnie duże zróżnicowanie rzeźby terenu;

Turystycznej penetracji obszaru objętego LSR oraz korzystaniu z walorów rekreacyjnych sprzyja dosyć gęsta sieć pieszych szlaków turystycznych, których jest 12 (spośród 114 ogółem w regionie). Turystyka wędrownicza w ostatnich latach przeżywa regres, stąd też obecność wyznaczonych i opisanych szlaków pieszych jest wprawdzie czynnikiem poprawiającym atrakcyjność obszaru dla tego typu ruchu, niemniej jednak niestety nie wiąże się z dużym natężeniem ruchu. Warto zauważyć jednak, że obszar, o którym mowa wykazuje predyspozycje dla rozwoju agroturystyki, a dla tego segmentu ruchu szlaki piesze stanowią istotne wzbogacenie oferty. Szlaki przebiegają zarówno przez obszary najcenniejsze przyrodniczo (np. rezerваты przyrody; większość szlaków biegnie na terenie KPK), jak też krajoznawczo (lasy, brzegi jezior, wyniesienia terenu i doliny rzek) i kulturowo (np. Komierowo) oraz przez miejsca pamięci narodowej (Karolewo). Podkreślić jednak należy duże różnice w tym zakresie pomiędzy poszczególnymi gminami, i tak zdecydowanie najgorsza sytuacja ma miejsce w gminie Sośno (krótki „tranzytowy” fragment 1 szlaku w północnej części gminy), natomiast najlepsza w gminach Więcbork (8 szlaków, w tym 3 wspólne z gminą Sępólno Krajeńskie; wszystkie szlaki rozpoczynają się lub kończą na terenie gminy Więcbork) i Sępólno Krajeńskie (7 szlaków, w tym 5 rozpoczynających się

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

lub kończących na terenie gminy). Przebieg szlaków wskazuje, iż centrami redystrybucji turystów na terenie powiatu są przede wszystkim: Sępólno Krajeńskie, Więcbork i Sypniewo, gdzie rozpoczyna się lub kończy większość szlaków (miejscowości te stanowią węzły komunikacji publicznej, stąd łatwo w nich rozpocząć lub zakończyć wędrowkę). Przebieg szlaków pieszych - w dużej części wzdłuż lokalnych dróg (o małym natężeniu ruchu) sprzyja także wykorzystaniu ich odcinków dla turystyki rowerowej.

Tab. 13 Szlaki piesze.

Lp.	Kod, numer i kolor	Nazwa szlaku	Początek szlaku	Koniec szlaku	Długość
1.	KP-4016-y	Akademicki	Sępólno Kraj. PKS	Płocicz PKS	6,3
2.	KP-4017-n	im. gen. Jakuba Komierowskiego	Sępólno Kraj. PKS	Pruszcz PKS	29,1
3.	KP-4018-c	Rycerza Bossuty	Sępólno Kraj. PKS	Kamień Krajeński PKP	23,3
4.	KP-4019-z	Męczeństwa Krajana	Sępólno Kraj. PKS	Jastrzębiec PKS	28,6
5.	KP-4020-s	Sepoleński	Sępólno Kraj. PKS	Lutówko PKS	8,0
6.	KP-4021-s	M. Zientara - Malewskiej	Jazdrowo PKS	rz. Łobzonka most	4,9
7.	KP-4022-z	Rezerwatów Krajeńskich	Sypniewo PKS	Witkowo PKS	30,4
8.	KP-4023-n	Znaku Rodła - Janiny Kłopotckiej	Sypniewo PKS	Drozdzenica PKS	35,6
9.	KP-4024-n	Dr Stanisława Łabędzińskiego	Więcbork PKS	Witosław PKS	24,5
10.	KP-4025-n	Jezior Krajeńskich	Więcbork PKS	Zabartowo PKS	9,7
11.	KP-4026-s	Więcborski	Więcbork PKS	Zabartowo PKS	20,6
12.	KP-4027-y		Zabartowo PKS	rz. Łobzonka most	24,0

Źródło: Opracowanie na podstawie danych PTTK

Coraz większą popularnością cieszy się turystyka rowerowa. Na terenie gminy Więcbork wyznaczono 5 tras rowerowych:

1. Więcbork - Runowo Krajeńskie - Lubcza - Sypniewo - Wilcze Jary - Sypniewo - Więcbork,

2. Więcbork - Runowo Krajeńskie - Czarmuń - (Puszcza) - Więcbork,
3. Więcbork - Śmiłowo - Więcbork,
4. Więcbork - Śmiłowo - Karolewo - Jastrzębiec - Śmiłowo - Więcbork,
5. Więcbork - Śmiłowo - Jastrzębiec - Wielowicz - Suchorączek - Więcbork.

Na terenie powiatu lub wzdłuż jego granic wyznaczono także 4 szlaki wodne:

- a) na Łobzonce - od Czyżkowskiego Młyna do Osieka na skraju doliny Noteci;
- b) na Orli, począwszy od jez. Runowskiego, aż do Rudy k. Wyrzyska, gdzie szlak ten łączy się ze szlakiem na Łobzonce;
- c) na Sepolnej - od Przepalkowa do Jez. Krzywe Kolano, gdzie łączy się ze szlakami na Zalewie Koronowskim;

Cechą wspólną gmin tworzących powiat jest położenie w obszarze kulturowym Krajny, wyodrębnianym na tle regionów sąsiednich. Osadnictwo na terenie obszaru objętego LSR cechuje się wielowiekową tradycją. Sępólno Krajeńskie zyskało prawa miejskie w latach 1359-60. Pierwsza wzmianka o Więcborku pochodzi z roku 1348, w 1383 określany był jako miasto (formalnie prawa miejskie dopiero w 1783 r.). Pomimo to, teren objęty LSR nie należy do obszarów o szczególnie licznych obiektach zabytkowych, co jest zazwyczaj skutkiem bardzo bogatej przeszłości historycznej, która w przypadku powiatu wynikała z pogranicznego położenia powiatu (od czego wywodzi się nazwa regionu Krajny) oraz częstych zmian przynależności państwowej. Pozostałości dziedzictwa kulturowego w postaci zachowanych obiektów, jest wprawdzie relatywnie dużo, jednak nie są one zaliczane do obiektów najwyższej rangi. Obiekty zabytkowe to przede wszystkim: układy urbanistyczne i ruralistyczne, zabudowa pałacowo-parkowa i folwarczna (głównie XIX w.), dwory, parki przydworskie, kościoły, chałupy w stylu regionalnym, cmentarze (w tym znaczna liczba ewangelickich). Pod względem rangi walorów kulturowych, szczególnie wyróżniają się miejscowości:

- Komierowo (pałac),
- Runowo Krajeńskie (kościół, ruiny pałacu),
- Sypniewo (pałac, kościół),
- Sępólno Krajeńskie i Więcbork (zabytkowe układy miejskie).

Reasumując, należy stwierdzić, iż teren objęty LSR posiada dobre predyspozycje dla rozwoju różnego rodzaju działalności turystycznych, które mogą stać się istotnym źródłem dochodów dla części mieszkańców, jak również przyczynić się do ogólnej aktywizacji gospodarczej i powstawania znacznej liczby sezonowych miejsc pracy. Obszar, o którym mowa jest postrzegany jako rejon turystyczny w opracowaniach z zakresu polityki rozwoju regionalnego województwa. Każda spośród gmin charakteryzuje się określoną atrakcyjnością – niektóre walory lokują gminy wśród obszarów o potencjalnie dobrych lub bardzo dobrych uwarunkowaniach rozwoju turystyki.

Znaczenie obszaru objętego LSR jest całkowicie nieadekwatne do walorów, które prezentuje. Opracowanie niniejszego dokumentu przyczyni się z pewnością do wykorzystania wszystkich możliwości terenu w celu pogłębienia i rozwoju ruchu turystycznego.

2.4. UZASADNIENIE SPÓJNOŚCI OBSZARU OBJĘTEGO LSR.

Obszar objęty Lokalną Strategią Rozwoju obejmuje takie gminy Sępólno Krajeńskie, Sosno i Więcbork i z wyłączeniem jednej gminy – Kamień Krajeński, dotyczy powiatu sępoleńskiego. Podsumowując wyżej przedstawioną diagnozę należy stwierdzić, że charakteryzuje się wysokim stopniem spójności, która przejawia się przez poniżej wyszczególnioną charakterystykę.

SPÓJNOŚĆ TERYTORIALNA I GEOGRAFICZNA

Obszar działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA położony jest na obszarze mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, wchodzącego w skład makroregionu Pojezierzy Południowopomorskich. Cały obszar objęty LSR łączy podobieństwo ukształtowania terenu. Najpowszechniej występującą formą morfologiczną są płaskie oraz faliste równiny morenowe pokrywające zdecydowaną większość powierzchni gmin wchodzących w skład LGD. Należy nadmienić, że całość obszaru charakteryzują zbliżone typy mikroklimatów.

SPÓJNOŚĆ PRZYRODNICZA

W każdej z analizowanych gmin znajdują się rezerваты przyrody. Każda gmina charakteryzuje się tym, iż na jej terenie są obszary Krajeńskiego Parku Krajobrazowego. Choć gmina Sośno jest najuboższa w naturalne zasoby wodne to jednak cały obszar objęty LSR otaczają jeziora. W lasach wszystkich gmin objętych niniejszą Strategią większość drzewostanów stanowi brzoza i sosna. Występują również te same gatunki zwierząt, tj. Sarny, jelenie, dziki, lisy, zające, kuny, borsuki. Ptactwo tych terenów to przede wszystkim bieliki, orły i bociany.

SPÓJNOŚĆ KULTUROWO-HISTORYCZNA

Na obszarze LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA wykształciła się kultura zwana krajeńską. Jednolitość kulturowa tego obszaru przejawia się m.in. w kultywowaniu podobnych tradycji, zwyczajów, charakterystycznych dla regionu potraw. Tworzą tutaj ludowi artyści – hafciarki, malarze, rzeźbiarze. Ważnym elementem spójności kulturowej są wspólne doświadczenia historyczne.

SPÓJNOŚĆ DEMOGRAFICZNA

Ludność na obszarze LGD cechuje mała gęstość zaludnienia. Spójna jest też struktura wiekowa ludności, w szczególności grupy produkcyjnej i poprodukcyjnej. Negatywnym zjawiskiem obecnym we wszystkich gminach LGD jest niski procent osób posiadających wyższe wykształcenie oraz migracje zarobkowe młodych ludzi posiadających dobre wykształcenie.

SPÓJNOŚĆ GOSPODARCZA

Cały obszar objęty LSR leży w strefie, w której nie rozwija się przemysł uciążliwy dla środowiska, a do działalności o ponadprzeciętnym (w stosunku do liczby mieszkańców) poziomie rozwoju zaliczyć należy natomiast leśnictwo i przemysł drzewny.

SPÓJNOŚĆ ROLNICZA

Rolnictwo wykształciło podobny we wszystkich gminach model produkcji rolnej opartej na mało wymagających uprawach oraz hodowli trzody chlewnej zdecydowanie większej, niż hodowla bydła mlecznego. Rozdrobnienie sieci osadniczej oraz duże zalesienie wpływa na mniejszą powierzchnię gospodarstw, a udziały gruntów w poszczególnych klasach bonitacyjnych wskazują na relatywnie małą przydatność gleb.

SPÓJNOŚĆ TURYSTYCZNA

Jednolitość walorów turystycznych uwarunkowanych walorami geograficznymi i przyrodniczymi decyduje o spójności walorów turystycznych obszaru objętego LSR.

SPÓJNOŚĆ ADMINISTRACYJNA

Wszystkie gminy tworzące LGD znajdują się na terenie powiatu sępoleńskiego.

3. Analiza SWOT dla obszaru objętego LSR oraz wnioski wynikające z przeprowadzonej analizy.

Analiza SWOT to najpopularniejsza heurystyczna technika analityczna, która służy do porządkowania informacji. Jest stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej.

Pozwala ona zidentyfikować problemy, potencjał rozwojowy, ewentualne zagrożenia oraz szanse.

Technika analityczna SWOT pozwala na posegregowanie posiadanych informacji o danym obszarze na cztery kategorie strategiczne - mocne strony (Strengths), słabości (Weaknesses), szanse (Opportunities) i zagrożenia (Threats).

Poprzez powyższe pojęcia należy rozumieć:

Atut – uwarunkowanie występujące na danym obszarze oceniane pozytywnie ze względu na możliwość realizacji celów rozwojowych i strategicznych, wewnętrzny potencjał gminy,

Słabość – uwarunkowanie wewnętrzne oceniane negatywnie, niewykorzystane z uwagi na realizację celów,

Szansa – korzystne zjawisko zewnętrzne (obecne) lub proces (prognozowany) sprzyjający realizacji celów rozwoju obszaru,

Zagrożenie – zjawisko lub proces (obecny lub prognozowany) stanowiący przeszkodę w realizacji konkretnych celów strategicznych.

Mocne strony i słabości są to pozytywne i niekorzystne zjawiska wewnątrz obszaru i w jego najbliższym otoczeniu, które mają charakter endogeniczny. Natomiast szanse i zagrożenia obejmują swoim zasięgiem wszelkie zewnętrzne uwarunkowania funkcjonowania i rozwoju obszaru.

Podczas spotkań ze społecznością obszaru działania LGD zostały poddane analizie społecznej zasoby obszaru, ze szczególnym uwzględnieniem dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego, infrastruktury społecznej i potencjału gospodarczego.

MOCNE STRONY (S)

- S1. Zwarte położenie obszaru w ramach jednego powiatu,
- S2. Klimat łagodny,
- S3. Dogodne położenie w układzie sieci komunikacyjnej drogowej,
- S4. Rozległe tereny leśne obfitujące w bogate runo leśne,
- S5. Atrakcyjne tereny wędkarskie i łowieckie,
- S6. Duża ilość różnych gatunków zwierząt,
- S7. Czyste ekologicznie środowisko,
- S8. Istniejące rezerваты przyrody,
- S9. Parki podworskie i pałacowe,
- S10. Pomniki przyrody,
- S11. Różnorodność świata roślinnego i zwierzęcego,
- S12. Duże zasoby wód podziemnych,
- S13. Duża ilość ciekawych zabytków,
- S14. Zróżnicowana działalność gospodarcza,
- S15. Duża ilość organizacji pozarządowych działających w różnych dziedzinach,
- S16. Żywe tradycje pszczelarstwa,
- S17. Różnorodność kulturowa mieszkańców oraz ślady obecności różnych kultur i religii,
- S18. Duży potencjał rolny obszaru,

SŁABOŚCI (W)

- W1. Dość wysoki poziom bezrobocia,
- W2. Ograniczone możliwości znalezienia dobrze płatnej, ciekawej pracy,
- W3. brak ośrodków wspierania bezrobotnych i wykluczonych
- W4. Odpływ młodych ludzi do większych miast i za granicę,
- W5. Słabe zaangażowanie młodzieży w życie ich społeczności lokalnych (mała aktywność ludzi młodych, brak więzi z miejscem zamieszkania),
- W6. Brak instytucji zajmujących się rozwojem lokalnym,
- W7. Słaba współpraca organizacji pozarządowych pomiędzy sobą i z instytucjami samorządowymi,
- W8. Zły stan techniczny atrakcyjnych zabytków,
- W9. Niewystarczające, a w wielu miejscach brak oznakowania atrakcji turystycznych,
- W10. Zbyt mała aktywność gospodarcza mieszkańców,
- W11. Słaba jakość i mała ilość obiektów infrastruktury turystycznej,
- W12. Niewystarczający poziom znajomości języków obcych wśród mieszkańców, szczególnie w „średnim” wieku,
- W13. Słaba promocja regionu,
- W14. Słabo rozwinięta baza gastronomiczno – hotelarska,
- W15. Brak wypromowanego produktu regionalnego,
- W16. Niski poziom dochodów mieszkańców,
- W17. Ujemny przyrost naturalny,
- W18. Słabo rozwinięta sieć gazowa na terenach wiejskich,
- W19. Słabo rozwinięta sieć kanalizacji sanitarnej na wsiach,
- W20. Zła jakość urządzeń melioracyjnych,
- W21. Dzikie wysypiska śmieci,
- W22. Mało zróżnicowana działalność kulturalna,
- W23. Niewystarczająca ilość obiektów sportowo – rekreacyjnych.
- W24. Nielad przestrzenny i architektoniczny w wielu miejscowościach,
- W25. braki w infrastrukturze społecznej, przede wszystkim placów zabaw dla dzieci, infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.

SZANSE (O)

- O1. Wykorzystanie programów i funduszy z Unii Europejskiej,
- O2. Pojawienie się możliwości dofinansowania w ramach różnicowania działalności gospodarczej na wsi,
- O3. Rosnące zapotrzebowanie na usługi turystyczne w regionach z czystym ekologicznie środowiskiem naturalnym,
- O4. Rozwój turystyki rodzinnej i biznesowej,
- O5. Rozwój usług turystyczno – rekreacyjnych i budowa infrastruktury służącej turystyce,
- O6. Możliwość nauki i szkolenia na odległość w tym przez Internet,
- O7. Rozwój technologii internetowych,
- O8. Poprawa i rozbudowa sieci dróg,
- O9. Podnoszenie standardu usług gastronomicznych i hotelarskich,
- O10. Bogacenie się społeczeństwa,
- O11. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej obszaru,
- O12. Wzrost znaczenia produktu regionalnego,
- O13. Wykorzystanie bogatego dziedzictwa kulinarnego wywodzącego się z różnych kultur,
- O14. Rozbudowa sieci gazowniczej,
- O15. Wykorzystanie doświadczenia i wiedzy mieszkańców, którzy osiągnęli sukces,
- O16. Wykorzystanie środków na zalesienie ziem o niskiej jakości,
- O17. Promocja zdrowej żywności i agroturystyki,
- O18. Stwarzanie klimatu i warunków dla przyszłych inwestorów
- O19. Pobudzenie aktywności ludzi młodych

ZAGROŻENIA (T)

T1. Zmiany w mechanizmach wsparcia i polityce UE w dziedzinie rolnictwa,
T2. Ruchy migracyjne prowadzące do utraty tożsamości kulturowej,
T3. Wyludnienie i wzrost średniej wieku, wywołany szczególnie odpływem młodzieży,
T4. Odpływ wysoko kwalifikowanej kadry,
T5. Negatywne postrzeganie ochrony obszarów przyrodniczych w taki sposób, że będzie to wpływało na ograniczenie rozwoju,
T6. Niska świadomość ekologiczna turystów i mieszkańców, która może prowadzić do degradacji środowiska,
T7. Słaba infrastruktura drogowa,
T8. Degradacja obiektów zabytkowych,
T9. Zwiększający się poziom wandalizmu,
T10. Trudności z wykorzystaniem funduszy unijnych,
T11. Duża konkurencja ze strony regionów wysoko uprzemysłowionych w pozyskiwaniu inwestorów,
T12. Silna konkurencja ze strony bardziej znanych obszarów turystyki,
T13. Stosunkowo niski poziom wykształcenia mieszkańców obszaru.

Wnioski wynikające z analizy SWOT.

Z przeprowadzonej analizy SWOT wynika, że:

- Obszar LGD NASZA KRAJNA należy do słabiej rozwiniętych w województwie kujawsko - pomorskim. Przyczynami tego zjawiska jest zbyt mała ilość inicjatyw gospodarczych, odczuwana głównie na terenach wiejskich, odpływ młodej, wykształconej kadry niewidzącej perspektyw rozwoju w środowisku lokalnym, niedostateczne wykorzystanie zasobów naturalnych, brak odpowiedniej promocji obszaru w skali województwa, mała dostępność doradztwa, słaby rozwój infrastruktury technicznej niektórych wsi co przekłada się na gorszą jakość życia ich mieszkańców.
- Mieszkańcy wsi, ze względu na większe bezrobocie występujące wśród tej grup społecznej powinni zostać objęci doradztwem i programem szkoleń w celu poszukiwania pozarolniczych źródeł dochodu i podejmowania samodzielnych inicjatyw gospodarczych. Inicjatywy te powinny być zróżnicowane, nie mogą ograniczać się do agroturystyki ze względu na jej sezonowość i

dużą konkurencję w tej branży. Pobudzanie aktywności mieszkańców wsi powinno odbywać się także w obszarze dziedzictwa kulturowego, np. obrzędowość, kultura ludowa, muzyka.

- Odnowa tradycyjnych rzemiosł, wypromowanie produktów lokalnych, w tym produktów kulinarnych wynikających z wielokulturowości oraz z rozwoju pszczelarstwa i przemysłu drożdżowego mogą pozytywnie wpłynąć na rozwój obszaru.
- Stworzenie wielopoziomowego programu skierowanego do młodzieży w celu zmniejszenia negatywnych zjawisk jakimi są wandalizm, odpływ do dużych miast lub za granicę, niska aktywność w życiu społeczno – kulturowym obszar. Aby to osiągnąć należy zwiększyć wydatki publiczne dla instytucji samorządowych i organizacji lokalnych tworzących najciekawsze projekty angażujące młodzież w życie publiczne, dające szanse na rozwój jej zainteresowań.
- W budowaniu pozytywnego wizerunku obszaru LGD NASZA KRAJNA ważnym elementem jest troska o estetykę miejscowości leżących na jego terenie. Nieład architektoniczny, degradacja wielu zabytkowych budowli – obiektów sakralnych, kamienic, zespołów parkowo – pałacowych, mała dbałość o czystość ulic i skwerów obniżają możliwość podkreślenia indywidualności i wykorzystania w pełni jej zasobów.

4. Określenie wizji rozwoju, misji LGD oraz celów LSR.

4.1 WIZJA ROZWOJU OBSZARU OBJETEGO LSR.

NASZA KRAJNA miejscem, gdzie gospodarzni mieszkańcy, dzięki swej aktywności wykorzystują dziedzictwo przyrodniczo – kulturowe na rzecz zrównoważonego rozwoju wsi.

Efekty realizacji WIZJI ROZWOJU:

1. dochodowe rolnictwo i atrakcyjne obszary wiejskie
2. zbudowany silny i aktywny sektor organizacji pozarządowych i obywatelskich
3. zrewitalizowane, czyste środowisko naturalne
4. rozwinięty sektor przedsiębiorczości
5. rozwinięta partnerska współpraca
6. zwiększenie dochodów i wysoki standard poziomu życia mieszkańców
7. silne poczucie tożsamości i identyfikacji, patriotyzm lokalny, dynamiczne i odważne myślenie mieszkańców
8. rozwinięta agroturystyka i czyste środowisko naturalne

4.2 MISJA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA.

LGD NASZA KRAJNA działa na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, tworzy możliwości do aktywizowania działań społeczności lokalnej w dążeniu do poprawy jakości życia.

Celami i zadaniami Stowarzyszenia są:

- 1) działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem należytej ochrony oraz promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno- kulturowych oraz równości szans;
- 2) aktywizowanie ludności wiejskiej;

- 3) opracowanie i realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju (zwanej dalej LSR), w rozumieniu ustawy z dnia 7 marca 2007r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr.64, poz. 427), przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz przepisów Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, dla obszaru gmin Sępólno Krajeńskie, Sośno i Więcbork (zwanego dalej obszarem działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA);
- 4) promocja obszarów wiejskich oraz gmin położonych na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA
- 5) mobilizowanie społeczności lokalnej do wzięcia udziału w procesie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich położonych na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA
- 6) upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach związanych z aktywizacją ludności na obszarach wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich położonych na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA
- 7) podejmowanie inicjatyw i działań mających na celu pobudzenie aktywności społeczności lokalnych oraz ich czynny udział w opracowaniu i realizacji LSR oraz innych programów pomocowych i w ramach tego wspieranie oraz upowszechnianie idei samorządowej;
- 8) propagowanie działań na rzecz realizacji LSR w obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA
- 9) pozyskiwanie partnerów - źródeł finansowania LSR, w tym z programów pomocowych;
- 10) udzielanie wsparcia mieszkańcom obszaru objętego LSR w zakresie przygotowania projektów i pozyskania środków na ich realizację, w tym z programów pomocowych oraz innych projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- 11) podejmowanie inicjatyw i działań dla rozwoju obszaru działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA, mających na celu:
 1. rozwój produktów regionalnych, turystyki, przedsiębiorczości, zasobów ludzkich, społeczeństwa obywatelskiego i informacyjnego,
 2. poprawę estetyki miejscowości, bezpieczeństwa mieszkańców,
 3. edukację estetyczną i artystyczną mieszkańców,
 4. aktywizację gospodarczą i zawodową,
 5. przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i patologiom społecznym,
 6. propagowanie zdrowego trybu życia,
 7. zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA;

- 12) pozyskiwanie innych źródeł finansowania oraz opracowywanie i realizacja innych programów pomocowych oraz projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- 13) kreowanie lokalnych produktów i usług, w szczególności turystycznych, tworzenie infrastruktury turystycznej na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA;
- 14) promocja i organizacja wolontariatu;
- 15) prowadzenie działalności szkoleniowej i wydawniczej;
- 16) ochrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 17) współpraca międzynarodowa rozwijająca wymianę doświadczeń, dobrych praktyk, które przyczynią się do innowacyjności działań na obszarze Stowarzyszenia NASZA KRAJNA;
- 18) współpraca z organizacjami pozarządowymi krajowymi i zagranicznymi oraz ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez:

- 1) Opracowanie Lokalnej Strategii Rozwoju i przystąpienie do konkursu na jej realizację, organizowanego przez samorząd województwa,
- 2) Rozpowszechnianie założeń zatwierdzonej Lokalnej Strategii Rozwoju na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
- 3) Prowadzenie bezpłatnego doradztwa w zakresie przygotowywania projektów związanych z realizacją Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 4) Upowszechnianie informacji o warunkach i zasadach udzielania pomocy na realizację projektów przedkładanych przez wnioskodawców, kryteriach wyboru projektów oraz sposobie naboru wniosków o pomoc w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 5) Informowanie za pomocą dostępnych środków przekazu, m.in. za pomocą strony internetowej, ogłoszeń w prasie lokalnej, o możliwości wystąpienia do Stowarzyszenia NASZA KRAJNA w sprawie wyboru projektu do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach działania 4.1. „Lokalne Strategie Rozwoju – poprawa jakości życia i różnicowanie działalności na obszarach wiejskich”,
- 6) Sprawdzanie zgodności projektów z założeniami Lokalnej Strategii Rozwoju,
- 7) Dokonywanie wyboru projektów do finansowania z puli środków przyznanych Stowarzyszeniu NASZA KRAJNA, na realizację Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach działania 4.1. – „Lokalne Strategie Rozwoju – poprawa jakości życia oraz różnicowania działalności na obszarach wiejskich”,
- 8) Organizowanie i finansowanie:

1. przedsięwzięć o charakterze informacyjnym lub szkoleniowym, w tym seminariów, szkoleń, kursów, warsztatów, wizyt studyjnych, konferencji, sympozjów, debat, akcji informacyjnych i konkursów oraz innych form przekazywania wiedzy
 2. imprez kulturalnych, koncerty, festiwale, przedstawienia teatralne, festyny, targi, pokazy i wystawy służących promocji regionu, jego tożsamości kulturowej
 3. imprez sportowo-rekreacyjnych i zawodów sportowych
 4. punktów informacji turystycznej oraz innych usług związanych z obsługą ruchu turystycznego na obszarze działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
 5. punktów konsultacyjno-doradczych dla organizacji społecznych, przedsiębiorców z obszaru Stowarzyszenia NASZA KRAJNA,
 6. działalności promocyjnej, informacyjnej, publicystycznej i poligraficznej, w tym opracowanie, redagowanie i druk ulotek, broszur, folderów, plakatów, kalendarzy, czasopism i innych publikacji, opracowanie i rozpowszechnianie materiałów audiowizualnych, tworzenie stron internetowych i ich redagowanie, przygotowanie i rozpowszechnianie innych materiałów o charakterze promocyjnym lub reklamowym,
- 9) Przygotowanie analiz, opracowań oraz gromadzenie dokumentacji,
- 10) Współpracę i wymianę doświadczeń z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi działającymi w zakresie objętym celami statutowymi Stowarzyszenia na poziomie krajowym i międzynarodowym,
- 11) Prowadzenie innych działań przewidzianych dla Lokalnych Grup Działania, określonych w prawie polskim i prawie Unii Europejskiej,
- 12) Podejmowanie i prowadzenie innych działań zmierzających do realizacji celów statutowych Stowarzyszenia oraz przewidzianych dla Lokalnych Grup Działania w przepisach PROW,
- 13) Współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i instytucjami krajowymi i międzynarodowymi, których działalność jest zbieżna z celami stowarzyszenia na wszystkich obszarach jego aktywności.

4.3 CELE OGÓLNE I SZCZEGÓŁOWE LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU.

Niniejsza Lokalna Strategia Rozwoju ma charakter przekrojowy i skupiona jest wokół tematów, które mogą łączyć różne środowiska i które zostały wskazane w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jako możliwe do realizacji podejściem Leader.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Wybrane cele strategiczne wynikają z uwarunkowań obszaru działania LGD NASZA KRAJNA, przeprowadzonej analizy SWOT, stanowią odpowiedź na zidentyfikowane podczas pracy grup roboczych oraz konsultacji społecznych potrzeby miejscowej ludności oraz mają charakter długofalowy i umożliwiają realizację działań w okresie programowania 2009-2015. Przyjęte cele ogólne są w pełni zgodne z celami Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz wzajemnie się uzupełniają.

Wyodrębniono trzy zasadnicze cele strategiczne:

- I. Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.
- II. Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.

Cel pierwszy podkreśla konieczność zachowania lokalnej tożsamości przez zachęcanie do kultywowania tradycji oraz wiejskiego charakteru otoczenia. Realizacja celu trzeciego ma zapobiegać niekorzystnym zmianom w krajobrazie wsi i sprzyjać większej integracji obszaru i jego mieszkańców.

Poprzez cel drugi społeczność lokalna rozumie konieczność aktywizacji społecznej i gospodarczej mieszkańców poprzez nabywanie wiedzy, umiejętności, wspieranie inicjatyw obywatelskich i biznesowych. W konsekwencji mieszkańcy oczekują wzmocnienia samorządności i samowystarczalności, większego poczucia odpowiedzialności za kreowanie rozwoju lokalnego. Cel drugi oznacza wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców głównie w zakresie działalności powiązanej z turystyką z uwagi na duży potencjał rozwojowy tej dziedziny gospodarki lokalnej. Dla realizacji celu drugiego niezbędna jest również poprawa lokalnej infrastruktury (rekreacyjnej, turystycznej, itp.) Cel drugi zawiera także ideę zrównoważonego rozwoju, opartego na istniejących zasobach i kreowanego w poszanowaniu przyrody.

Cele ogólne zostały doprecyzowane poprzez cele szczegółowe. Celom szczegółowym przyporządkowano konkretne przedsięwzięcia jakie są planowane przez LGD do finansowania ze środków przeznaczonych na LSR. Wypracowane cele mają charakter długofalowy i zapewniają ciągłość oraz trwałość rozwoju. Cele te są spójne z uwarunkowaniami lokalnymi, takimi jak bogactwo przyrodnicze i dziedzictwo historyczno-kulturowe, usytuowanie przestrzenne, poziom aktywności mieszkańców.

WIZJA:

NASZA KRAJNA miejscem, gdzie gospodarzni mieszkańcy, dzięki swej aktywności wykorzystują dziedzictwo przyrodniczo – kulturowe na rzecz zrównoważonego rozwoju wsi.

CEL OGÓLNY I

Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.

Cel szczegółowy I.1

Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.

*Przedsięwzięcie I
Spójna i atrakcyjna
oferta turystyczno-
kulturalna regionu.*

*Przedsięwzięcie II
Zabytki wsi krajeńskiej*

CEL OGÓLNY II

Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.

Cel szczegółowy II.1

Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców.

*Przedsięwzięcie III
Wieś krajeńska tętniąca życiem
społeczno – kulturalnym.*

Cel szczegółowy II.2

Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców.

*Przedsięwzięcie IV
Wieś krajeńska aktywna
gospodarczo.*

Projekty współpracy

I CEL OGÓLNY:

Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.

Cel szczegółowy I.1

Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.

Przedsięwzięcie I

Spójna i atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna regionu

Karta przedsięwzięcia:

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:

Spójna i atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna regionu

2. Uzasadnienie

Obszar Lokalnej Grupy Działania jest atrakcyjnym miejscem pod kątem rozwoju turystyki, zwłaszcza weekendowej, aktywnej i agroturystyki. Piękne krajobrazy, znaczne obszary leśne, atrakcje kulturowe stwarzają duże możliwości dla rozwoju turystyki i rekreacji. Jednak, aby zachęcić turystów do przyjazdu na teren trzech gmin należących do LGD należy stworzyć i wypromować spójną i atrakcyjną dla turysty ofertę. Musi ona uwzględniać wszystkie najciekawsze obiekty przyrodnicze i kulturowe tego terenu i wiązać ze sobą ścieżki piesze i rowerowe, oraz trasy konne. W ślad za rozwojem lokalnych produktów turystycznych musi iść rozwój infrastruktury okołoturystycznej, czyli bazy noclegowej i gastronomicznej. Obecnie istniejące na obszarze LGD zaplecze noclegowo-gastronomiczne wymaga doinwestowania. Baza noclegowa obszaru składa się przede wszystkim z pokoi gościnnych w hotelach, gospodarstwach agroturystycznych, pól biwakowych i małych pensjonatów. Ważnym uzupełnieniem bazy noclegowej jest oferta gastronomiczna, na którą składają się restauracje, bary, pizzerie. Usługi gastronomiczne na terenie LGD świadczone są także w istniejących obiektach noclegowych. Rozwój spójnej dla całego obszaru oferty turystyczno-kulturalnej zachęci mieszkańców, zwłaszcza rolników i przedsiębiorców do udziału w przedsięwzięciach mających na celu przyciąganie turystów i wpłynie na wzrost zamożności lokalnych środowisk. Jednoczesny rozwój nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych i kulturowych służyć będzie wszystkim mieszkańcom tego terenu.

Intensyfikacja działań promujących walory turystyczno-kulturowe obszaru LGD jest jednym z głównych celów funkcjonowania Grupy.

3. Grupy docelowe beneficjentów:

- Rolnicy – zainteresowani dywersyfikacją swojej działalności;
- Rolnicy działający w branży okołoturystycznej;
- Mikroprzedsiębiorstwa działające w sektorze noclegowym i gastronomicznym;
- Jednostki samorządu terytorialnego;
- Instytucje kultury;
- Kościoły i związki wyznaniowe;
- Organizacje pozarządowe zajmujące się turystyką, kulturą, sportem oraz krzewieniem zdrowego stylu życia;
- Gospodarstwa agroturystyczne poszerzające własną ofertę;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

4. Lista rekomendowanych operacji (zakres tematyczny projektów):
4.1 W ramach „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”
<ul style="list-style-type: none">○ Rozwój nowych usług turystycznych oraz usług związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem○ Rozwój rzemiosła i rękodzielnictwa
4.2 W ramach „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”
<ul style="list-style-type: none">○ Zadania zmierzające do podniesienia standardu infrastruktury gastronomicznej○ Zadania zmierzające do poprawy stanu bazy noclegowej○ Rozwój nowych usług turystycznych oraz usług związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem○ Rozwój rzemiosła i rękodzielnictwa
4.3 W ramach „Odnowa i rozwój wsi”
<ul style="list-style-type: none">○ Utworzenie sieci ścieżek rowerowych, konnych, pieszych,○ Poprawa stanu technicznego obiektów pełniących funkcje turystyczno-kulturowe○ Budowa wież widokowych wykorzystujących naturalne wzniesienia terenu○ Rozwój sieci małych obiektów sportowo-rekreacyjnych (boiska sportowe, place zabaw)○ Rozwój małej infrastruktury komunikacyjnej towarzyszącej turystyce i rekreacji (parkingi, miejsca postojowe)○ budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych,○ odnawiania, eksponowania lub konserwacja lokalnych pomników historycznych, zabytków,○ odnowa i renowacja budynków charakterystycznych dla regionu,○ zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystywania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości.
4.4 W ramach „Wdrażanie LSR – Małe projekty”
<ul style="list-style-type: none">○ Organizacja imprez turystycznych, kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych○ Budowa lub odbudowa małej infrastruktury turystycznej np. punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras rowerowych○ Zakup strojów, eksponatów i instrumentów muzycznych dla zespołów artystycznych, zespołów folklorystycznych, orkiestr dętych oraz innych grup i zespołów kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje○ Remont miejsc kulturotwórczych (świetlice wiejskie, ośrodki kultury, biblioteki)○ renowacji, zabezpieczenia i oznakowanie pomników przyrody, odkrywek geologicznych i innych cennych obiektów i miejsc,○ wykorzystania i odnowienie cennego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,○ zachowanie lub odtworzenie, zabezpieczenie i oznakowanie cennego dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazowego, w szczególności obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody,○ Wprowadzaniu na rynek produktów i usług bazujących na lokalnym dziedzictwie,○ Promocja agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich, w tym: utworzenie elektronicznej bazy informacji turystycznej, stron WWW○ Przygotowanie i wydanie folderów, albumów fotograficznych, filmów promocyjnych, monografii, przewodników i map turystycznych, widokówek i

innych publikacji informacyjnych promujących region

- Jednolite oznakowanie (tablice informacyjne, kierunkowskazy) atrakcji turystycznych regionu: punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarstwa biegowego i zjazdowego, tras rowerowych, obiektów zabytkowych, historycznych i charakterystycznych dla regionu
- Opracowanie, coroczna aktualizacja i upowszechnianie kalendarza imprez turystycznych, kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych, planowanych w regionie
- Opracowanie wzorów i produkcja pamiątek charakterystycznych dla regionu
- Wymiana turystyczna i udział w targach turystycznych w kraju

4.5 W ramach „Wdrażanie projektów współpracy”

Preferowane będą operacje służące wymianie doświadczeń z innymi Lokalnymi Grupami Działania, które swym zasięgiem obejmują obszary atrakcyjnie turystycznie.

4.6 W ramach „Nabywanie umiejętności i aktywizacja”

- Wykonywanie badań, analiz, studiów wykonalności, konsultacji, planów rozwoju w zakresie oferty turystycznej obszaru LGD.
- Informowanie o walorach turystyczno-kulturowych obszaru LGD;
- Szkolenie lokalnych liderów i kadr biorących udział we wdrażaniu LSR w zakresie turystyki i kultury;
- Organizacja i udział w wydarzeniach o charakterze promocyjnym związanych z obszarem LGD;
- Wykonywanie badań, analiz, studiów wykonalności, konsultacji, planów rozwoju w zakresie promocji turystycznej obszaru LGD;
- Animowanie społeczności lokalnych w zakresie turystyki i kultury.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Matryca logiczna dla przedsięwzięcia **I. Spójna i atrakcyjna oferta turystyczno-kulturalna regionu.**

	Opis	Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko (niezależne od LGD NASZA KRAJNA)
Cel ogólny realizowany przez przedsięwzięcie	I. Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.	<p>Wskaźniki oddziaływania:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wzrost ilości gospodarstw rolnych uzyskujących dodatkowe dochody z działalności okołoturystycznej Wzrost dochodów podmiotów gospodarczych świadczących usługi z zakresu obsługi turystyki Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych Poprawa estetyki przestrzeni publicznej Wzrost dochodów gmin z podatku dochodowego od osób fizycznych Spadek stopy bezrobocia na terenie LGD 	<ul style="list-style-type: none"> Dane GUS Dane jst z terenu LGD NASZA KRAJNA Dane PUP w Sępolnie Krajeńskim 	<ul style="list-style-type: none"> Stąły wzrost dochodów obywateli (potencjalnych turystów) Dobra koniunktura gospodarcza
Cele szczegółowe realizowane przez przedsięwzięcie	I.1 Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.	<p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> Do roku 2015 r. ok. 2 nowych gospodarstw rolnych uruchomi ofertę z zakresu obsługi turystyki Do roku 2015 r. ok. 2 podmioty gospodarcze rozpoczną świadczenie usług turystycznych Do 2015 r. powstanie ok. 10 km nowych szlaków turystycznych na terenie LGD Do 2015 r. zrealizowane zostaną ok. 4 nowe imprezy kulturalne na terenie LGD Do 2015 r. zrealizowanych zostanie ok. 4 nowych inwestycji 	<ul style="list-style-type: none"> Dane jst z terenu LGD NASZA KRAJNA Dane instytucji kultury z terenu LGD Sprawozdania podmiotów gospodarczych 	<ul style="list-style-type: none"> Zainteresowanie mieszkańców udziałem w imprezach kulturalnych Partnerstwo międzysektorowe w opracowaniu nowej oferty turystycznej Brak barier prawnych w realizacji inwestycji w zakresie infrastruktury turystycznej

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		z zakresu małej infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej na terenie LGD		
Działania PROW				
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój nowych usług turystycznych oraz usług związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem ○ Rozwój rzemiosła i rękodzielnictwa 	Wskaźniki produktu: minimum 4 zrealizowane operacje	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresowanie rolników podejmowaniem działań w zakresie obsługi turystów
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> ○ Zadania zmierzające do podniesienia standardu infrastruktury gastronomicznej ○ Zadania zmierzające do poprawy stanu bazy noclegowej ○ Rozwój nowych usług turystycznych oraz usług związanych ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem ○ Rozwój rzemiosła i rękodzielnictwa 	Wskaźniki produktu: minimum 3 zrealizowane operacje	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresowanie lokalnych podmiotów gospodarczych prowadzeniem usług na rzecz turystów
Odnowa i rozwój wsi	<ul style="list-style-type: none"> ○ Utworzenie sieci ścieżek rowerowych, konnych, pieszych, ○ Poprawa stanu technicznego obiektów pełniących funkcje turystyczno-kulturowe ○ Budowa wież widokowych wykorzystujących naturalne wzniesienia terenu ○ Rozwój sieci małych obiektów sportowo-rekreacyjnych (boiska sportowe, place zabaw) ○ Rozwój małej infrastruktury komunikacyjnej towarzyszącej turystyce i rekreacji (parkingi, miejsca postojowe) 	Wskaźniki produktu: minimum 16 zrealizowanych operacji	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprawne i terminowe przygotowanie dokumentacji technicznej – w przypadku operacji o charakterze inwestycyjnym ▪ Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem samorządowym i niepublicznym

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	<ul style="list-style-type: none"> ○ budowa, remont lub przebudowa infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, ○ odnawiania, ekspozowania lub konserwacja lokalnych pomników historycznych, zabytków, ○ odnowa i renowacja budynków charakterystycznych dla regionu, ○ zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystywania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości. 			
Małe projekty	<ul style="list-style-type: none"> ○ Organizacja imprez turystycznych, kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych ○ Budowa lub odbudowa małej infrastruktury turystycznej np. punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras rowerowych ○ Zakup strojów, eksponatów i instrumentów muzycznych dla zespołów artystycznych, zespołów folklorystycznych, orkiestr dętych oraz innych grup i zespołów kultywujących miejscowe tradycje i zwyczaje ○ Remont miejsc kulturowych (świetlice wiejskie, ośrodki kultury, biblioteki) ○ renowacji, zabezpieczenia i oznakowanie pomników przyrody, odkrywek geologicznych i innych cennych obiektów i miejsc, 	Wskaźniki produktu: minimum 30 zrealizowanych operacji	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaangażowanie partnerów (samorządowych, społecznych, gospodarczych) i społeczności lokalnej w realizacji inicjatyw zakresu turystyki

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	<ul style="list-style-type: none">o wykorzystania i odnowienie cennego dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego,o zachowanie lub odtworzenie, zabezpieczenie i oznakowanie cennego dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazowego, w szczególności obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody,o Wprowadzaniu na rynek produktów i usług bazujących na lokalnym dziedzictwie,o Promocja agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich, w tym: utworzenie elektronicznej bazy informacji turystycznej, stron WWWo Przygotowanie i wydanie folderów, albumów fotograficznych, filmów promocyjnych, monografii, przewodników i map turystycznych, widokówek i innych publikacji informacyjnych promujących regiono Jednolite oznakowanie (tablice informacyjne, kierunkowskazy) atrakcji turystycznych regionu: punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarstwa biegowego i zjazdowego, tras rowerowych, obiektów zabytkowych, historycznych i charakterystycznych dla regionuo Opracowanie, coroczna aktualizacja i upowszechnianie kalendarza imprez turystycznych, kulturalnych,			
--	---	--	--	--

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	rekreacyjnych i sportowych, planowanych w regionie <ul style="list-style-type: none"> ○ Opracowanie wzorów i produkcja pamiątek charakterystycznych dla regionu ○ Wymiana turystyczna i udział w targach turystycznych w kraju 			
Wdrażanie projektów współpracy	Preferowane będą operacje służące wymianie doświadczeń z innymi Lokalnymi Grupami Działania, które swym zasięgiem obejmują obszary atrakcyjnie turystycznie.	Wskaźniki produktu: minimum 4 zrealizowane operacja	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nawiązanie współpracy z partnerami zewnętrznymi w zakresie rozwoju turystyki
Nabywanie umiejętności i aktywizacja	<ul style="list-style-type: none"> ○ Wykonywanie badań, analiz, studiów wykonalności, konsultacji, planów rozwoju w zakresie oferty turystycznej obszaru LGD. ○ Informowanie o walorach turystyczno-kulturowych obszaru LGD; ○ Szkolenie lokalnych liderów i kadr biorących udział we wdrażaniu LSR w zakresie turystyki i kultury; ○ Organizacja i udział w wydarzeniach o charakterze promocyjnym związanych z obszarem LGD; ○ Wykonywanie badań, analiz, studiów wykonalności, konsultacji, planów rozwoju w zakresie promocji turystycznej obszaru LGD; ○ Animowanie społeczności lokalnych w zakresie turystyki i kultury. 	Wskaźniki produktu: minimum 8 zrealizowanych operacji	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaangażowanie partnerów (samorządowych, społecznych, gospodarczych) i społeczności lokalnej w proces funkcjonowania LGD

Cel szczegółowy I.1

Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.

Przedsięwzięcie II

Zabytki wsi krajeńskiej.

Karta przedsięwzięcia:

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:

Zabytki wsi krajeńskiej.

2. Uzasadnienie

Obszar Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA stanowi miejsce zasobne w zabytki i obiekty historyczne. Pomimo trudnej i burzliwej historii tych terenów, lista zabytków, które przetrwały do dnia dzisiejszego, przedstawia się znacząco. Są one charakterystycznym i nieodłącznym elementem tutejszego krajobrazu i znajdują się w każdej z 3 gmin należących do LGD. Wiele z obiektów zabytkowych leżących na obszarze LGD wymaga remontu i rewaloryzacji, wybrane obiekty – po odpowiedniej modernizacji – mogłyby pełnić funkcje publiczne (edukacyjne, kulturalne, turystyczne, etc.). Niewątpliwie przyczyniłoby się to do zachowania cennych walorów historycznych tych obiektów, poprawy estetyki przestrzeni publicznej i do powstania nowych miejsc pracy.

3. Grupy docelowe beneficjentów:

- Jednostki samorządu terytorialnego;
- Instytucje kultury;
- Kościoły i związki wyznaniowe;
- Organizacje pozarządowe zajmujące się turystyką, kulturą, sportem oraz ochroną dziedzictwa kulturowego;
- Właściciele (osoby fizyczne, osoby prawne) i zarządcy obiektów zabytkowych i historycznych;

4. Lista rekomendowanych operacji (zakres tematyczny projektów):

4.1 W ramach „Odnowa i rozwój wsi”

- Utworzenie ścieżek turystycznych związanych z obiektami zabytkowymi, miejscami historycznymi i miejscami pamięci
- Renowacja obiektów zabytkowych i historycznych
- Zagospodarowanie niewykorzystanych obiektów historycznych na cele publiczne
- Kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej
- Odnawianie, eksponowanie lub konserwacja lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci
- Zakup i odnawianie obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne
- budowa, przebudowa lub remont infrastruktury turystycznej,
- odnawianie elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków.

4.2 W ramach „Wdrażanie LSR – Małe projekty”

- Organizacja imprez turystycznych i kulturalnych, związanych z obiektami zabytkowymi, miejscami historycznymi i miejscami pamięci
- Budowa małej infrastruktury turystycznej w otoczeniu obiektów zabytkowych, miejsc historycznych i miejsc pamięci
- Remont miejsc kulturotwórczych (świetlice wiejskie, ośrodki kultury, biblioteki)
- Renowacja, zabezpieczenie i oznakowanie przydrożnych kapliczek
- organizowania imprez kulturalnych i rekreacyjnych promujących zabytki regionu,
- przygotowania i wydania folderów promujących region, a w szczególności obiekty stanowiące o bogactwie dziedzictwa kulturowego i historycznego,
- przygotowania, tworzenia i utrzymania stron Internetowych promujących region, a w szczególności obiekty stanowiące o bogactwie dziedzictwa kulturowego i historycznego.

4.3 W ramach „Wdrażanie projektów współpracy”

Preferowane będą operacje służące wymianie doświadczeń z innymi Lokalnymi Grupami Działania, które swym zasięgiem obejmują obszary atrakcyjne turystycznie.

4.4 W ramach „Nabywanie umiejętności i aktywizacja”

Preferowane będą następujące działania informowanie i doradztwo w zakresie przygotowania wniosku, a następnie prawidłowego zrealizowania przewidzianej w nim operacji, wykonanie badań i analiz dotyczących ruchu turystycznego, trendów w turystyce itp.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Matryca logiczna dla przedsięwzięcia **II Zabytki wsi krajeńskiej.**

	Opis	Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko (niezależne od LGD NASZA KRAJNA)
Cel ogólny realizowany przez przedsięwzięcie	I. Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.	Wskaźniki oddziaływania: <ul style="list-style-type: none"> Wzrost ilości gospodarstw rolnych uzyskujących dodatkowe dochody z działalności okołoturystycznej Wzrost dochodów podmiotów gospodarczych świadczących usługi z zakresu obsługi turystyki Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych Poprawa estetyki przestrzeni publicznej Wzrost dochodów gmin z podatku dochodowego od osób fizycznych Spadek stopy bezrobocia na terenie LGD 	<ul style="list-style-type: none"> Dane GUS Dane jst z terenu LGD NASZA KRAJNA Dane PUP w Sepólnie Krajeńskim 	<ul style="list-style-type: none"> Stąły wzrost dochodów obywateli (potencjalnych turystów) Dobra koniunktura gospodarcza
Cele szczegółowe realizowane przez przedsięwzięcie	I.1 Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> Do roku 2015 r. ok. 2 obiektów zabytkowych zostanie wyremontowanych Do roku 2015 r. zorganizowane zostaną ok. 4 imprezy turystyczne lub kulturalne, związane z obiektami zabytkowymi, miejscami historycznymi i miejscami pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> Dane jst z terenu LGD NASZA KRAJNA Dane instytucji kultury z terenu LGD Dane urzędu ochrony zabytków Sprawozdania właścicieli obiektów zabytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> Zainteresowanie właścicieli obiektów zabytkowych, Efektywna współpraca z urzędem ochrony zabytków Partnerstwo międzysektorowe w realizacji zadań z zakresu ochrony i renowacji zabytków Brak barier prawnych w realizacji inwestycji w zakresie ochrony i renowacji zabytków
Działania PROW				

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Odnowa i rozwój wsi	<ul style="list-style-type: none"> ○ Utworzenie ścieżek turystycznych związanych z obiektami zabytkowymi, miejscami historycznymi i miejscami pamięci ○ Renowacja obiektów zabytkowych i historycznych ○ Zagospodarowanie niewykorzystanych obiektów historycznych na cele publiczne ○ Kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej ○ Odnawianie, eksponowanie lub konserwacja lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci ○ Zakup i odnawianie obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w regionie, w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne ○ budowa, przebudowa lub remont infrastruktury turystycznej, ○ odnawianie elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków. 	<p>Wskaźniki produktu: minimum 6 zrealizowanych operacji</p>	<p>Dokumentacja w siedzibie LGD</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sprawne i terminowe przygotowanie dokumentacji technicznej – w przypadku operacji o charakterze inwestycyjnym ▪ Ścisła współpraca z urzędem ochrony zabytków
Małe projekty	<ul style="list-style-type: none"> ○ Organizacja imprez turystycznych i kulturalnych, związanych z obiektami zabytkowymi, miejscami historycznymi i miejscami pamięci ○ Budowa małej infrastruktury turystycznej w otoczeniu obiektów zabytkowych, miejsc historycznych i miejsc pamięci 	<p>Wskaźniki produktu: minimum 30 zrealizowanych operacji</p>	<p>Dokumentacja w siedzibie LGD</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaangażowanie partnerów (samorządowych, społecznych, gospodarczych) i społeczności lokalnej w realizacji inicjatyw z zakresu ochrony zabytków

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	<ul style="list-style-type: none"> Remont miejsc kulturowych (świetlice wiejskie, ośrodki kultury, biblioteki) Renowacja, zabezpieczenie i oznakowanie przydrożnych kapliczek organizowania imprez kulturalnych i rekreacyjnych promujących zabytki regionu, przygotowania i wydania folderów promujących region, a w szczególności obiekty stanowiące o bogactwie dziedzictwa kulturowego i historycznego, przygotowania, tworzenia i utrzymania stron Internetowych promujących region, a w szczególności obiekty stanowiące o bogactwie dziedzictwa kulturowego i historycznego. 			
Wdrażanie projektów współpracy	Preferowane będą operacje służące wymianie doświadczeń z innymi Lokalnymi Grupami Działania, które swym zasięgiem obejmują obszary atrakcyjnie turystycznie.	Wskaźniki produktu: minimum 4 zrealizowane operacje	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> Nawiązanie współpracy z partnerami zewnętrznymi (krajowymi i zagranicznymi) w zakresie rozwoju turystyki
Nabywanie umiejętności i aktywizacja	Preferowane będą następujące działania: informowanie i doradztwo w zakresie przygotowania wniosku, a następnie prawidłowego zrealizowania przewidzianej w nim operacji, wykonanie badań i analiz dotyczących ruchu turystycznego, trendów w turystyce itp.	Wskaźniki produktu: minimum 2 zrealizowane operacje	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> Zaangażowanie partnerów (samorządowych, społecznych, gospodarczych) i społeczności lokalnej w proces funkcjonowania LGD

II CEL OGÓLNY:

Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.

Cel szczegółowy II.1

Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców.

Przedsięwzięcie III:

Wieś krajeńska tętniąca życiem społeczno – kulturalnym.

Karta przedsięwzięcia:

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:

Wieś krajeńska tętniąca życiem społeczno – kulturalnym.

2. Uzasadnienie

Region atrakcyjny turystycznie to region, w którym nie tylko dba się o bezpieczeństwo o infrastrukturę i atrakcje turystyczne, ale to również taki, w którym dba się o życie społeczne i kulturalne. Funkcjonujące na wsiach koła gospodyń wiejskich, zespoły folklorystyczne, grupy taneczne wzmacniają działania promocyjne.

Dla zwiększenia zaangażowania mieszkańców w sprawy własnej gminy, sołectwa należy zadbać o podniesienie ich aktywności społecznej. Aktywni mieszkańcy są wartością, której nie zastąpią pieniądze. Przez swe zaangażowanie mogą wpływać na rozwój gospodarczy regionu czy też na podniesienie atrakcyjności turystycznej swoich miejscowości.

Kapitał ludzki został uznany przez LGD NASZA KRAJNA za jedną z najważniejszych silnych stron obszaru, na którym LGD funkcjonuje. Przejawia się to w znacznej aktywności społecznej mieszkańców obszaru LGD. Wychodząc naprzeciw wyzwaniom, jakie niesie dynamiczny rozwój sektora usług, LGD chce podjąć zintegrowane działania na rzecz rozwoju umiejętności i kompetencji mieszkańców obszaru.

Niniejsze przedsięwzięcie jest również odpowiedzią na zidentyfikowaną słabość obszaru, na którym funkcjonuje LGD NASZA KRAJNA, rozumianą jako niedostatecznie rozwinięta oraz niewystarczająco zróżnicowaną i wypromowaną ofertę spędzania wolnego czasu. Szczególnie ważne jest zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży zamieszkującym tereny wiejskiej, z dala od dóbr kultury.

Realizacja tego przedsięwzięcia ma się przyczynić do zaktywizowania społeczności lokalnej LGD w przenoszeniu potencjału regionu (przyrodniczego, kulturalnego, historycznego) na zróżnicowaną ofertę spędzania wolnego czasu, integrującą jego mieszkańców i propagującą jego tradycje, kulturę, sztukę, itp. Zawiera także poprawę stanu przestrzeni publicznej na obszarze LGD NASZA KRAJNA.

Szczególne uwagę w swych działaniach LGD zamierza zwrócić na propagowanie zdrowego trybu życia, promocję i ochronę zdrowia, profilaktykę uzależnień, wsparcie osób niepełnosprawnych itp.

3. Grupy docelowe beneficjentów:

- Osoby młode,

- Kobiety,
- Osoby w wieku 45+,
- Rolnicy,
- Osoby zainteresowane rozpoczęciem/rozwojem działalności gospodarczej,
- Lokalni przedsiębiorcy
- Jednostki samorządu terytorialnego
- niepełnosprawni
- Pozostali mieszkańcy obszaru LGD NASZA KRAJNA (w tym młodzież i dzieci).
- Odwiedzający i turyści.

4. Lista rekomendowanych operacji (zakres tematyczny projektów):

4.1 W ramach „Wdrażanie LSR – Małe projekty”

- Organizacja kursów, szkoleń, wizyt studyjnych, festynów (np. „białe niedziele”) i innych działań edukacyjnych w zakresie umiejętności informatycznych, zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, kształtowania kariery zawodowej, kształcenia regionalnego, kształcenia artystycznego, animacji kulturalnej, zdrowego stylu życia, zdrowej żywności, promocji i ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień itp.;
- Udostępnianie na potrzeby społeczności lokalnej urządzeń i sprzętu komputerowego, w tym urządzeń i sprzętu umożliwiającego dostęp do Internetu;
- Promocję lokalnej twórczości ludowej, kulturalnej i artystycznej, z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego;
- Kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła;
- Rozwój lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym.
- Organizacja zajęć w świetlicach wiejskich dla dzieci i młodzieży z terenów wiejskich,
- Organizację imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych na obszarze realizacji LSR LGD NASZA KRAJNA;
- Rozwój aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez promocję lokalnej twórczości ludowej, kulturalnej i artystycznej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego, kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów, propagowanie zasad wolontariatu wśród młodzieży;
- Redagowanie i kolportaż informatorów, kalendarzy i publikacji zdrowotnych;
- Wsparcie osób niepełnosprawnych (grupy wsparcia, pomoc specjalistyczna, działania kulturalne i terapeutyczne z udziałem osób niepełnosprawnych, itp.;
- Remont świetlic wiejskich i ich wyposażenie;

4.2 W ramach „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

- Usługi doradcze dla rolników;
- Usługi doradcze dla grup producenckich;
- Usługi doradcze dla przedsiębiorców (zwłaszcza mikro, małych i średnich) i osób zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- Usługi doradcze związane z pozyskiwaniem środków zewnętrznych
- Usługi informatyczne dla podmiotów oferujących różne formy kształcenia.

4.3 W ramach „**Nabywanie umiejętności i aktywizacja**” (projekty wyłącznie Stowarzyszenia LGD)

- Badania potrzeb edukacyjnych mieszkańców obszaru LGD NASZA KRAJNA;
- Szkolenie lokalnych liderów i kadr biorących udział we wdrażaniu LSR;
- Animowanie społeczności lokalnych pod kątem rozwoju różnorodnych form podnoszenia kompetencji i umiejętności mieszkańców, rozwoju działalności artystycznej i kulturalnej.
- Informowanie o obszarze działania LGD oraz LSR;
- Wydarzenia o charakterze promocyjnym związane z obszarem działania LGD NASZA KRAJNA

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Matryca logiczna dla przedsięwzięcia **III Wieś krajeńska tętniąca życiem społeczno – kulturalnym.**

	Opis	Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko (niezależne od LGD NASZA KRAJNA)
Cel ogólny realizowany przez przedsięwzięcie	II Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.	Wskaźniki oddziaływania: <ul style="list-style-type: none"> Wzrost dochodów gmin z podatku dochodowego od osób fizycznych Spadek stopy bezrobocia na terenie LGD Wzrost zainteresowania ofertą spędzania wolnego czasu ze strony odwiedzających i turystów 	<ul style="list-style-type: none"> Dane GUS Dane jst z terenu LGD NASZA KRAJNA Dane PUP w Sepólnie Krajeńskim 	<ul style="list-style-type: none"> Wysokość stawek podatkowych Koniunktura gospodarcza
Cele szczegółowe realizowane przez przedsięwzięcie	II.1 Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców.	Wskaźniki rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> Do 2015 r. liczba uczestników działań edukacyjnych (kursy, szkolenia itp.)– około 500 osób Do 2015 r. liczba oddanych do użytku publicznego urządzeń i sprzętu umożliwiającego dostęp do Internetu – około 50 jednostek Do 2015 r. liczba akcji promujących tradycyjne zawody i rzemiosła, lokalną twórczość, zdrową żywność, zdrowy styl życia itd. itp. – około 20 akcji Zakres usług doradczych świadczonych na terenie LGD – do 2015 r. zwiększenie zakresu o 50% w stosunku do stanu wyjściowego Do 2015 r. liczba mieszkańców korzystających z oferty spędzania wolnego czasu – około 2000 osób Do 2015 r. liczba i zróżnicowanie imprez kulturalnych, sportowych, 	<ul style="list-style-type: none"> Dane LGD Wpisy do rejestru w urzędach gmin 	<ul style="list-style-type: none"> Zainteresowanie różnorodnymi formami podnoszenia kwalifikacji i umiejętności Oferta podnoszenia kwalifikacji i umiejętności oraz doradztwa dostosowana do potrzeb jej beneficjentów Rosnące zapotrzebowanie na różnorodne formy spędzania wolnego czasu Oferta spędzania wolnego czasu dostosowana do potrzeb i upodobań jej odbiorców

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<p>edukacyjnych, rekreacyjnych odbywających się na obszarze LGD – około 10 imprez</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stopień wykorzystania lokalnych walorów (przyrodniczych, kulturalnych, historycznych) w kształtowaniu oferty spędzania wolnego czasu – do 2015 r. około 50 % wykorzystanych walorów obszaru LGD NASZA KRAJNA ▪ Liczba opracowań promujących ofertę spędzania wolnego czasu na terenie LGD, zdrowy tryb życia, profilaktykę uzależnień, wsparcie osób niepełnosprawnych itd., itp. – do 2015 r. około 10 opracowań 		
Działania PROW				
Małe projekty	<ul style="list-style-type: none"> ○ Organizacja kursów, szkoleń, wizyt studyjnych i innych działań edukacyjnych w zakresie umiejętności informatycznych, zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, kształtowania kariery zawodowej, kształcenia regionalnego, kształcenia artystycznego, zdrowego stylu życia, itp.; ○ Udostępnianie na potrzeby społeczności lokalnej urządzeń i sprzętu komputerowego, w tym urządzeń i sprzętu umożliwiającego dostęp do Internetu; ○ Promocję lokalnej twórczości ludowej, kulturalnej i artystycznej, z 	Wskaźniki produktu: minimum 31 zrealizowanych operacji	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaangażowanie partnerów (społecznych, gospodarczych) i samej społeczności lokalnej ▪ Zainteresowanie społeczności lokalnej

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	<p>wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego;</p> <ul style="list-style-type: none">○ Kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła;○ Rozwój lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym.○ Organizacja kursów, szkoleń, wizyt studyjnych i innych działań edukacyjnych w zakresie animacji kulturalnej, itp.;○ Organizację imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych na obszarze realizacji LSR LGD NASZA KRAJNA;○ Rozwój aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez promocję lokalnej twórczości ludowej, kulturalnej i artystycznej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego oraz kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów;○ Remont świetlic wiejskich i ich			
--	--	--	--	--

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	wyposażenie; ○ Usługi doradcze dla rolników; ○ Usługi doradcze dla grup producenckich; ○ Usługi doradcze dla przedsiębiorców (zwłaszcza mikro, małych i średnich) i osób zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą; ○ Usługi doradcze związane z pozyskiwaniem środków zewnętrznych ○ Usługi informatyczne dla podmiotów oferujących różne formy kształcenia.	Wskaźniki produktu: minimum 1 zrealizowana operacja	Dokumentacja w siedzibie LGD	■ Zainteresowanie lokalnych podmiotów gospodarczych
Nabywanie umiejętności i aktywizacja	○ Badania potrzeb edukacyjnych mieszkańców obszaru LGD NASZA KRAJNA; ○ Szkolenie lokalnych liderów i kadr biorących udział we wdrażaniu LSR; ○ Animowanie społeczności lokalnych pod kątem rozwoju różnorodnych form podnoszenia kompetencji i umiejętności mieszkańców, rozwoju działalności artystycznej i kulturalnej. ○ Informowanie o obszarze działania LGD oraz LSR; ○ Szkolenia lokalnych liderów; ○ Animowanie społeczności lokalnych; ○ Wydarzenia o charakterze promocyjnym związane z obszarem działania LGD NASZA KRAJNA	Wskaźniki produktu: minimum 4 zrealizowane operacje	Dokumentacja w siedzibie LGD	■ Zainteresowanie partnerów (jst z terenu funkcjonowania LGD NASZA KRAJNA, partnerzy społeczni, itp.) współpracą z LGD

II CEL OGÓLNY:

Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.

Cel szczegółowy II.2

Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców.

Przedsięwzięcie IV

Wieś krajeńska aktywna gospodarczo.

Karta przedsięwzięcia:

NAZWA PRZEDSIĘWZIĘCIA:

Wieś krajeńska aktywna gospodarczo.

2. Uzasadnienie

O atrakcyjności turystycznej decyduje nie tylko bogactwo atrakcji turystycznych, ale również porządek i wygląd przestrzeni publicznej tj. centrów wsi, placów zabaw, parków, czy nawet prywatnych posesji. Ład, porządek, estetyczny wygląd obiektów bądź terenów, nie zależnie od tego do kogo należą, może zostać zapewniony jeżeli ich właściciel ma wystarczający dochód, który pozwala zaspokoić nie tylko najpilniejsze potrzeby, ale również zadbać o wygląd własnego obejścia itp. Nie można się spodziewać po rodzinie żyjącej z miesiąca na miesiąc, aby ich domostwo było schludne i wyremontowane.

Nie można się również spodziewać aby w gminie były równe drogi, chodniki, zadbana zielen, jeżeli dochód jest bardzo niski, a jej mieszkańcy na tyle biedni, że znaczna część budżetu gminy przeznaczana musi być na pomoc społeczną. Podobnie jest w porządku obiektów takie jak restauracje, bary, sklepy, apteki itp. z których korzystają turyści. Ich oferta, poziom obsługi nigdy nie będzie na wysokim poziomie, jeżeli poza sezonem działalność ta nie będzie dochodowa.

Jak widać zamożność społeczności w dużej mierze decyduje o wyglądzie, estetyce obszaru objętego LSR i pośredni sposób do poprawy atrakcyjności regionu.

Jednym z najważniejszych atutów obszaru LGD NASZA KRAJNA jest czyste środowisko. Brak uciążliwych przedsiębiorstw, oddalenie od dużych ośrodków przemysłowych oraz duży odsetek obszarów prawnie chronionych zapewniają czystość powietrza i gleb. Atut ten można wykorzystać na rzecz wzrostu dochodów lokalnych gospodarstw rolnych poprzez inicjowanie produkcji wysokiej jakości, określanej potocznie jako „żywność ekologiczna” lub „zdrowa żywność”.

Dużym problemem rozwoju obszarów wiejskich na terenie LGD NASZA KRAJNA są niskie kwalifikacje rolników i producentów rolno-spożywczych w zakresie korzystania z dostępnej pomocy zewnętrznej. Procedury pozyskiwania środków europejskich, tworzenia wniosku aplikacyjnego, realizacji projektu oraz rozliczania są niezwykle skomplikowane, skutecznie utrudniając lokalnym podmiotom korzystanie z pomocy zewnętrznej.

Dlatego niniejsze przedsięwzięcie ma również na celu stworzenie na obszarze LGD NASZA KRAJNA systemu wsparcia informacyjnego i doradczego dla rolników i producentów rolno-spożywczych. Będzie to podejście zintegrowane – otwarte do realizacji dla wielu podmiotów lokalnych, takich jak: organizacje pozarządowe, firmy i instytucje doradcze, jednostki samorządu terytorialnego, szkoły ponadgimnazjalne, itp.

Informacja i doradztwo w zaplanowanym systemie nie będzie się ograniczało wyłącznie do kwestii pozyskiwania funduszy zewnętrznych, ale będzie obejmowało także zagadnienia związane z nowoczesnymi metodami gospodarowania, nowymi odmianami upraw i ras

hodowlanych, dostosowywaniem gospodarstw do prowadzenia działalności agroturystycznej i upraw ekologicznych, uprawami roślin wykorzystywanych w bioenergetyce i inne. Dzięki temu wpłynie ono na podniesienie kwalifikacji ludności wiejskiej oraz przyczyni się do propagowania kształcenia ustawicznego. Działania te w przyszłości przyniosą efekt w postaci zwiększenia środków pomocowych pozyskiwanych przez rolników, producentów rolno-spożywczych i mikroprzedsiębiorców z obszaru LGD NASZA KRAJNA, podniesienia konkurencyjności działalności prowadzonych przez te podmioty oraz unowocześnienia gospodarstw rolnych.

3. Grupy docelowe beneficjentów:

- Gospodarstwa agroturystyczne poszerzające własną ofertę;
- Mikroprzedsiębiorstwa, organizacje, jednostki i instytucje zajmujące się doradztwem w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.
- Jednostki samorządu terytorialnego, szkoły ponadgimnazjalne i organizacje pozarządowe;
- Mikroprzedsiębiorstwa i organizacje zajmujące się doradztwem w zakresie rozwoju obszarów wiejskich.
- Rolnicy, producenci rolno-spożywczy, mikroprzedsiębiorcy;

4. Lista rekomendowanych operacji (zakres tematyczny projektów):

4.1 W ramach „Wdrażanie LSR – Małe projekty”

- Organizacja kursów, szkoleń, wizyt studyjnych i innych działań edukacyjnych w zakresie prowadzenia gospodarstwa ekologicznego, kreowania rynku zbytu, promocji, pozyskiwania klientów, prowadzenia działalności, uzyskiwania certyfikatów, zawiązywania porozumień producenckich, itp.;
- Rozwój aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez promocję lokalnej produkcji żywności wysokiej jakości z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego;
- Organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych promujących żywność wysokiej jakości.
- Organizacja szkoleń i innych przedsięwzięć edukacyjnych służących podniesieniu aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców,
- rozwój lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym (żywność wysokiej jakości)
- rozwój agroturystyki i turystyki na obszarze realizacji LSR; w tym poprzez utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych w szczególności zawierających elektroniczny system rezerwacji miejsc,
- rozwój aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez kultywowanie tradycyjnych zawodów rzemiosła.

4.2 W ramach „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

- Usługi dla gospodarstw ekologicznych;
- Sprzedaż hurtowa i detaliczna produktów wysokiej jakości;
- Usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem wykorzystujące produkty wysokiej jakości;
- Usługi transportowe na rzecz zbytu produktów wysokiej jakości;
- Przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

<ul style="list-style-type: none">○ kwalifikujących się jako żywność wysokiej jakości;○ Magazynowanie lub przechowywanie produktów wysokiej jakości;○ Rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne dla gospodarstw produkujących żywność wysokiej jakości lub starających się o certyfikaty.
4.3 W ramach „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”
<ul style="list-style-type: none">○ Usługi dla gospodarstw ekologicznych;○ Sprzedaż hurtowa i detaliczna produktów wysokiej jakości;○ Usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem wykorzystujące produkty wysokiej jakości;○ Usługi transportowe na rzecz zbytu produktów wysokiej jakości;○ Przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych kwalifikujących się jako żywność wysokiej jakości;○ Magazynowanie lub przechowywanie produktów wysokiej jakości;○ Rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne dla gospodarstw produkujących żywność wysokiej jakości lub starających się o certyfikaty;○ Usługi dla gospodarstw rolnych, producentów rolno-spożywczych i rzemieślników;○ Rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne dla gospodarstw rolnych, producentów rolno-spożywczych i rzemieślników.
4.4 W ramach „Nabywanie umiejętności i aktywizacja” (projekty wyłącznie Stowarzyszenia LGD)
<ul style="list-style-type: none">○ Informowanie o walorach ekologicznych obszaru LGD;○ Szkolenie lokalnych liderów i kadr biorących udział we wdrażaniu LSR w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości;○ Organizacja i udział w wydarzeniach o charakterze promocyjnym związanych z obszarem LGD;○ Wykonywanie badań, analiz, studiów wykonalności, konsultacji, planów rozwoju w zakresie produkcji żywności ekologicznej na terenie LGD;○ Animowanie społeczności lokalnych w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości.○ Informowanie podmiotów lokalnych o dostępnych funduszach pomocowych, wymogach, warunkach uczestnictwa w konkursach;
4.5 W ramach „Wdrażanie projektów współpracy”
<ul style="list-style-type: none">○ Współpraca wewnątrzregionalna i międzyregionalna w zakresie tworzenia i wspierania sieci gospodarstw ekologicznych – wspólna promocja, poszukiwanie rynków zbytu, tworzenie jednolitych punktów sprzedaży, itp.;○ Współpraca międzynarodowa w zakresie zbytu produktów lokalnych (preferowane LGD w krajach Unii Europejskiej).○ Współpraca wewnątrzregionalna i międzyregionalna w zakresie tworzenia punktów informacyjno-doradczych dla rolników, rzemieślników i małych przedsiębiorców – pozyskiwanie środków pomocowych, rozwój nowych gałęzi produkcji i usług, modernizacja technologiczna, itp.;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Matryca logiczna dla przedsięwzięcia **IV Wieś krajeńska aktywna gospodarczo.**

	Opis	Wskaźniki realizacji przedsięwzięcia	Źródła weryfikacji	Założenia/ryzyko (niezależne od LGD NASZA KRAJNA)
Cel ogólny realizowany przez przedsięwzięcie	II Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.	<p>Wskaźniki oddziaływania:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost liczby podmiotów gospodarczych świadczących usługi na rzecz producentów żywności wysokiej jakości – handel hurtowy i detaliczny, transport, magazynowanie, promocja i poszukiwanie rynków zbytu ▪ Wzrost liczby akcji promocyjnych dotyczących żywności wysokiej jakości ▪ Wzrost dochodów gmin z podatku dochodowego od osób fizycznych ▪ Spadek stopy bezrobocia na terenie LGD ▪ Wzrost umiejętności aplikowania po środki zewnętrzne przez rolników, mikroprzedsiębiorców i organizacje pozarządowe z terenu LGD ▪ Spadek stopy bezrobocia na terenie LGD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dane GUS ▪ Dane jst z terenu LGD ▪ Dane PUP w Sepólnie Krajeńskim ▪ Oficjalne wyniki naborów konkursowych w ramach funduszy strukturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Koszty wytwarzania żywności wysokiej jakości ▪ Koniunktura gospodarcza ▪ Skomplikowane zasady aplikowania i rozliczania funduszy strukturalnych – szczególnie w stosunku do osób fizycznych, mikroprzedsiębiorstw, małych organizacji pozarządowych – zasada refundacji, wkład własny, Skomplikowane przepisy prawne
Cele szczegółowe realizowane przez przedsięwzięcie	II.2 Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców	<p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Do roku 2015 r. ok. 2 podmioty gospodarcze świadczące usługi dla producentów żywności wysokiej jakości ▪ Do 2015 r. ok. 2 punktów informacyjno-doradczych dla rolników, mikroprzedsiębiorców 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dane jst z terenu LGD NASZA KRAJNA ▪ Dane LGD ▪ Oficjalne wyniki naborów konkursowych w ramach 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oferta podnoszenia kwalifikacji w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości ▪ Zainteresowanie konsumentów produktami ekologicznymi ▪ Dostępność

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<ul style="list-style-type: none"> i organizacji pozarządowych ▪ Do 2015 r. ok. 400 osób korzystających z porad informacyjnych lub doradczych ▪ Do 2015 r. ok. 15 projektów składanych przez rolników, mikroprzedsiębiorców lub organizacje pozarządowe, które po wcześniejszych konsultacjach w biurze LGD otrzymały dofinansowanie ▪ Do 2015 r. zorganizowanie ok. 10 przedsięwzięć edukacyjnych (szkolenia, kursy, wizyty studyjne, itp.) dla zidentyfikowanych grup społecznych – rolnicy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, młodzież, itp. ▪ Do 2015 r. ok. 400 osób będzie uczestniczyło w przedsięwzięciach edukacyjnych (szkolenia, kursy, wizyty studyjne, itp.) 	funduszy strukturalnych	<p>wykwalfikowanych kadr organizujących obrót i promocję żywności wysokiej jakości</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresowanie różnorodnymi formami podnoszenia kwalifikacji i umiejętności ▪ Dostępność i rzetelność informacji na temat pozyskiwania środków pomocowych
Działania PROW				
Małe projekty	<ul style="list-style-type: none"> o Organizacja kursów, szkoleń, wizyt studyjnych i innych działań edukacyjnych w zakresie prowadzenia gospodarstwa ekologicznego, kreowania rynku zbytu, promocji, pozyskiwania klientów, prowadzenia działalności, uzyskiwania certyfikatów, zawiązywania porozumień producenckich, itp.; 	Wskaźniki produktu: minimum 15 zrealizowanych operacji	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zaangażowanie partnerów (społecznych, gospodarczych) i samej społeczności lokalnej ▪ Propagowanie zdrowego stylu życia w tym żywności wysokiej jakości

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rozwój lokalnej aktywności i współpracy gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach i produktach rolnych i leśnych, tradycyjnych sektorach gospodarki oraz lokalnym dziedzictwie kulturowym, historycznym i przyrodniczym; ○ Rozwój aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez promocję lokalnej produkcji żywności wysokiej jakości z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego; ○ Organizacja imprez kulturalnych, rekreacyjnych lub sportowych promujących żywność wysokiej jakości. 			
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	<ul style="list-style-type: none"> ○ Usługi dla gospodarstw ekologicznych; ○ Sprzedaż hurtowa i detaliczna produktów wysokiej jakości; ○ Usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem wykorzystujące produkty wysokiej jakości; ○ Usługi transportowe na rzecz zbytu produktów wysokiej jakości; ○ Przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych kwalifikujących się jako żywność 	Wskaźniki produktu: minimum 4 zrealizowane operacje	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresowanie rolników podejmowaniem produkcji żywności wysokiej jakości ▪ Inicjowanie współpracy pomiędzy sektorem turystycznym i agroturystycznym a producentami żywności wysokiej jakości

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	<p>wysokiej jakości;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Magazynowanie lub przechowywanie produktów wysokiej jakości; ○ Rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne dla gospodarstw produkujących żywność wysokiej jakości lub starających się o certyfikaty. 			
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	<ul style="list-style-type: none"> ○ Usługi dla gospodarstw ekologicznych; ○ Sprzedaż hurtowa i detaliczna produktów wysokiej jakości; ○ Usługi turystyczne oraz związane ze sportem, rekreacją i wypoczynkiem wykorzystujące produkty wysokiej jakości; ○ Usługi transportowe na rzecz zbytu produktów wysokiej jakości; ○ Przetwórstwo produktów rolnych lub jadalnych produktów leśnych kwalifikujących się jako żywność wysokiej jakości; ○ Magazynowanie lub przechowywanie produktów wysokiej jakości; ○ Rachunkowość, doradztwo lub usługi informatyczne dla gospodarstw produkujących żywność wysokiej jakości lub starających się o certyfikaty; 	Wskaźniki produktu: minimum 2 zrealizowane operacje	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresowanie lokalnych podmiotów gospodarczych prowadzeniem usług na rzecz producentów żywności wysokiej jakości ▪ Inicjowanie współpracy międzyregionalnej na rzecz rozwoju rynków zbytu na produkty ekologiczne
Nabywanie umiejętności i aktywizacja	<ul style="list-style-type: none"> ○ Informowanie o walorach ekologicznych obszaru LGD; ○ Szkolenie lokalnych liderów i kadr biorących udział we wdrażaniu LSR w zakresie produkcji żywności 	Wskaźniki produktu: minimum 4 zrealizowane operacje	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresowanie partnerów (rolników, producentów, mikroprzedsiębiorstw, jst z terenu funkcjonowania LGD NASZA KRAJNA,

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	<p>wysokiej jakości;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Organizacja i udział w wydarzeniach o charakterze promocyjnym związanych z obszarem LGD; ○ Wykonywanie badań, analiz, studiów wykonalności, konsultacji, planów rozwoju w zakresie produkcji żywności ekologicznej na terenie LGD; ○ Animowanie społeczności lokalnych w zakresie produkcji żywności wysokiej jakości. 			partnerów społecznych, itp.) współpracą z LGD
Wdrażanie projektów współpracy	<ul style="list-style-type: none"> ○ Współpraca wewnątrzregionalna i międzyregionalna w zakresie tworzenia i wspierania sieci gospodarstw ekologicznych – wspólna promocja, poszukiwanie rynków zbytu, tworzenie jednolitych punktów sprzedaży, itp.; ○ Współpraca międzynarodowa w zakresie zbytu produktów lokalnych (preferowane LGD w krajach Unii Europejskiej). 	Wskaźniki produktu: minimum 2 zrealizowane operacje	Dokumentacja w siedzibie LGD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nawiązanie współpracy z partnerami zewnętrznymi (krajowymi i zagranicznymi) w zakresie propagowania produkcji żywności wysokiej jakości <p>Nawiązanie współpracy z partnerami zewnętrznymi (krajowymi) w zakresie systemu informacji i doradztwa dla lokalnych podmiotów</p>

5. Spójność specyfiki obszaru z celami LSR

Cele Lokalnej Strategii Rozwoju, określone na podstawie analizy SWOT i specyfiki obszaru, realizują priorytety wspólnotowe i krajowe ustalone dla obszarów wiejskich.

Pomimo dużego potencjału przyrodniczego, historycznego i kulturowego omawianego obszaru, nie był on dotychczas w wystarczającym stopniu wykorzystywany do przyspieszenia rozwoju społeczno-gospodarczego.

Opracowana strategia dla obszaru działania LGD Stowarzyszenie **NASZA KRAJNA** zintegrowała i zaktualizowała wszystkich partnerów i z ich aktywnym udziałem dokonano wyboru celów, których realizacja ma sprzyjać rozwojowi lokalnemu.

Określone dla LSR cele wykorzystują bogate zasoby obszaru (przyroda, zabytki, imprezy, rzemiosło, kuchnia) i jego specyfikę poprzez planowane przedsięwzięcia w dziedzinie kultury, usług turystycznych, odnoszące się do zachowania tradycji miejscowej, czy przedsięwzięcia związane z adaptacją lub remontem obiektów kultury, sportu, i rekreacji, związane z poprawą estetyki wsi oraz integracją z mieszkańcami. Społeczność mieszkająca na terenie LGD zamierza promować swój obszar, oferując wypoczynek w bliskości przyrody oraz powrót do korzeni, tj. kultury tradycji, zwyczajów i obyczajów. Zainteresowanie wypoczynkiem na wsi jest, bowiem w Polsce ogromne.

Z uwagi na silne uzależnienie obszaru od sektora rolniczego, charakterystyczną cechą dla tych terenów jest migrowanie młodych ludzi, co powoduje starzenie się społeczeństwa wiejskiego i przyczynia się do stagnacji w rozwoju infrastruktury usługowej. Rozwiązaniem dla tego problemu będą działania mające na celu pobudzenie pozarolniczej przedsiębiorczości mieszkańców przy wykorzystaniu lokalnych zasobów. Działania te nie tylko przyczynią się do rozwoju usług rzemieślniczych, kulinarnych, turystycznych na tym obszarze, ale spowodują powstawanie nowych miejsc pracy – co może zastopować migracje młodych ludzi. Czynnikiem hamującym odpływ ludności z tych terenów może stać się również budowanie i wzmacnianie poczucia tożsamości kulturowej wśród mieszkańców, co jest zgodne z nowoczesnymi trendami w zakresie zwiększania współuczestnictwa mieszkańców w procesach rozwoju regionalnego. Większość realizowanych działań promujących lokalne walory przyrodnicze, kulturowe, folklorystyczne skupia się wokół posiadanych obiektów, które wymagają renowacji, adaptacji lub rozbudowy infrastruktury w otoczeniu tych obiektów (jak parkingi, mała gastronomia, toalety, tablice informacyjne). Przedsięwzięcia w tym zakresie mają przyczynić się do zachowania tradycyjnego charakteru wsi, do poprawy jakości

tej infrastruktury i zwiększenia dostępności do niej, zwiększenia liczby przedsięwzięć gospodarczych w oparciu o tradycje lokalną i potencjał przyrodniczy .

Wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych występujących na obszarze gmin Sępólno Krajeńskie, Więcbork i Sośno dla ich rozwoju poprzez turystykę jest uwarunkowane racjonalnym wykorzystywaniem przestrzeni. Nieumiejętne gospodarowanie zasobami naturalnymi i nieodpowiednie wykorzystanie walorów przestrzeni może doprowadzić do zmarnowania znaczących atutów obszaru, które przy właściwym gospodarowaniu, zgodnym z założeniami LSR mogą stać się bazą do powstania nowych lub rozwinięcia dotychczasowych dóbr, a tym samym mogą stać się podstawą generowania nowych miejsc pracy. Waga zagadnienia wzrasta, jeżeli weźmie się pod uwagę ilość obszarów cennych przyrodniczo na terenie objętym projektem. Warto zaprogramować i realizować takie działania, które pozwolą na zachowanie w niezmienionej formie między innymi Krajeńskiego Parku Krajobrazowego, Obszary Chronionego Krajobrazu („Rynny Jezior Byszewskich”, „Ozy Wielowickie”, „Dolina rzeki Sępolenki”), zespołu przyrodniczo–krajobrazowy: „Torfowisko Messy”, rezerwatów przyrody, których na terenie objętym SR jest aż sześć oraz licznych pomników przyrody. Kwestia przestrzeni w kontekście wykorzystania posiadanych przez obszar objęty projektem zasobów dotyczy zarówno szeroko rozumianej ich dostępności, jak i ochrony środowiska przyrodniczego i krajobrazu kulturowego, monitorowania wpływu ruchu turystycznego na ich stan oraz racjonalnego zagospodarowania otoczenia m.in. poprzez realizację inwestycji.

6. Uzasadnienie podejścia zintegrowanego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR

Zgodnie ze specyfiką podejścia LEADER niniejsza strategia ma charakter zintegrowany. Podejście zintegrowane w LSR dotyczy celów, przedsięwzięć, związków pomiędzy podmiotami, które uczestniczą w realizacji strategii oraz wykorzystania lokalnych zasobów.

Podejście zintegrowane w ramach LSR przejawia się następująco:

- **integracja podmiotów** różnych sektorów – realizacja kolejnych przedsięwzięć wymaga aktywnego włączenia się podmiotów reprezentujących różne miejscowości i różne sektory; znaczna część przedsięwzięć związana jest z sieciowaniem podmiotów, koordynowaniem ich działań, tworzeniem wspólnych projektów, prowadzeniem wspólnej, ujednoliconej polityki informacyjnej opartej na danych przekazywanych przez różne podmioty lokalne;

Filozofia podejścia LEADER opiera się na trójsektorowym partnerstwie. Strategia uwzględnia tę specyfikę promując wspólne działania trzech sektorów: publicznego, społecznego i gospodarczego. Lokalna Strategia Rozwoju dla obszaru objętego działaniem LGD NASZA KRAJNA została opracowana przy aktywnej współpracy różnych podmiotów w/w sektorów, co oznacza, że planowane w strategii przedsięwzięcia i operacje będą realizowane przy współpracy tych podmiotów. Wzajemna współpraca przyczyni się do wykreowania liderów, podniesienia świadomości mieszkańców, ich integracji, nabycia nowych umiejętności, współpracy, samorządności, zmiany postaw, aktywizacji i podniesienia poziomu optymizmu.

- **integracja obszaru** – wśród proponowanych przedsięwzięć preferowane są te, które obejmują swoim zasięgiem cały obszar NASZEJ KRAJNY; nawet w sytuacji, gdyby charakter pojedynczego projektu ograniczał jego zasięg przestrzennie, powinien on stanowić część większego systemu (np. projekty turystyczne realizowane w ramach szlaków turystycznych, czy też bazy informacyjne prezentujące informacje o konkretnych obiektach czy usługach, ale zawierające analogiczne dane o wszystkich miejscowościach obszaru);
- **integracja funkcji** – w ramach strategii dąży się do integrowania rozwoju w wymiarach środowiskowym, społecznym, kulturowym, przestrzennym,

gospodarczym; wszystkie te wymiary współzależą od siebie, a realizacja przedsięwzięć w ramach jednego wymiaru sprzyja osiągnięciu celów w innych wymiarach.

Należy zauważyć, iż wszystkie trzy cele szczegółowe są ze sobą bezpośrednio powiązane. Oddziałują na siebie w taki sposób, iż powodzenie w realizacji jednego z celów zwiększa szanse na sukces w osiągnięciu celów pozostałych, a porażka – takie szanse zmniejsza. Rozwój turystyki i agroturystyki bezsprzecznie zależy od zachęcenia do różnicowania działalności wśród mieszkańców wsi.

Działania podjęte w zakresie ochrony środowiska będą miały bezpośredni wpływ na zwiększenie ruchu turystycznego i prężniejszy rozwój agroturystyki. Turyści, zachęcani czystym powietrzem oraz dbałością o lasy z pewnością chętniej zdecydują się na odwiedzinę którejś z gmin wchodzącej w skład NASZEJ KRAJNY.

Wzrost kompetencji mieszkańców będzie mieć wpływ na pozostałe cele. Bardziej wykształceni i świadomi mieszkańcy to więcej działalności pozarolniczych, bardziej rozbudowana oferta turystyczna, mniej zagrożeń dla środowiska naturalnego.

Cel odnoszący się do turystyki wymagać będzie współdziałania trzech sektorów: władz gmin tworzących LGD, przedstawicieli LGD oraz mieszkańców. Od tych ostatnich zależeć będzie przede wszystkim rozbudowa infrastruktury turystycznej oraz dostosowanie oferty turystycznej do potrzeb odwiedzających. Na barkach LGD spoczywać będzie odpowiedzialność m.in. za organizację szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje mieszkańców trudniących się agroturystyką oraz informowanie o dostępnych środkach zewnętrznych. Promocja obszaru LGD należeć będzie do przedstawicieli Lokalnej Grupy, jak i władz poszczególnych gmin.

Większy stopień skomplikowania wykazywać będą zależności dotyczące podwyższenia poziomu kompetencji mieszkańców obszaru Lokalnej Grupy. Naczelnym założeniem, przyświecającym LGD jest zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych świadczących usługi hotelarsko-gastronomiczne. Pilne zatem byłoby przeprowadzenie sesji szkoleń przystosowujących osoby do pełnienia usług turystycznych. Istotne byłoby równoczesne informowanie o środkach zewnętrznych na rozwój punktów hotelowych, miejsc noclegowych czy usług agroturystycznych.

Zaplanowane przedsięwzięcia zmierzają do realizacji wspólnej wizji, której urzeczywistnienie będzie możliwe dzięki wykorzystaniu istniejących zasobów. Za bezcenne

bogactwo, które kreować będzie rozwój gospodarczy uznano zasoby przyrodnicze, kulturowe i ludzkie. Szczególną rolę przypisano tradycji i kulturze. Zachowanie dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego będzie celem wszystkich przedsięwzięć, które przyczynią się podniesienia jakości życia mieszkańców i ich integracji. Zasoby przyrodnicze zostaną wykorzystane przy realizacji przedsięwzięć związanych z rozwojem turystyki, sportu, ochroną przyrody, np. budowa ścieżek przyrodniczych, edukacyjnych, rowerowych, pieszych, zagospodarowanie zbiorników i cieków wodnych, małej infrastruktury przyrodniczej i poprawę estetyki miejscowości. Zasoby historyczne zostaną wykorzystane poprzez realizację przedsięwzięć związanych z rewitalizacją obiektów historycznych i ich przystosowaniem do pełnienia nowych funkcji, np. turystycznych, edukacyjnych, promocyjnych.

Zasoby kulturowe – przedsięwzięcia związane z kultywowaniem miejscowych tradycji, integracją mieszkańców, wzmocnią ich tożsamość, aktywność i szacunek dla tradycji. Umożliwią promocję obszaru i podniesienie jego konkurencyjności turystycznej oraz stanowić mogą źródło dodatkowych dochodów mieszkańców.

Zasoby ludzkie – przedsięwzięcia dotyczyć będą wzrostu poziomu wiedzy, zachowania tradycji i kultury miejscowej, integracji, samorealizacji i aktywności społeczno-gospodarczej. Wszystkie sektory tworzące LGD odniosą korzyści z realizacji LSR przez wzajemną korelację przedsięwzięć, które się uzupełniają i są od siebie zależne. Tylko ich wielosektorowy charakter umożliwi przyspieszenie rozwoju gospodarczego.

Wykorzystanie zasobów przyrodniczych przy ich dużej różnorodności podniesie atrakcyjność turystyczną regionu i poprawi promocję obszaru. Sektor publiczny wspierać będzie te działania przez poprawę stanu ochrony środowiska i stanu infrastruktury technicznej i społecznej. Przedsiębiorczy mieszkańcy realizować będą przedsięwzięcia związane z uzyskaniem dodatkowego dochodu z działalności pozarolniczej i gospodarczej, w tym działalności usługowej i rzemieślniczej. Przyczyni się to do poprawy statusu materialnego mieszkańców, wzrostu dochodów gmin, powstania nowych, atrakcyjnych miejsc pracy.

Poprawa stanu infrastruktury społecznej wzbogaci ofertę turystyczną, poprawi wizerunek i estetykę wsi, zmniejszy patologię, podniesie jakość życia i zintegruje mieszkańców.

Aktywizacja mieszkańców, działalność sektora społecznego w zakresie kultywowania tradycji i kultury przyczyni się do wzrostu napływu turystów, integracji mieszkańców, zachowania tożsamości wsi, zmiany mentalności społeczeństwa.

Projekty współpracy umożliwią wymianę doświadczeń i będą inspiracją dla nowych przedsięwzięć i wspólnej realizacji projektów.

7. Uzasadnienie podejścia innowacyjnego dla przedsięwzięć planowanych w ramach LSR.

Innowacyjność w LSR obszaru NASZEJ KRAJNY może być postrzegana poprzez pryzmat wielorakich podejść do pojęcia innowacyjności.

Innowacje to nowości, rzeczy nowo wprowadzone; w gospodarce - wdrażanie nowych technologii, tworzenie organizacji i instytucji; innowacje technologiczne są dzielone na:

- innowacje produktowe — wprowadzanie do produkcji nowych wyrobów i usług,
- innowacje technologiczne
- innowacje procesowe — zastosowanie nowych sposobów uzyskiwania tych samych wyrobów; innowacje technologiczne są następstwem postępu naukowo-technologicznego,
- innowacje organizacyjne i instytucjonalne (ściśle związane z przedsiębiorczością, stanowią jej nieodzowny element),

W ramach przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach LSR wyróżnić możemy:

- innowacyjność produktową przejawiającą się w:
 - kreowaniu nowych produktów turystycznych i rekreacyjnych,
 - wykorzystywaniu niepowtarzalnych walorów lokalnych, w szczególności kulturalnych i przyrodniczych do tworzenia produktów lokalnych i produktów wizytówek (rozwijane produkty tradycyjne lub zupełnie nowe koncepcje produktów),
 - rozszerzaniu działalności organizacji pozarządowych o nowe akcje, wydarzenia, usługi,
- innowacyjność procesową i technologiczną, odnoszącą się do:
 - wykorzystywania nowoczesnych technologii informatycznych do promowania obszaru,
 - przywracania tradycyjnych technologii w celu wytwarzania wysoko konkurencyjnych produktów lokalnych,

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- nowym zorganizowaniu współpracy pomiędzy podmiotami lokalnymi,
- tworzeniu trwałych sieci kooperacji pomiędzy lokalnymi podmiotami,
- innowacyjność organizacyjną i instytucjonalną dotyczącą:
 - wzmacniania kompetencji młodych ludzi do generowania i realizowania pomysłów na własny biznes,
 - poznawania doświadczeń innych obszarów wiejskich we wdrażaniu niekonwencjonalnych rozwiązań,
 - ucząca się i rozwijająca grupa LGD.

Ponadto, innowacyjność stanowić będzie istotne kryterium wyboru konkretnych projektów zgłaszanych do realizacji w ramach sformułowanych przedsięwzięć.

8. Procedura wyboru operacji przez LGD w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w tym przyjęte przez LGD kryteria lokalne wraz z opisem procedury ich zmiany

W ramach realizacji LSR, po zatwierdzeniu jej przez samorząd województwa, LGD wybiera projekty do realizacji w ramach środków przyznanych na realizację strategii. Pracownik LGD pomaga wnioskodawcom w przygotowaniu projektów. Wnioski (formularz **Potwierdzenia złożenia wniosku w konkursie** stanowi Załącznik nr 5 do niniejszej strategii) te mogą dotyczyć projektów kwalifikujących się do udzielenia pomocy w ramach działań osi 3 - Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej:

- a) Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej,
- b) Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw,
- c) Odnowa i rozwój wsi,

oraz innych projektów zwanych dalej „małymi projektami”, które niekwalifikują się do wsparcia w ramach działań Osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi, tj. poprawy jakości życia lub większego zróżnicowania działalności gospodarczej na obszarze działania LGD.

Kryteria oceny formalnej

Ocena formalna jest pierwszym etapem oceny operacji. Dokonuje się jej za pomocą trzech kryteriów, wynikających z wymogów stawianych przed wnioskodawcą i zgłaszaną przez niego operacją, a zawartych w dokumentacji prawnej konkursu. Podczas oceny formalnej nie stosuje się punktacji w ramach poszczególnych kryteriów, a jedynie sprawdza wypełnienie danego kryterium przez wnioskodawcę oraz zgłaszaną przez niego operację, na podstawie informacji zawartych we wniosku.

Wnioskodawca i zgłaszana przez niego operacja muszą spełniać wszystkie kryteria oceny formalnej, aby wniosek został skierowany do oceny merytorycznej.

Poniższa tabela zawiera listę kryteriów oceny formalnej wraz z ich opisem.

Co najmniej dwóch członków Rady Decyzyjnej dokonuje oceny formalnej na podstawie Karty Oceny Formalnej (Załącznik nr 6 do strategii), stawiając znak „X” w odpowiednim polu formularza.

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium
1.	Terminowość złożenia wniosku.	Zarząd województwa, na wniosek LGD NASZA KRAJNA, podaje do publicznej wiadomości

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		informację o możliwości składania, za pośrednictwem LGD NASZA KRAJNA, wniosków o przyznanie pomocy. Informację o naborze zamieszcza się także na stronie internetowej LGD (strona w budowie) oraz w siedzibie LGD. <u>Wnioskodawcy zobowiązani są do złożenia wniosków w terminie podanym w ogłoszeniu o konkursie. W monumencie złożenia wniosku przez Wnioskodawcę wypełniony zostaje „Potwierdzenie złożenia wniosku w konkursie” (załącznik nr 5 do strategii).</u> Rada Decyzyjna LGD za pomocą Karty Oceny Formalnej ocenia prawidłowość złożenia wniosku pod kątem terminu.
2.	Identyfikacja wnioskodawcy	Rada Decyzyjna LGD za pomocą Karty Oceny Formalnej sprawdza, czy we wniosku podano dane pozwalające na identyfikację wnioskodawcy – nazwa/imię i nazwisko, adres.
3.	Wniosek posiada komplet załączników.	Wykaz dokumentów, które powinny być dołączone do wniosku, zawiera formularz wniosku, udostępniany przez zarząd województwa. Rada Decyzyjna LGD za pomocą Karty Oceny Formalnej sprawdza kompletność załączników podstawowych.

Kryteria oceny merytorycznej

Ocenie merytorycznej poddawane są te operacje, u których nie stwierdzono żadnych niezgodności formalnych. Ocena merytoryczna składa się z:

- oceny zgodności operacji z LSR;
- oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami przyjętymi przez LGD.

Ocenę zgodności operacji z LSR dokonuje każdy członek Rady Decyzyjnej przy pomocy Karty Oceny Zgodności Operacji z LSR, będącej załącznikiem nr 7 do niniejszej strategii. Operację można uznać za zgodną z LSR, kiedy realizuje co najmniej jeden z celów ogólnych i co najmniej jeden z celów szczegółowych LSR.

Ocenę zgodności operacji z kryteriami lokalnymi LGD, dokonuje się na załącznikach nr 8,9,10 lub 11 do niniejszej strategii. Oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami dokonuje się na:

- Karcie Oceny Zgodności Operacji z Lokalnymi Kryteriami – załącznik nr 8 do niniejszej dokumentacji – dla operacji zgłoszonej przez wnioskodawcę do działania „Wdrażanie LSR – małe projekty”;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- b) Karcie Oceny Zgodności Operacji z Lokalnymi Kryteriami – załącznik nr 9 do niniejszej dokumentacji – dla operacji zgłoszonej przez wnioskodawcę do działania „Odnowa i rozwój wsi”;
- c) Karcie Oceny Zgodności Operacji z Lokalnymi Kryteriami – załącznik nr 10 do niniejszej dokumentacji – dla operacji zgłoszonej przez wnioskodawcę do działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”;
- d) Karcie Oceny Zgodności Operacji z Lokalnymi Kryteriami – załącznik nr 11 do niniejszej dokumentacji – dla operacji zgłoszonej przez wnioskodawcę do działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”;

Poniższe tabele zawierają listy kryteriów oceny zgodności operacji z kryteriami lokalnymi wraz z ich opisem.

Kryteria lokalne dla operacji zgłaszanych do działania „Wdrażanie LSR – małe projekty”

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium
1.	Wnioskodawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę w miejscowości liczącej: <ul style="list-style-type: none">o poniżej 1000 mieszkańców – 10 pkto od 1000 do 4000 – 5 pkto powyżej 4000 – 0 pkt	Preferowane będą projekty zgłaszane przez Wnioskodawców mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w jak najmniejszych miejscowościach (aktywizacja lokalnych liderów).
2.	Wnioskowana kwota pomocy wynosi <ul style="list-style-type: none">o mniej niż 10 tys zł – 10 pkto od 10 tys zł do 15 tys zł – 5 pkto powyżej 15 tys zł – 1 pkt	Oceniane jest zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę.
3.	Korzyści lub oddziaływanie operacji dotyczy: <ul style="list-style-type: none">o 3 gmin objętych LSR – 10 pkto 2 gmin objętych LSR – 7 pkto co najmniej 2 miejscowości, lecz nie więcej niż jednej gminy – 3 pkto jednej miejscowości – 0 pkt	Oceniany jest zasięg oddziaływania operacji oraz powszechność pożytków z jej realizacji. Preferowane są te operacje, które swoim zasięgiem obejmują jak największy obszar LSR.
4.	Realizacja operacji przyczyni się do pobudzenia aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi	Oceniany jest wpływ realizacji operacji na młodą część społeczności obszaru LSR. Preferowane są te operacje, które kierują swoje działania do dzieci

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	z miejscem zamieszkania – 0-10 pkt	i młodzieży w celu przybliżania wiedzy o regionie, aktywizowania do inicjatyw społecznych i wolontarystycznych, upowszechniania projektów międzypokoleniowych, itp.
5.	Operacja będzie realizowana przez wnioskodawcę z udziałem: <ul style="list-style-type: none"> o więcej niż 3 innych podmiotów – 10 pkt o od 1 do 3 innych podmiotów – 5 pkt o bez udziału innych podmiotów – 0 pkt 	Preferowane będą te operacje, które zawiązują partnerstwa lokalne (formalne lub nieformalne).
6.	Swoim zasięgiem projekt obejmuje (w przypadku działań miękkich): <ul style="list-style-type: none"> ➤ powyżej 100 osób – 10 pkt ➤ od 51 do 100 osób – 5 pkt ➤ od 21 do 50 osób – 3 pkt ➤ 20 osób i mniej – 0 pkt 	Preferowane będą te operacje, które swoimi działaniami obejmą jak największą liczbę osób.

Kryteria lokalne dla operacji zgłaszanych do działania „Odnowa i rozwój wsi”

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium
1.	Wnioskodawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę w miejscowości liczącej: <ul style="list-style-type: none"> ➤ poniżej 1000 mieszkańców – 10 pkt ➤ od 1000 do 4000 – 5 pkt ➤ powyżej 4000 – 0 pkt 	Preferowane będą projekty zgłaszane przez Wnioskodawców mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w jak najmniejszych miejscowościach (aktywizacja lokalnych liderów).
2.	Wnioskowana kwota pomocy wynosi <ul style="list-style-type: none"> ➤ mniej niż 50 tys zł – 10 pkt ➤ od 50 tys zł do 75 tys zł – 5 pkt ➤ powyżej 75 tys zł – 1 pkt 	Oceniane jest zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę.
3.	Korzyści lub oddziaływanie operacji dotyczy: <ul style="list-style-type: none"> ➤ 3 gmin objętych LSR – 10 pkt ➤ 2 gmin objętych LSR – 7 pkt ➤ co najmniej 2 miejscowości, lecz nie więcej niż jednej gminy – 3 pkt ➤ jednej miejscowości – 0 	Oceniany jest zasięg oddziaływania operacji oraz powszechność pożytków z jej realizacji. Preferowane są te operacje, które swoim zasięgiem obejmują jak największy obszar LSR.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	pkt	
4.	Realizacja operacji przyczyni się do pobudzenia aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi z miejscem zamieszkania – 0-10 pkt	Oceniany jest wpływ realizacji operacji na młodą część społeczności obszaru LSR. Preferowane są te operacje, które kierują swoje działania do dzieci i młodzieży w celu przybliżania wiedzy o regionie, aktywizowania do inicjatyw społecznych i wolontarystycznych, upowszechniania projektów międzypokoleniowych, itp.
5.	Operacja będzie realizowana przez wnioskodawcę z udziałem: <ul style="list-style-type: none"> ➤ więcej niż 5 innych podmiotów – 10 pkt ➤ od 1 do 5 innych podmiotów – 5 pkt ➤ bez udziału innych podmiotów – 0 pkt 	Preferowane będą te operacje, które zawiązują partnerstwa lokalne (formalne lub nieformalne).
6.	Swoim zasięgiem projekt obejmuje (w przypadku działań miękkich): <ul style="list-style-type: none"> ➤ powyżej 100 osób – 10 pkt ➤ od 51 do 100 osób – 5 pkt ➤ od 21 do 50 osób – 3 pkt ➤ 20 osób i mniej – 0 pkt 	Preferowane będą te operacje, które swoimi działaniami obejmą jak największą liczbę osób.

Kryteria lokalne dla operacji zgłaszanych do działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium
1.	Wnioskowana kwota pomocy wynosi <ul style="list-style-type: none"> ○ mniej niż 50 tys zł – 10 pkt ○ od 50 tys zł do 70 tys zł – 7 pkt ○ powyżej 70 tys zł do 100 tys zł – 4 pkt ○ powyżej 100 tys zł – 0 pkt 	Oceniane jest zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę.
2.	Realizacja operacji spowoduje utworzenie w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie: <ul style="list-style-type: none"> ○ 3 miejsca pracy i więcej – 10 pkt ○ 2 miejsca pracy – 7 pkt ○ 1 miejsce pracy – 5 pkt ○ żadnego miejsca pracy – 0 pkt 	Oceniana jest korzyść ekonomiczna operacji dla obszaru LGD pod kątem tworzenia nowych miejsc pracy. Preferowane są operacje wskazujące na utworzenie jak największej liczby nowych miejsc pracy.
3.	Operacja jest komplementarna w stosunku do innych	Preferowane będą operacje zmierzające do integrowania rozwoju w wymiarach

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

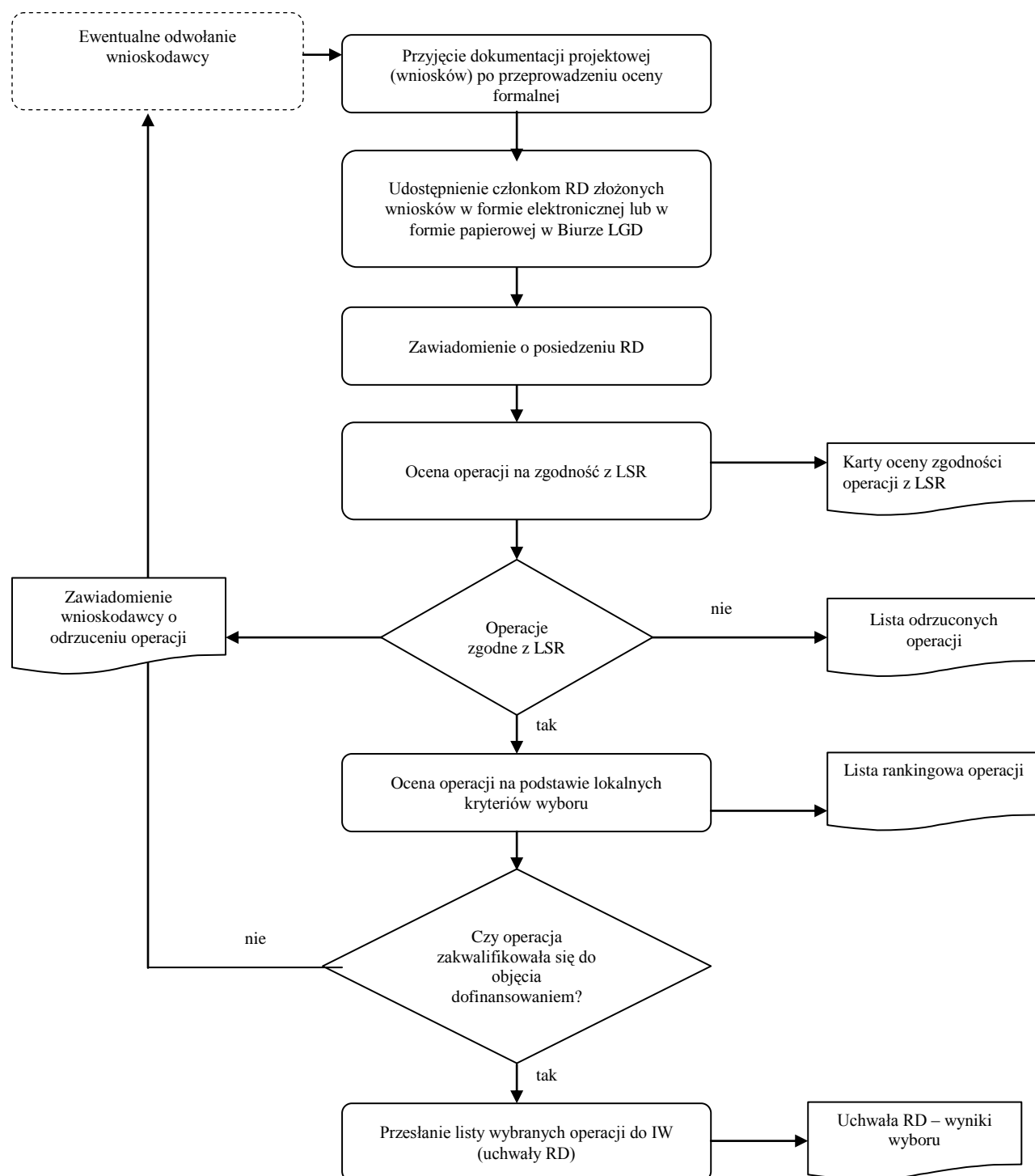
	operacji/projektów zrealizowanych na obszarze wdrażania LSR – 0-10 pkt	środowiskowym, społecznym, kulturowym, przestrzennym, gospodarczym; wszystkie te wymiary współzależą od siebie, a realizacja przedsięwzięć w ramach jednego wymiaru sprzyja osiągnięciu celów w innych wymiarach.
--	--	---

Kryteria lokalne dla operacji zgłaszanych do działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

Lp.	Nazwa kryterium	Opis kryterium
1.	W ostatnim roku obrotowym wnioskodawca zatrudniał średniorocznie więcej niż 2 pracowników: <ul style="list-style-type: none"> • TAK – 10 pkt • NIE – 0 pkt 	Preferowane będą operacje realizowane przez Wnioskodawców posiadających historie zatrudnienia w przedsiębiorstwie
2.	Wnioskowana kwota pomocy wynosi <ul style="list-style-type: none"> ○ mniej niż 100 tys. zł – 10 pkt ○ od 100 tys. zł do 200 tys. zł – 5 pkt ○ powyżej 200 tys. zł do 300 tys. zł – 3 pkt ○ powyżej 300 tys. zł – 0 pkt 	Oceniane jest zaangażowanie środków własnych Wnioskodawcy, zasadność wydatkowania pieniędzy i efekty jakie przyniesie realizacja zadania za wnioskowaną kwotę.
3.	Realizacja operacji spowoduje utworzenie w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie: <ul style="list-style-type: none"> ○ co najmniej 5 miejsc pracy – 10 pkt ○ więcej niż 2 i mniej niż 5 miejsc pracy – 7 pkt ○ 1 lub 2 miejsc pracy – 5 pkt ○ żadnego miejsca pracy – 0 pkt 	Oceniana jest korzyść ekonomiczna operacji dla obszaru LGD pod kątem tworzenia nowych miejsc pracy. Preferowane będą operacje realizowane przez Wnioskodawców planujących utworzenie jak największej ilości nowych miejsc pracy.
4.	Operacja jest komplementarna w stosunku do innych operacji/projektów zrealizowanych na obszarze wdrażania LSR – 0-10 pkt	Preferowane będą operacje zmierzające do integrowania rozwoju w wymiarach środowiskowym, społecznym, kulturowym, przestrzennym, gospodarczym; wszystkie te wymiary współzależą od siebie, a realizacja przedsięwzięć w ramach jednego wymiaru sprzyja osiągnięciu celów w innych wymiarach.

OGÓLNA PROCEDURA WYBORU OPERACJI

PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR

Procedura oceny zgodności projektu z LSR polega na dokonaniu przez członków Rady Decyzyjnej (RD) oceny zgodności celów i zakresu operacji z celami ogólnymi, szczegółowymi i przedsięwzięciami zapisanymi w LSR. Ocena zgodności z LSR jest dokonywana indywidualnie przez członków RD (na podstawie instrukcji) poprzez wypełnienie imiennej karty oceny zgodności operacji z LSR – załącznik nr 7 do strategii.

Na karcie oceny zgodności operacji z LSR znajdują się następujące pytania:

1. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia **celów ogólnych** LSR?
2. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia **celów szczegółowych** LSR?
3. Czy operacja jest zgodna z przedsięwzięciami planowanymi w ramach LSR?

Operacja zostanie uznana za zgodną z LSR jeżeli będzie zgodna z: co najmniej jednym celem ogólnym, co najmniej jednym celem szczegółowym oraz co najmniej jednym przedsięwzięciem zapisanym w LSR.

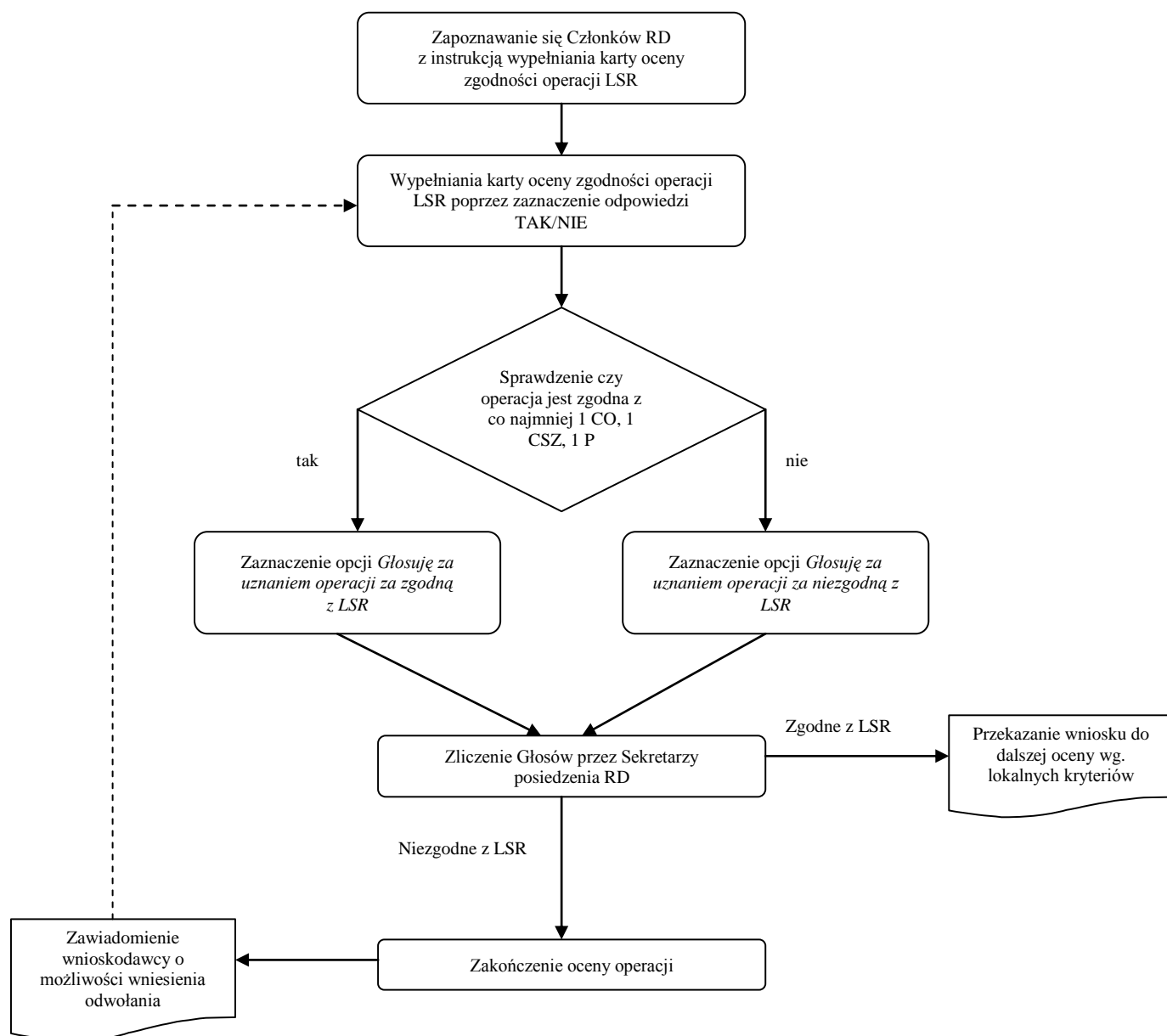
Głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR oddaje się przez skreślenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na karcie oceny operacji sformułowaniu: **”Głosuję za uznaniem/nieuznaniem* operacji za zgodną z LSR”**

Do dalszej oceny zostaną przekazane operacje uznane za zgodne z LSR bezwzględną większością głosów (50%+1), oddanych przez członków RD.

Uznanie operacji za zgodną z LSR skutkuje przekazaniem operacji do dalszej oceny wg lokalnych kryteriów wyboru. Operacja, która nie zostanie uznana za zgodną z LSR nie podlega dalszej ocenie i zostaje zwrócona wnioskodawcy. Wnioskodawca ma prawo wnieść odwołanie zgodnie z procedurą.

PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR

Stanowisko	Proces	Zakres czynności	Stosowane wzory dokumentów
Członek Rady	PROCEDURA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR	Zapoznanwanie się Członków RD z instrukcją wypełniania karty oceny zgodności operacji LSR	Karta oceny zgodności operacji z LSR / instrukcja wypełniania karty
		Wypełniania karty oceny zgodności operacji LSR poprzez zaznaczenie odpowiedzi TAK/NIE	Karta oceny zgodności operacji LSR
		Sprawdzenie czy operacja jest zgodna z co najmniej 1 CO, 1 CSZ, 1 P	Karta oceny zgodności operacji LSR
		Zaznaczenie opcji <i>Głosuję za uznaniem operacji za zgodną / niezgodną z LSR</i>	Karta oceny zgodności operacji LSR
Sekretarz		Zliczenie Głosów przez Sekretarza posiedzenia RD	-
Rada decyzyjna		Przekazanie wniosku do dalszej oceny wg. lokalnych kryteriów	-
		Zakończenie oceny operacji jeśli niezgodna z LSR	-
		Zawiadomienie wnioskodawcy o możliwości wniesienia odwołania	-

PROCEDURA OCENY OPERACJI NA PODSTAWIE LOKALNYCH KRYTERIÓW

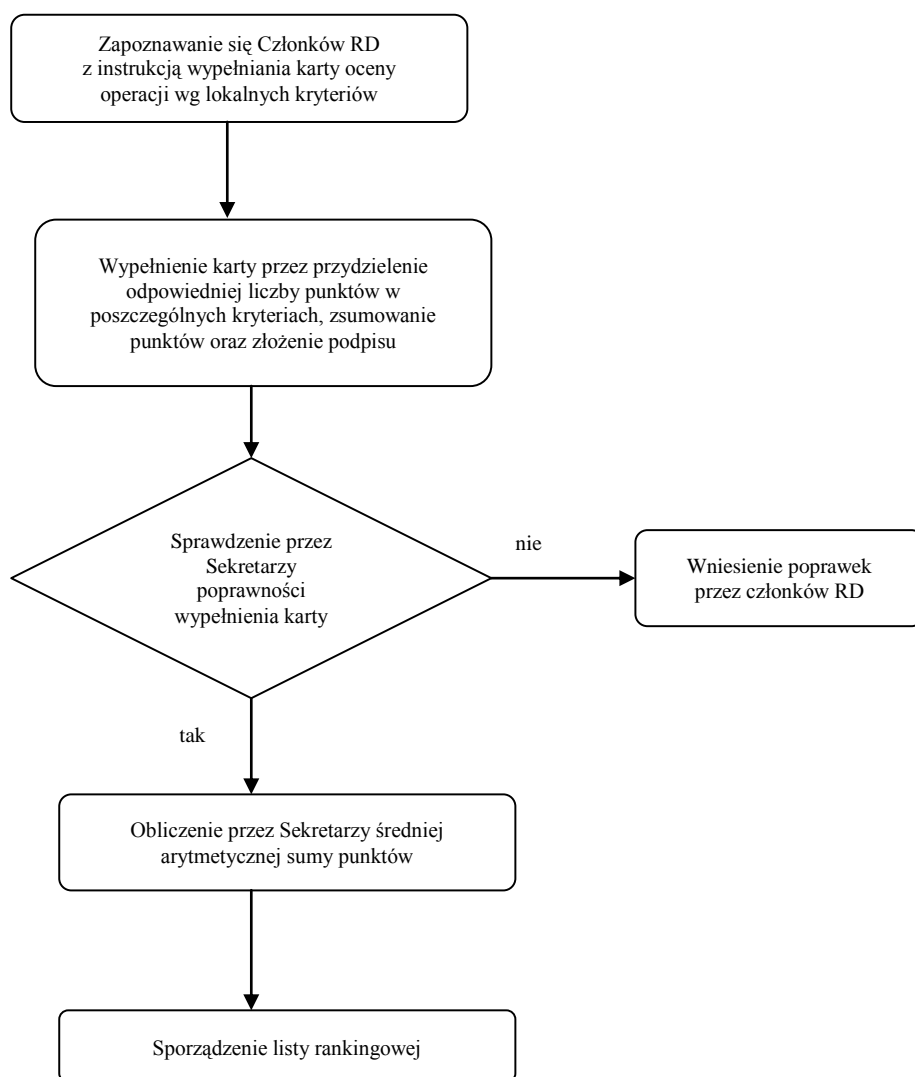
Procedura oceny na podstawie lokalnych kryteriów wyboru polega na dokonaniu oceny operacji zakwalifikowanych wcześniej, jako zgodnych z LSR na podstawie specyficznych dla danej LGD lokalnych kryteriów wyboru. Jej zasadniczym celem jest wybór operacji, które w największym stopniu mogą realizować założenia LSR.

Ze względu na różne cele i charakter poszczególnych działań (odnowa wsi, różnicowanie, mikroprzedsiębiorstwa oraz małe projekty) stosowane będą różne zestawy lokalnych kryteriów wyboru. Lokalne kryteria wyboru opisane są na kartach oceny operacji wg lokalnych kryteriów. Znajdują się tam również informacje o skali ocen dla poszczególnych kryteriów (karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów stanowią załączniki nr 8, 9, 10 i 11 do LSR).

Ocena dokonywana jest indywidualnie przez członków RD na imiennych kartach oceny operacji wg. lokalnych kryteriów wyboru. Miejsce operacji na liście rankingowej określi średnia arytmetyczna wszystkich indywidualnych ocen.

PROCEDURA OCENY OPERACJI NA PODSTAWIE LOKALNYCH KRYTERIÓW

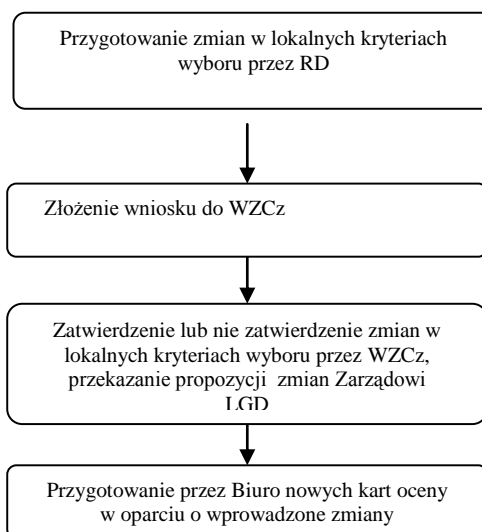
Stanowisko	Proces	Zakres czynności	Stosowane wzory dokumentów
Członek Rady	PROCEDURA OCENY OPERACJI NA PODSTAWIE LOKALNYCH KRYTERIÓW	Zapoznanie się Członków RD z instrukcją wypełniania karty oceny operacji wg lokalnych kryteriów	Karta oceny operacji wg lokalnych kryteriów
Członek Rady		Wypełnienie karty przez przydzielenie odpowiedniej liczby punktów w poszczególnych kryteriach, zsumowanie punktów oraz złożenie podpisu	Karta oceny operacji wg lokalnych kryteriów
Sekretarz		Sprawdzenie przez Sekretarza poprawności wypełnienia karty	Karta oceny operacji wg lokalnych kryteriów
Członek Rady		Jeśli NIE Wniesienie poprawek przez członków RD	Karta oceny operacji wg lokalnych kryteriów
Sekretarz		Jeśli TAK Obliczenie przez Sekretarza średniej arytmetycznej sumy punktów	-
Rada decyzyjna		Sporządzenie listy rankingowej	-

PROCEDURA ZMIANY LOKALNYCH KRYTERIÓW WYBORU

Procedura zmiany kryteriów lokalnych

- O ewentualną zmianę kryteriów lokalnych wnioskuje do Walnego Zebrania Członków Rada Decyzyjna Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA. Wniosek o zmianę kryteriów lokalnych kierowany jest do Walnego Zebrania Członków w trosce o zrównoważony i zintegrowany rozwój obszaru funkcjonowania LGD; Rada uzasadnia wniosek zmianą sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru i/lub stopniem realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach poszczególnych obszarów tematycznych (celów ogólnych, celów szczegółowych).
- Walne Zebranie Członków przekazuje swoją propozycję odnośnie kryteriów lokalnych Zarządowi Lokalnej Grupy Działania, a ten – po akceptacji – kieruje je do Rady Decyzyjnej i określa datę, od której stają się obowiązujące.

Stanowisko	Proces	Zakres czynności	Stosowane wzory dokumentów
Rada decyzyjna	PROCEDURA ZMIANY LOKALNYCH KRYTERIÓW WYBORU	Przygotowanie zmian w lokalnych kryteriach wyboru przez RD	Karta oceny operacji wg lokalnych kryteriów
Rada decyzyjna		Złożenie wniosku do WZCz	-
Walne zebranie członków Zarząd LGD		Zatwierdzenie lub nie zatwierdzenie zmian w lokalnych kryteriach wyboru przez WZCz, przekazanie propozycji zmian Zarządowi LGD	-
Pracownik biura		Przygotowanie przez Biuro nowych kart oceny w oparciu o wprowadzone zmiany	Karta oceny operacji wg lokalnych kryteriów

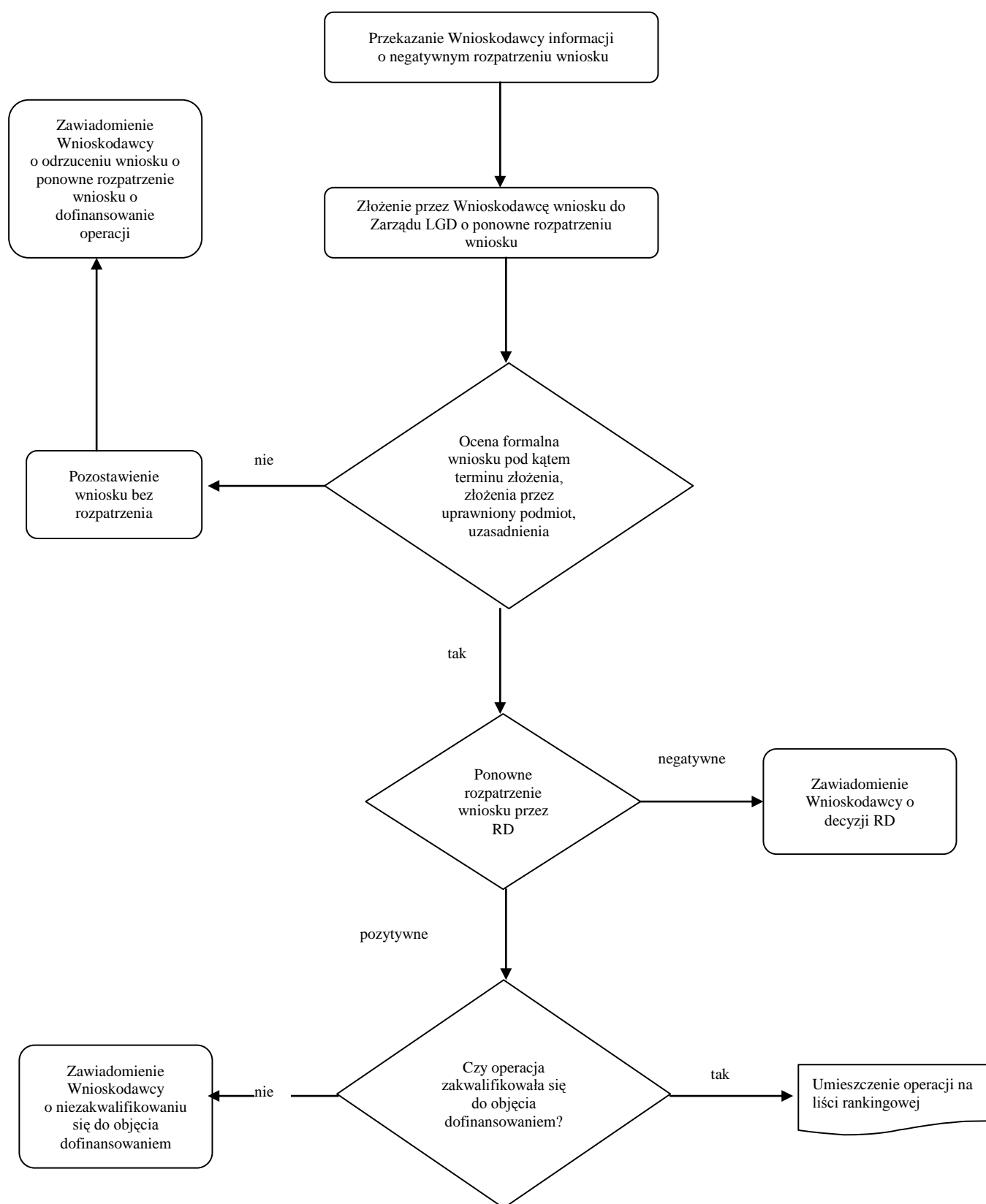
PROCEDURA ODWOŁANIA SIĘ WNIOSKODAWCÓW OD ROZSTRZYGNIĘĆ RADY DECYZYJNEJ W SPRAWIE WYBORU OPERACJI

1. Każdy wnioskodawca ma prawo do odwołania się od rozstrzygnięcia Rady.
2. Odwołanie ma postać wniosku do Zarządu Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji, według poniższego wzoru udostępnionego przez Zarząd LGD. (Załącznik nr 12 do strategii)
3. Zarząd kieruje złożony wniosek do Rady jako jedyne organu uprawnionego do rozpatrywania odwołań.
4. Wnioskodawca po otrzymaniu pisma informującego o nie zakwalifikowaniu operacji do dofinansowania ma prawo w terminie 7 dni kalendarzowych złożyć pisemny wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji. W tym samym terminie wnioskodawcy przysługuje prawo wglądu do protokołu oceny w siedzibie Biura LGD.

5. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji musi zostać szczegółowo uzasadniony.
6. Wniosek o ponowne rozpatrzenie operacji pozostaje bez rozpatrzenia w przypadku gdy:
 - został wniesiony po upływie terminu określonego w pkt 4,
 - został wniesiony przez nieuprawniony podmiot, tzn. nie będący wnioskodawcą, którego wniosek o dofinansowanie operacji podlegał ocenie,
 - nie zawierał pisemnego uzasadnienia lub innych danych wymaganych we wniosku o ponowne rozpatrzenie.
7. W momencie ponownego rozpatrywania wniosku o dofinansowanie operacji członkowie Rady rozpatrują wniosek na podstawie kryteriów obowiązujących w danym konkursie i tylko w tych jego elementach, których dotyczy uzasadnienie podane przez wnioskodawcę (Załącznik nr 13 do strategii).
8. Rada podejmuje uchwałę o pozytywnym lub negatywnym rozpatrzeniu wniosku zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy członków uprawnionych do głosowania.
9. Wniosek o dofinansowanie operacji, który w wyniku ponownego rozpatrzenia uzyskał liczbę punktów, która kwalifikowałaby go do objęcia dofinansowaniem w danym naborze zyskuje prawo dofinansowania w ramach dostępnych środków.
10. Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie konkretnej operacji może zostać złożony tylko jeden raz.
11. O wynikach ponownego rozpatrzenia wniosku wnioskodawca zostaje poinformowany przez Zarząd LGD w terminie 7 dni od dnia posiedzenia Rady, na którym wniosek był rozpatrywany.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Stanowisko	Proces	Zakres czynności	Stosowane wzory dokumentów
Zarząd LGD	PROCEDURA ODWOŁANIA SIĘ WNIOSKODAWCÓW OD ROZSTRZYGNIĘĆ RADY DECYZYJNEJ W SPRAWIE WYBORU OPERACJI	Przekazanie Wnioskodawcy informacji o negatywnym rozpatrzeniu wniosku	-
Wnioskodawca		Złożenie przez Wnioskodawcę wniosku do Zarządu LGD o ponowne rozpatrzenie wniosku	Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji
Członkowie Rady		Ocena formalna wniosku pod kątem terminu złożenia, złożenia przez uprawniony podmiot, uzasadnienia	-
Zarząd LGD		Jeśli NIE Pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia I Zawiadomienie Wnioskodawcy o odrzuceniu wniosku o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji	-
Rada decyzyjna		Jeśli TAK Ponowne rozpatrzenie wniosku przez RD	Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku
Rada decyzyjna		Rozpatrzenie NEGATYWNE Zawiadomienie Wnioskodawcy o decyzji RD	-
Rada decyzyjna		Rozpatrzenie POZYTYWNE TO Czy operacja zakwalifikowała się do objęcia dofinansowaniem?	-
Rada decyzyjna		TAK Umieszczenie operacji na liści rankingowej	-
Rada decyzyjna		NIE Zawiadomienie Wnioskodawcy o niezakwalifikowaniu się do objęcia dofinansowaniem	-

9. Budżet LSR

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23.05.2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013 (Dz.U. nr 103, poz. 659, par. 2, pkt. 5 a, 5b, 5c), całkowity budżet Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA w ramach Osi 4 LEADER wynosi **5 113 696,00 zł**.

Wielkość niniejszego budżetu wynika z iloczynu liczby mieszkańców zameldowanych na terenie LGD Dunajec-Biała na pobyt stały w dniu 31 grudnia 2006 r. wg GUS i kwoty:

- a. 116 zł – dla komponentu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” (kod 413 – „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” + „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” + „Odnowa i rozwój wsi” + „Małe projekty”);
- b. 3 zł – dla komponentu „Wdrażanie projektów współpracy” (kod 421);
- c. 29 zł – dla komponentu „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności, aktywizacja” (kod 431).

Szczegółowy podział środków pomiędzy poszczególne komponenty ukazuje poniższa tabela:

Dostępne środki w ramach działania	Stawka ustawowa	Liczba ludności zamieszkująca obszar objęty LSR	Kwota do LSR
Oś 3 i małe projekty	116,00 zł	34 552	4 008 032,00 zł
Wdrażanie projektów współpracy	3,00 zł	34 552	103 656,00 zł
Funkcjonowanie LGD	29,00 zł	34 552	1 002 008,00 zł
Razem LSR			5 113 696,00 zł

Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA **wnioskować będzie o całą kwotę** przysługującą jej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23.05.2008 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i sposobu wyboru lokalnej grupy działania do realizacji lokalnej strategii rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007—2013 (Dz.U. nr 103, poz. 659, par. 2, pkt. 5 a, 5b, 5c), czyli o **5 113 696,00 zł**.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Budżet LSR zakłada następujący podział środków w ramach komponentu „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” (kod 413):

Nazwa działania	Udział %	Kwota w zł
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	10,00	400 803,20
Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	10,00	400 803,20
Odnowa i rozwój wsi	40,00	1 603 212,80
Małe projekty	40,00	1 603 212,80
Razem	100,00	4 008 032,00

W przypadku ubiegania się przez LGD NASZA KRAJNA o pełną przysługującą kwotę, koszty bieżące (administracyjne) funkcjonowania LGD wyniosą maksymalnie 15% tej kwoty, czyli **767 054,40 zł** (dokładnie 15 %). Na pozostałą część działania „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja”, czyli na nabywanie umiejętności i aktywizację przeznaczonych zostanie **234 953,60 zł**.

Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące, administracyjne) – maksymalnie 15% z kwoty dostępnej dla LGD (5 113 696,00 zł)	767 054,40 zł
Nabywanie umiejętności, aktywizacja	234 953,60 zł
Łącznie działanie „Funkcjonowanie LGD, nabywanie umiejętności i aktywizacja: (kod 431)	1 002 008,00 zł

Założenia do budżetu:

Dla konstrukcji budżetu przyjęto następujące założenia:

- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” wyniesie ok. 50 tys. zł;
- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” wyniesie ok. 70 tys. zł;
- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „Odnowa i rozwój wsi” wyniesie ok. 75 tys. zł;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „Małe projekty” wyniesie ok. 15 tys. zł;
- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „nabywanie umiejętności i aktywizacja” wyniesie ok. 10 tys. zł;
- średnia wartość dotacji (refundacja) dla działania „wdrażanie projektów współpracy” wyniesie ok. 10 tys. zł

Kwoty całkowite w tabeli budżetowej stanowią sumę kwoty refundowanej i wkładu własnego zgodnego z rodzajem operacji – wg wytycznych PROW 2007-2013, tj.:

- maksymalnie 50% dofinansowania dla operacji „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej” (czyli minimum 50% wkładu własnego);
- maksymalnie 50% dofinansowania dla operacji „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” (czyli minimum 50% wkładu własnego);
- maksymalnie 75% dofinansowania dla operacji „Odnowa i rozwój wsi” (czyli minimum 25% wkładu własnego);
- maksymalnie 70% dofinansowania dla operacji „Małe projekty” (czyli minimum 30% wkładu własnego);

Budżet LSR został przygotowany w oparciu o założenie uzyskiwania maksymalnego możliwego dofinansowania w danym typie operacji przez beneficjentów.

Poniższa tabela obrazuje **budżet LGD NASZA KRAJNA w każdym roku realizacji**, przy spełnieniu powyższych założeń i harmonogramu:

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Działania osi 4 przeprowadzone przez LGD NASZ KRAJNA											
Rok	Kategoria kosztu	4.1/413 - Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju					4.21 - Wdrażanie projektów współpracy	4.31 - Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywacja			Razem oś 4
		Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	Odnowa i rozwój wsi	Małe projekty	Razem 4.1/413		Funkcjonowanie LGD (koszty bieżące)	Nabywanie umiejętności i aktywacja	Razem 4.31	
2009	całkowite	0,00	0,00	360 000,00	0,00	360 000,00	0,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	503 144,00
	kwalfikowane	0,00	0,00	356 500,00	0,00	356 500,00	0,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	499 644,00
	do refundacji	0,00	0,00	267 202,13	0,00	267 202,13	0,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	410 346,13
2010	całkowite	200 000,00	200 000,00	360 000,00	460 000,00	1 220 000,00	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 389 058,00
	kwalfikowane	160 500,00	160 500,00	356 500,00	459 000,00	1 136 500,00	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 305 558,00
	do refundacji	80 160,64	80 160,64	267 202,14	320 642,56	748 165,98	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	917 223,98
2011	całkowite	200 000,00	200 000,00	360 000,00	460 000,00	1 220 000,00	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 389 058,00
	kwalfikowane	160 500,00	160 500,00	356 500,00	459 000,00	1 136 500,00	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 305 558,00
	do refundacji	80 160,64	80 160,64	267 202,14	320 642,56	748 165,98	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	917 223,98
2012	całkowite	200 000,00	200 000,00	360 000,00	460 000,00	1 220 000,00	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 389 058,00
	kwalfikowane	160 500,00	160 500,00	356 500,00	459 000,00	1 136 500,00	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 305 558,00
	do refundacji	80 160,64	80 160,64	267 202,13	320 642,56	748 165,97	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	917 223,97
		200 000,00	200 000,00	360 000,00	460 000,00	1 120 000,00	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 389 058,00

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

2013	Całkowite										
	kwalfikowane	160 500,00	160 500,00	356 500,00	459 000,00	1 136 500,00	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 305 558,00
	do refundacji	80 160,64	80 160,64	267 202,13	320 642,56	748 165,97	25 914,00	109 579,20	33 564,80	143 144,00	917 223,97
2014	całkowite	200 000,00	200 000,00	360 000,00	460 000,00	1 220 000,00		109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 363 144,00
	kwalfikowane	160 500,00	160 500,00	356 500,00	459 000,00	1 136 500,00		109 579,20	33 564,80	143 144,00	1 279 644,00
	do refundacji	80 160,64	80 160,64	267 202,14	320 642,56	748 165,97		109 579,20	33 564,80	143 144,00	891 309,97
2015	całkowite							109 579,20	33 564,80	143 144,00	143 144,00
	kwalfikowane							109 579,20	33 564,80	143 144,00	143 144,00
	do refundacji							109 579,20	33 564,80	143 144,00	143 144,00
2009 + 2015	całkowite	1 000 000,00	1 000 000,00	2 160 000,00	2 300 000,00	6 460 000,00	103 656,00	767 054,40	234 953,60	1 002 008,00	7 565 664,00
	kwalfikowane	802 500,00	802 500,00	2 139 000,00	2 295 000,00	6 039 000,00	103 656,00	767 054,40	234 953,60	1 002 008,00	7 144 664,00
	do refundacji	400 803,20	400 803,20	1 603 212,80	1 603 212,80	4 008 032,00	103 656,00	767 054,40	234 953,60	1 002 008,00	5 113 696,00

10. Rola LGD w realizacji i aktualizacji LSR

LGD jest w pewnym sensie „właścicielem” lokalnej strategii rozwoju i otrzymuje środki na jej realizację, dlatego właśnie ta instytucja pełni główną rolę w jej wdrażaniu. Polega ona na zarządzaniu procesem realizacji strategii i koordynowaniu działań prowadzących do tego celu. LGD odpowiada za powierzone jej środki publiczne i dlatego musi efektywnie je spożytkować i poprawnie rozliczyć.

Z uwagi na to, że celem podejścia LEADER jest aktywizowanie i zachęcanie lokalnej społeczności do większego zaangażowania na rzecz rozwoju lokalnego, wdrażanie LSR powinno odbywać się z jak najszerszym udziałem partnerów LGD i wszystkich mieszkańców obszaru.

Temu celowi powinna służyć zasada pełnej jawności działania LGD, w szczególności przejawiająca się prowadzeniem intensywnych działań informacyjno-promocyjnych, które zapewnią szerokie upowszechnienie informacji na temat LGD i realizowanych przez nią działań. Wszystkie lokalne grupy działania są zobowiązane do prowadzenia tego rodzaju działań i powinny przygotować w tym zakresie specjalny plan, który należy przedstawić w LSR (patrz rozdział 9 „Opis przedsięwzięć planowanych do realizacji w ramach LSR”).

Działania informacyjno-promocyjne prowadzone przez LGD powinny w pierwszym rzędzie wykorzystywać istniejące na danym obszarze systemy społecznej komunikacji, w szczególności:

- tablice informacyjne w urzędach gmin, parafiach,
- prasę lokalną i regionalną,
- regionalne rozgłoszenie radiowe i telewizyjne.

W miarę potrzeby, jako działania uzupełniające można stosować:

- spotkania z mieszkańcami,
- plakaty,
- biuletyny i ulotki wykładane w miejscach publicznych lub doręczane do skrzynek pocztowych.

Standardowym i bardzo efektywnym instrumentem społecznej komunikacji jest dziś Internet. Każda lokalna grupa działania powinna mieć swoją stronę internetową, z

podstronami zawierającymi aktualności, dokumenty, raporty oraz podstroną, na której będzie funkcjonować forum dyskusyjne.

Upowszechnienie informacji o działaniach LGD i promowanie jej dorobku powinno zachęcić szerokie kręgi mieszkańców obszaru do zainteresowania podejściem LEADER i w konsekwencji do bezpośredniego kontaktu z biurem LGD. W godzinach pracy biuro powinno być cały czas dostępne dla mieszkańców, a pracownik wyznaczony do kontaktu i obsługi klientów powinien wszystkim zainteresowanym udzielać odpowiedzi i wyjaśnień, a także udostępniać do wglądu materiały dokumentujące działalność LGD, w tym protokoły z posiedzeń zarządu i posiedzeń organu decyzyjnego. Pracownik ten powinien także przyjmować wnioski i postulaty składane przez mieszkańców dotyczące wdrażania LSR.

Wszystkie wnioski dotyczące wdrażania LSR, a także ukazujące się na ten temat artykuły i audycje powinny być dokładnie analizowane przez LGD i w razie uznania ich słuszności należy podejmować odpowiednie decyzje w zakresie zmiany sposobu wdrażania LSR.

Ważną funkcją LGD związaną z wdrażaniem LSR powinno być **aktywizowanie i motywowanie** mieszkańców obszaru do udziału w procesie wdrażania LSR, w szczególności poprzez pomoc w przygotowaniu wniosków o przyznanie pomocy ze środków LSR. Z myślą o licznej grupie osób i organizacji mających duże braki kompetencyjne w zakresie opracowania projektu i przygotowania wniosku o pomoc, LGD powinno organizować szkolenia i warsztaty umożliwiające nabycie potrzebnych kwalifikacji. Osoby i organizacje potrzebujące dalej idącej pomocy w tym zakresie powinny mieć możliwość skorzystania z bezpłatnych porad oferowanych przez LGD, związanych z projektowaniem operacji lub przygotowaniem wniosku o pomoc.

Efektywne wdrażanie lokalnej strategii rozwoju wymaga od LGD dokładnego monitorowania i oceny prowadzonych działań. Sprawy te są omawiane w następującym rozdziale. Monitorowanie powinno odbywać się w sposób ciągły i na bieżąco, natomiast ocena prowadzonych działań może być przeprowadzana w pewnych odstępach czasowych, na przykład co dwa lata. Wyniki tej oceny powinny być dokładnie analizowane i w razie potrzeby LGD powinna modyfikować sposób swego działania, a nawet wprowadzać zmiany w lokalnej strategii działania. Naczelną zasadą przy dokonaniu tego rodzaju zmian powinno być uspołecznienie, polegające na odwołaniu się do opinii mieszkańców i partnerów lokalnych i wykorzystaniu zgłaszanych przez nich uwag i wniosków. W procesie aktualizacji LSR należy stosować formy pracy podobne do tych, które były stosowane przy jej tworzeniu.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

LGD odpowiedzialna jest również za zarządzanie procesem wdrażania strategii. Przeprowadza nabór wniosków o przyznanie pomocy, pozyskuje informacje o postępach w wydatkowaniu środków LSR, zawartych umowach o przyznaniu pomocy.

Niezwykle istotną funkcją LGD, a właściwie organu decyzyjnego jest ocena operacji pod względem ich zgodności ze strategią oraz wybór operacji do finansowania zgodnie z lokalnymi kryteriami wyboru.

11. Zasady monitoringu LSR.

Monitoring jest to proces stałego kontrolowania, czy realizacja strategii przebiega zgodnie z założeniami, czy są osiągane cele i rezultaty określone w strategii oraz jak przebiega wydatkowanie środków przeznaczonych na poszczególne zamierzenia (operacje, działania własne LGD). Monitorowanie stanowi więc ważną część codziennego zarządzania organizacją i projektem. Służy dostarczaniu informacji, na podstawie których zarządzający mogą systematycznie dowiadywać się o występowaniu problemów i rozbieżności w realizacji planów i osiąganiu celów.

Monitorowaniu powinny podlegać różne aspekty działalności LGD, jednak jedną z najważniejszych są kwestie finansowe. Nie wystarczy w tym przypadku zwykła kontrola zapisów księgowych, ponieważ środki na bieżącą działalność LGD w ogromnej większości będą pochodną płatności zrealizowanych na rzecz beneficjentów, którzy składali wnioski o pomoc w danej lokalnej grupie działania. Ze względu na ten mechanizm, sytuacja finansowa LGD jest uzależniona od poprawnej realizacji operacji, które organ decyzyjny wybrał do finansowania. LGD, dbając o swoją stabilną sytuację finansową powinno zatem uważnie monitorować realizację wszystkich tego rodzaju operacji i podejmować działania interwencyjne, jeśli monitoring wskazuje na możliwość niepowodzenia realizacji danej operacji.

Zgodnie z wydanym przez Komisję Europejską „Podręcznikiem zarządzania cyklem projektu”, prawidłowy system monitorowania powinien zawierać następujące elementy:

- 1. Analiza celów projektu** – podstawą monitorowania jest poprawne i przejrzyste planowanie. Zaleca się tu podejście oparte o tzw. matrycę logiczną, która w należyty sposób porządkuje myślenie o związkach pomiędzy zakładanymi celami oraz działaniami i oczekiwanymi rezultatami wyrażonymi w formie mierzalnych wskaźników. W zaproponowanym układzie planowania opartym o cele ogólne, szczegółowe, programy oraz odpowiednie wskaźniki możliwe jest pełne zastosowanie matrycy logicznej projektu. Podejście takie znacznie ułatwi monitorowanie.
- 2. Przegląd procedur wdrażania.** Służy on przede wszystkim jasnemu ustaleniu – „co jest robione przez kogo”, dzięki dokonaniu takiego przeglądu uzyskuje się wyjaśnienie dotyczące roli, funkcji i odpowiedzialności poszczególnych wykonawców. W przypadku lokalnych grup działania należy zarekomendować

dokonanie corocznego przeglądu procedur wewnętrznych wdrażania poszczególnych działań LSR.

3. Przegląd wskaźników. Ustalanie wskaźników powinno odbywać się na etapie planowania projektów i przedsięwzięć (zgodnie z przyjętymi wyżej założeniami np. w postaci planowania „matrycy logicznej projektu”). Na etapie planowania, wskaźniki opisują cele projektu w obiektywnie mierzalnych kategoriach i służą do sprawdzania wykonalności (realności) tych celów. Na etapie realizacji, wskaźniki służą do weryfikacji rzeczywistych rezultatów. Warto podkreślić, aby ustalając wskaźniki zadbać o możliwość obiektywnego ich sprawdzenia (mierzalności, „weryfikacji”).

4. Zaprojektowanie sposobów raportowania. W procesie monitorowania przyjmuje się dwie metody raportowania:

- Raporty pisemne na temat postępów realizacji działań (projektu) w postaci okresowych streszczeń przygotowywanych przez poszczególnych wykonawców zawierających opis wykonywanych zadań poparty wskaźnikami (dowodami). Tu właśnie niezbędne są zapisy w umowach z wykonawcami projektów z osi 3, z którymi formalny kontakt LGD może zakończyć się na etapie wyboru projektu. Jeżeli projekty z osi 3 nie będą realizowały zaplanowanych celów, zagrożone będzie również osiąganie celów całej lokalnej strategii rozwoju.
- Spotkania służące przeglądowi postępu prac i osiągniętych rezultatów w stosunku do planów.

5. Przygotowanie planu dla systemu monitorowania. Plan ten opisuje kolejne kroki i działania w procesie monitorowania. W przypadku lokalnej grupy działania system monitorowania może obejmować kontrole na miejscu, analizę dokumentów, raportów i sprawozdań, wywiady i sondaże oraz inne formy zdobywania informacji o sposobie i efektach realizacji LSR.

12. Ewaluacja LSR i LGD.

Ewaluacja jest czasem określana jako sukces projektu. W jej ramach dokonuje się oceny odpowiedzialności, efektywności i oddziaływania projektu w stosunku do założeń. Ewaluacja powinna być podejmowana w przypadku każdego projektu i działania, jednak szczególnie jest ona ważna w odniesieniu do działań realizowanych na podstawie planów mających daleki horyzont czasowy. Do takich na pewno będą należeć lokalne strategie rozwoju, mające 7-letni horyzont planowania. W dobie szybkich i trudnych do przewidzenia zmian na poziomie globalnym, Unii Europejskiej, krajowym, regionalnym i lokalnym nawet przy zachowaniu wszelkich reguł sztuki planowania strategicznego istnieje wysokie ryzyko popełnienia omyłki. Ewaluacja jest jedynym działaniem mogącym obniżyć to ryzyko i zapobiec jego negatywnym skutkom.

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej ewaluacja powinna obejmować następujące aspekty projektu:

- **Adekwatność projektu** – jakie problemy miały zostać rozwiązane dzięki realizacji celów projektu?
- **Przygotowanie projektu i jego planu.** Czy projekt jest logicznie zaplanowany i spójny wewnętrznie?
- **Efektywność projektu** – jakie są koszty projektu oraz czas realizacji tj. nakłady, w stosunku do osiągniętych rezultatów?
- **Skuteczność projektu** – czy dzięki realizacji projektu osiągnięto zakładaną zmianę? Jaki jest stosunek rezultatów do zakładanych celów?
- **Oddziaływanie projektu** – skutek jaki wywiera projekt w szerszym środowisku oraz jego wkład w realizację szerszych celów.
- **Trwałość projektu** – prawdopodobieństwo, że osiągnięte zmiany/korzyści będą nadal kontynuowane.

Zasady i sposób dokonywania ewaluacji działalności LGD i realizacji LSR, ze względu na wagę tej sprawy, powinny być uregulowane dokumentem uchwalonym przez organ LGD, na przykład przez Walne Zebranie Członków lub Radę Stowarzyszenia. Posiadanie takiej uchwały byłoby gwarancją i świadectwem, że Lokalna Grupa Działania rzeczywiście będzie stosować deklarowane w LSR Zasady ewaluacji.

Przyjęte przez LGD zasady ewaluacji powinny obejmować zarówno ocenę *ex ante* jak też ocenę *ex post*. Ocena *ex ante* dotyczy operacji które są dopiero w fazie planowania i podejmowania decyzji o ich realizacji. Formy tej oceny mogą być różnorakie, na przykład

może ona polegać na obowiązku sporządzenia analizy w stosunku do każdego planowanego przedsięwzięcia, obejmującej opis spodziewanych efektów tego przedsięwzięcia oraz jego ocenę pod kątem wpływu na osiągnięcie celów zakładanych w LSR. Analiza taka powinna być wymagany elementem dokumentacji danego przedsięwzięcia rozpatrywanej przez organ podejmujący decyzję o jego realizacji.

Ewaluacja *ex post* jest oceną dotyczącą działań zrealizowanych w minionym okresie. Wobec 7- letniej perspektywy działalności LGD odpowiednim okresem, po którym byłaby dokonywana ewaluacja *ex post*, wydaje się okres dwóch lat, co oznaczałoby dokonywanie w latach 2009-2015 trzech ewaluacji (po drugim, czwartym i szóstym roku działania). Możliwe jest także dokonywanie ewaluacji w okresach rocznych, po zakończeniu każdego roku kalendarzowego. Formy ewaluacji mogą być różne, natomiast jej generalna zasada powinna polegać na przeanalizowaniu wszystkich zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym działań i operacji pod kątem określenia efektów tych przedsięwzięć, a także wpływu, jaki miała ich realizacja na osiągnięcie celów zakładanych w LSR.

Należy zwrócić uwagę na to, że ewaluacja powinna także objąć ocenę jakości partnerstwa oraz sprawność funkcjonowania LGD. Oceny wykonywane w tym zakresie mogą dotyczyć funkcjonowania biura i jego pracowników, funkcjonowania organów LGD, jakości efektywności stosowanych procedur, przepływu informacji czy sprawności podejmowania decyzji. Ocena tych spraw jest zwykle odbierana bardzo osobiście przez osoby, których dotyczy, dlatego budzi wiele emocji i łatwo staje się źródłem konfliktów. Ryzyko takich konfliktów jest znacznie ograniczone, gdy LGD posiada precyzyjnie określone wewnętrzne procedury, wymagania, obowiązki i zakres odpowiedzialności poszczególnych osób oraz obiektywne kryteria ich oceny. W takim przypadku ewaluacja będzie postrzegana jako obiektywny proces porównania rzeczywistej sytuacji z założeniami, a jej wyniki nie będą kwestionowane. Jeżeli mimo wszystko istnieje ryzyko wywołania dużych napięć wśród członków LGD lub personelu związanych z ewaluacją, można zlecić ją wyspecjalizowanej firmie zewnętrznej, przez co dodatkowo minimalizuje się jej wymiar personalny na rzecz wymiaru merytorycznego.

W zasadach ewaluacji należy pamiętać o wskazaniu organu odpowiedzialnego za jej przeprowadzenie. Najbardziej do tego odpowiednim wydaje się być komisja rewizyjna. Oczywiście jej członkowie nie muszą wszystkiego wykonywać samodzielnie. Część zadań związanych z ewaluacją komisja może zlecać do wykonania ekspertom zewnętrznym. Wyniki ewaluacji komisja rewizyjna powinna przedstawić w terminie i w formie określonej w zasadach ewaluacji. Może to być na przykład raport zawierający następujące elementy:

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- wykaz przedsięwzięć zrealizowanych w minionym roku kalendarzowym, z krótkim opisem merytorycznym i informacją finansową o każdym z nich,
- analizę dotyczącą wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na osiągnięcie celów określonych w LSR,
- wnioski w formie uwag i rekomendacji dotyczących zmian w sposobie funkcjonowania LGD, które zapewniają wyższą efektywność działania LGD i lepsze osiągnięcie celów zakładanych w LSR.

Termin wykonania można zsynchronizować z terminem dorocznego Walnego Zebrania Członków, które udziela absolutorium Zarządowi za miniony rok. Raport stanowiłby wtedy dodatkowy przyczynek do dyskusji o działalności LGD i Zarządu w minionym roku, a wynikające z niego wnioski mogą być od razu przekładane na stosowne uchwały Walnego Zebrania Członków.

Treść raportu zgodnie z zasadą jawności działania LGD, powinna być zawsze podawana do wiadomości publicznej.

13. Powiązania LSR z innymi dokumentami planistycznymi związanymi z obszarem objętym LGD

Niniejsza LSR nie jest jedynym dokumentem określającym sposoby rozwoju opisywanego obszaru. Istnieje wiele innych organizacji i instytucji, które tworzą takie dokumenty o charakterze strategicznym. Zadaniem LSR jest uwzględnienie tych programów, niejako wpisanie się w nie, zgodnie z zasadą zintegrowania. Wtedy działania realizowane na tym terenie będą odpowiednio wzmocnione, bardziej efektywne, pozwolą na uniknięcie błędów popełnionych wcześniej.

Poniżej zaprezentowano korelację Strategii z najważniejszymi dokumentami planistycznymi występującymi na tym terenie:

„Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 – 2013”

Celem strategicznym NSRO jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Nadrzędny cel zostanie osiągnięty przez realizację szczegółowych celów horyzontalnych, którymi między innymi są:

- Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Jednym z głównych celów naszej strategii jest podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców, który wykazuje synergiczny efekt strategii, wpisując się w już istniejący dokument planistyczny. Realizacja powyższego celu zapobiegnie marginalizacji i wzrost konkurencyjności naszego regionu.

- Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

Cel ten jest ściśle powiązany i zgodny z celami naszej LSR, której obszar (oprócz dwóch niewielkich miasteczek, którymi są Sępólno Krajeńskie i Więcbork) w całości znajduje się na terenach wiejskich.

„Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013”

Celem strategicznym RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 jest poprawa konkurencyjności województwa oraz spójności społeczno-gospodarczej i

przestrzennej obszaru. Cel ten będzie realizowany przez trzy cele szczegółowe, które składają się z kolei na działania określone jako osie priorytetowe.

- Zwiększenie konkurencyjności gospodarki regionu (oś priorytetowa 4, 5 i 6)

Oś priorytetowa 6 Wsparcie rozwoju turystyki zakłada wsparcie m. inn. rozwoju infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej, rozwoju usług turystycznych a także promocję produktów turystycznych, co z kolei spójne jest z jednym z szczegółowych celów naszej strategii *Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu*.

- Poprawa poziomu i jakości życia mieszkańców (oś priorytetowa 3 i 7)

Oś priorytetowa 3 Rozwój infrastruktury społecznej w ramach tej osi priorytetowej zakłada się także inwestycje ukierunkowane na poprawę stanu technicznego obiektów i zespołów zabytkowych oraz inwestycje rozwoju infrastruktury kultury o znaczeniu regionalnym. Cel ten zbieżny jest z celem naszej LSR *Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów kulturowych, przyrodniczych i historycznych regionu*.

„Program Operacyjny Kapitał Ludzki”

Nadrzędnym celem Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich poprzez wzrost poziomu zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, podniesienie poziomu wykształcenia, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa oraz zwiększenie spójności społecznej i terytorialnej.

Cel ten wpisuje się także w cele ogólne naszej strategii *Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców*, które poprzez swe operacje wpływać będzie m. inn. na rozwój lokalnej aktywności społecznej i gospodarczej, rozwój agroturystyki i turystyki na obszarze realizacji LSR.

„Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”

W ramach priorytetowych kierunków wsparcia obszarów wiejskich UE, w ramach PROW zdefiniowano cztery osie.

- Oś 1 Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego

Działania w ramach tej osi mają wspierać proces restrukturyzacji gospodarstw rolnych. Poprawa konkurencyjności sektora rolnego realizowana będzie przez wsparcie w zakresie jakości produkcji, polepszenia infrastruktury wsi oraz tworzenia grup zrzeszających producentów rolnych. W ramach tej osi podejmowane są działania zmierzające do podnoszenia poziomu wykształcenia i kwalifikacji mieszkańców wsi. Realizacja tego celu

możliwa jest dzięki organizacji kształcenia zawodowego, działań informacyjnych, szkoleń i usług doradczych. Działania te tożsame są z operacjami przewidzianymi do realizacji w ramach realizacji LSR w celu pobudzenia aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców.

- Oś 2 Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich

Dobry stan środowiska naturalnego wyróżnia nasz kraj na tle innych krajów Europy. Większość działań związanych ochroną środowiska naturalnego ma charakter wieloletnich działań, a ich realizacja w sposób trwały wpływa na zrównoważony i wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich. Również te założenia priorytetowe wpisują się w realizowaną strategię, która poprzez swe działania stanowi niejako przedłużenie i kontynuację działań w naszej małej ojczyźnie.

- Oś 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej

Działania dostępne w ramach Osi 3 uzupełniają priorytety dwóch pierwszych osi i w sposób synergiczny mogą pozytywnie oddziaływać na mieszkańców obszarów wiejskich. Pierwsza grupa działań dotyczy różnicowania działalności gospodarczej. Sprzyjać to ma zmniejszeniu poziomowi bezrobocia na obszarach wiejskich oraz wzrostowi poziomu życia mieszkańców. Drugą grupę stanowią instrumenty mające na celu poprawę jakości życia. Dotyczą one odnowy wsi, poprawy stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Realizacja tych działań podobnie, jak i realizacja działań naszej strategii ma przyczynić się do polepszenia jakości życia oraz ma stanowić dodatkowy czynnik wspierający proces identyfikacji mieszkańców z obszarów wiejskich z ich regionem wraz z jego tradycjami i wartościami.

- Oś 4 Leader

LEADER jest podejściem przekrojowym, umożliwiającym realizowanie i wdrażanie Osi 3. Celem Osi 4 jest aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez budowanie potencjału społecznego na wsi. Aktywizacja społeczności wiejskich wymaga włączenia się w te działania partnerów społecznych. Leader jest podejściem do rozwoju obszarów wiejskich, polegającym na oddolnym opracowaniu przez lokalną społeczność wiejską lokalnej strategii rozwoju obszarów wiejskich oraz realizację wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby, wiedzę i umiejętności przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego. Przedstawiciele tych trzech środowisk tworzą właśnie Lokalną Grupę Działania – partnerstwo międzysektorowe, które samodzielnie wybiera projekty, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia celów wspólnie opracowanej strategii. Takie działanie wzmocnić ma poczucie lokalnej wspólnoty, podnieść jakość zarządzania oraz kapitał społeczny na obszarach wiejskich.

„Wizja rozwoju powiatu sępoleńskiego i gmin powiatu sępoleńskiego”

Strategie rozwoju powiatu sępoleńskiego oraz każdej z czterech gmin zostały wykonane w ramach wspólnego przedsięwzięcia pięciu samorządów i jest opracowaniem wspólnym – spajającym pięć autonomicznych strategii rozwoju. Podstawowym celem rozwoju każdej jednostki – gmin i powiatu - jest zapewnienie mieszkańcom możliwie wysokich standardów życia. Cel ten ściśle powiązany z głównymi celami LSR, która zakłada podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno-gospodarczej mieszkańców.

„Plan Rozwoju Lokalnego”

Celem Planu Rozwoju Lokalnego jest określenie stanu zasobów powiatu sępoleńskiego, warunkujących rozwój, a w szczególności rozwój gospodarczy. Przedstawienie, scharakteryzowanie danych zjawisk, które znajdują się w opracowaniu pozwalają na określenie czynników mających wpływ na rozwój powiatu w sferze gospodarczej i społecznej oraz lokalnej przedsiębiorczości. Lokalna Strategia Rozwoju stanowi uzupełnienie celów i działań zawartych w PRL.

„Plany Odnowy Miejscowości w Gminie Sośno: Wąwelno, Sośno, Wielowicz, Tuszkowo, Mierucin, Skoraczewo, Sitno”

„Plany Odnowy Miejscowości w Gminie Więcbork: Sypniewo, Nowy Dwór, Śmiłowo, Wymysłowo, Dorotowo, Wilcze Jary, Borzyszkowo, Klarynowo, Jastrzębiec, Młynki, Karolewo, Runowo Krajeńskie, Lubcza, Pęperzyn, Witunia, Zabartowo, Czarmuń, Jeleń”

„Plany Odnowy Miejscowości w Gminie Sępólno Krajeńskie: Dziechowo, Grochowiec, Iłowo, Jazdrowo, Kawle, Komierowo, Komierówko, Lutowo, Lutówko, Niechorz, Piaseczno, Radońsk, Sikorz, Skarpa, Świdwie, Teklanowo, Trzciany, Wąldowo, Wąldówko, Wilkowo, Wiśniewa, Wiśniewka, Włóścibórz, Włóścibórek, Wysoka Krajeńska, Zalesie, Zboże”

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy ubieganiu się o środki finansowe w

ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”. Środki te przeznaczone są na realizację projektów związanych z poprawą jakości życia mieszkańców wsi poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych, a także pozwalają na promowanie miejscowości pod względem atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej. Działania te stanowią kontynuację i uzupełnienie LSR umożliwiając rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynię na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Lokalna grupa działania z pewnością nie jest jedynym podmiotem zaangażowanym w podejmowanie działań rozwojowych na terenie objętym lokalną strategią rozwoju. Wiele innych instytucji i organizacji również opracowuje dla tego obszaru dokumenty o charakterze strategicznym. Są to między innymi dokumenty przygotowane przez:

- gminy wchodzące w skład obszaru – strategie rozwoju, plany zagospodarowania przestrzennego, plany rozwoju lokalnego, wieloletnie plany inwestycyjne,
- samorząd województwa – strategie rozwoju regionu, regionalne strategie tematyczne dotyczące rozwoju wybranych branż, na przykład turystyki, infrastruktury, edukacji,
- powiatowe urzędy pracy – np. programy zwalczania bezrobocia,
- instytucje zajmujące się pomocą społeczną,
- parki narodowe,
- dyrekcje lasów państwowych,
- ośrodki doradztwa rolniczego,
- izby rolnicze,
- oddziały rządowych agencji (np. Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa lub Agencji Nieruchomości Rolnych),
- firmy prywatne.

Lokalna Strategia Rozwoju, poprzez zgodność z w/w dokumentami, niewątpliwie przyczyni się nie tylko do rozwoju obszaru działania LGD, ale również do rozwoju całego regionu. Stanie się tak, dzięki zjawisku korelacji kierunków określonych w LSR z kierunkami opisywanymi w innych dokumentach planistycznych.

14. Planowane działania/przedsięwzięcia/operacje realizowane przez LGD w ramach innych programów wdrażanych na obszarze LSR.

Podjęta działalność grupy LGD NASZA KRAJNA nie będzie zawężała się do realizacji przyjętych celów w obszarze LEADER i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013. Zarząd LGD będzie podejmował działania, które zmierzać będą do poszukiwania i pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania przedsięwzięć realizowanych na obszarze LGD. Wszelkie działania będą zbieżne z celami LGD jak również będą zgodne ze statutem stowarzyszenia.

Zakłada się możliwość wykorzystania innych źródeł finansowania na działania zbieżne z celami LSR, w tym w szczególności:

- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko - Pomorskiego,
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
- Funduszu Inicjatyw Obywatelskich,
- Funduszu dla Organizacji Pozarządowych,
- innych dostępnych środków finansowych (w tym ze źródeł organizacji pozarządowych wspierających inicjatywy wiejskie, jak np. Fundacja Wspomagania Wsi, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności, itp.)

Realizowane w ramach LSR przedsięwzięcia w połączeniu z innymi przedsięwzięciami realizowanymi w ramach w/w programów wzmogą efekt synergii w zakresie rozwoju obszaru objętego działaniem LGD NASZA KRAJNA.

Jako mechanizmy zabezpieczające przed nakładaniem się pomocy w ramach PROW i innych programów, Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA zastosuje następujące rozwiązania:

- Każda osoba zatrudniona przez LGD będzie miała umowę zawierającą szczegółowy wykaz obowiązków i zadań, ze wskazaniem programu, na rzecz którego te zadania i obowiązki będą wykonywane oraz podaną kwotą wynagrodzenia pochodzącą ze środków tego programu;
- W przypadku osób zaangażowanych jednocześnie w realizację dwóch lub więcej programów, w umowie o pracę z tą osobą zostanie wskazany wymiar czasu pracy, jaki ta osoba jest zobowiązana przeznaczyć na wykonanie zadań i obowiązków związanych z realizacją poszczególnych programów. Łączny wymiar czasu pracy nie przekroczy wielkości maksymalnych dopuszczonych w Kodeksie Pracy;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- Na każdym dokumencie księgowym stanowiącym dowód poniesienia kosztów muszą być w sposób trwały umieszczone informacje o tym, ze środków jakiego programu te koszty zostały pokryte. W przypadku kosztu współfinansowanego z dwóch lub więcej programów będzie podana informacja o tym, jaką część tego kosztu finansują poszczególne programy;
- LGD utworzy wydzielone konta bankowe (lub subkonta) do obsługi każdego programu;
- Każdy program będzie miał wyznaczonego kierownika odpowiedzialnego za realizację i prawidłowe wydatkowanie środków programu;
- Zarząd LGD zapewni dobry przepływ informacji między zespołami realizującymi różne programy, organizując co najmniej raz w miesiącu (w zależności od ilości realizowanych programów) narady robocze z udziałem wszystkich kierowników programów;
- Każdy wniosek o przyznanie pomocy, przygotowany przez LGD, będzie zawierał analizę ryzyka w zakresie nakładania się pomocy ze środków tego programu z pomocą, którą LGD uzyskało wcześniej z PROW lub innych programów oraz propozycje mechanizmów, które należy zastosować w celu uniemożliwienia nakładania się pomocy.

15. Przewidywany wpływ realizacji LSR na rozwój regionu i obszarów wiejskich.

Działania wskazane w Lokalnej Strategii Rozwoju opracowanej dla obszaru Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA w istotny sposób przyczynią się do rozwoju obszarów wiejskich regionu kujawsko - pomorskiego.

Realizacja zadań zapisanych w Lokalnej Strategii Rozwoju LGD NASZA KRAJNA wpłynie zasadniczo na sytuację społeczno – gospodarczą nie tylko obszaru objętego projektem, ale również całego województwa. Przedsięwzięcia realizowane w ramach LSR w połączeniu z przedsięwzięciami realizowanymi w ramach programów regionalnych umożliwią osiągnięcie celów spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej. Na obszarach wiejskich zostaną stworzone warunki do rozwoju przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy poza rolnictwem. Rozwijane będzie doradztwo zawodowe i przekwalifikowanie osób odchodzących z pracy w rolnictwie. Na wsiach będzie prowadzona promocja przedsiębiorczości i rozwijane będą pozarolnicze funkcje wsi.

Poszczególne działania zapisane w strategii wpłyną na:

- zaktywizowanie organizacji pozarządowych,
- wzrost aktywności mieszkańców, która przyczyni się do zwiększenia ilości podejmowanych wspólnych działań,
- zwiększenie ilości realizowanych projektów co spowoduje większe wykorzystanie środków z Unii Europejskiej,
- zwiększenie ilości mikroprzedsiębiorstw i ich zróżnicowanie branżowe,
- wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru poprzez rozwój bazy gastronomiczno – hotelowej,
- poprawę promocji obszaru,
- wzrost wiedzy i umiejętności mieszkańców obszarów wiejskich,
- zwiększenie atrakcyjności wsi poprzez zagospodarowanie przestrzeni rekreacyjno-wypoczynkowych, zachowanie i rewitalizację obszarów zieleni, zbiorników i cieków wodnych,
- powstrzymanie zagranicznej migracji zarobkowej, szczególnie młodych, wykształconych ludzi,
- zaktywizowanie działalności lokalnych liderów,

- zachowanie cennych bądź charakterystycznych dla budownictwa wiejskiego obiektów gospodarczych i zaadaptowanie ich do nowych funkcji.

Realizacja LSR przyczyni się także, w znacznym stopniu, do utrwalenia wielofunkcyjnego modelu rozwoju obszarów wiejskich, w którym rozwijać się będą pozarolnicze funkcje wsi, zmierzające do niwelowania różnic rozwojowych w regionie. Osiągnięta zostanie:

- Poprawa jakości środowiska naturalnego i kulturowego oraz zwiększenie atrakcyjności przestrzeni publicznej,
- Wzrost wykształcenia mieszkańców oraz ich zdolności adaptacyjnych do zmian społecznych i gospodarczych,
- Tworzenie lepszych warunków dla rozwoju środowisk twórczych i wykorzystywania ich kreatywności,
- Wzrost innowacyjności i konkurencyjności gospodarki,
- Upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu oraz jego efektywniejsze wykorzystywanie do celów turystycznych,
- Zwiększenie dostępności obiektów historyczno-kulturowych dla celów turystycznych,
- Tworzenie warunków i wzrost liczby odwiedzin w ramach agroturystyki,
- Poszerzenie oferty turystycznej,
- Rozwój produktu markowego - turystyka na terenach wiejskich,
- Wzrost znaczenia turystyki pieszej,
- Wspieranie rozwoju turystyki rowerowej krajoznawczej, wodnej i konnej,
- Podnoszenie kwalifikacji kadry pracowników branży turystycznej,
- Wspieranie rozwoju atrakcyjnej bazy noclegowej i gastronomicznej,
- Rozbudowa technicznej infrastruktury podnoszącej dostępność do miejsc i atrakcji turystycznych regionu,
- Tworzenie zintegrowanego systemu promocji regionu.

Duże znaczenie dla województwa będzie mieć kreowanie pozytywnego wizerunku obszaru. Ekspozowanie cennych walorów przyrodniczych oraz unikatowego i atrakcyjnego dziedzictwa kulturowego może wzbogacić wizerunek całego województwa, a jednocześnie przyczynić się do wyeliminowania negatywnych stereotypów. Ponadto, można oczekiwać, że wypracowane na etapie formułowania LSR rozwiązania oraz doświadczenia

związane z jej wdrażaniem będą mogły być wykorzystywane w rozwoju innych obszarów wiejskich w województwie i kraju.

16. Zestawienie załączników.

Załącznik nr 1 – Regulamin Rady Decyzyjnej Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA

Załącznik nr 2 – Deklaracja bezstronności

Załącznik nr 3 – Opisy stanowisk

Załącznik nr 4 – Doświadczenie członków LGD.

Załącznik nr 5 – Potwierdzenie złożenia wniosku w konkursie.

Załącznik nr 6 – Karta oceny formalnej.

Załącznik nr 7 – Karta oceny zgodności operacji z LSR.

Załącznik nr 8 – Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami – „małe projekty”

Załącznik nr 9 – Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami – „odnowa i rozwój wsi”

Załącznik nr 10 – Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami – „różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

Załącznik nr 11 – Karta oceny zgodności operacji z lokalnymi kryteriami – „tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

Załącznik nr 12 – Wniosek o ponowne rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie operacji

Załącznik nr 13 – Rozpatrzenie przez Radę wniosku o ponowne rozpatrzenie wniosku.

Regulamin Rady Decyzyjnej Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA

Rozdział I Postanowienia ogólne

§1

Regulamin Rady Decyzyjnej Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA określa organizację wewnętrzną i tryb pracy Rady Decyzyjnej.

§2

Terminy użyte w niniejszym regulaminie oznaczają:

1. **LGD** oznacza Lokalną Grupę Działania NASZA KRAJNA
2. **Rada** oznacza Radę Decyzyjną Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
3. **WZC** oznacza Walne Zebranie Członków Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
4. **Zarząd** oznacza Zarząd Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
5. **Przewodniczący Zarządu** oznacza Przewodniczącego Zarządu Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
6. **Biuro** oznacza Biuro Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA
7. **LSR** oznacza Lokalną Strategię Rozwoju Lokalnej Grupy Działania NASZA KRAJNA

Rozdział II Kompetencje Rady

§3

Do kompetencji Rady Decyzyjnej należy:

- wybór operacji, które mają być realizowane w ramach opracowanej lokalnej strategii rozwoju,
- przyjmowanie i ocena projektów złożonych do konkursu,
- sporządzanie listy rankingowej projektów i podejmowanie uchwały w tej sprawie,

- przekazywanie listy rankingowej projektów Zarządowi w celu przesyłania ocenionych projektów do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko - Pomorskiego.
- rozpatrywanie odwołań od decyzji Rady Decyzyjnej. Podmioty mają prawo do odwołania w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia uchwały. Rada Decyzyjna ma 7 dni na rozpatrzenie odwołania i ogłoszenie ostatecznej decyzji.
- coroczne przekazywanie sprawozdań ze swojej działalności Walnemu Zebraniu Członków.

Rozdział III

Członkowie Rady

§4

Członkowie Rady wybierani są przez Walne Zebranie Członków LGD NASZA KRAJNA

§5

1. Rada Decyzyjna składa się z 9 członków.
2. Kadencja Rady Decyzyjnej trwa 4 lata. Członkowie mogą tę samą funkcję pełnić nie dłużej niż przez dwie kadencje.
3. Kadencja członka Rady powołanego do jej składu w trakcie trwania jej kadencji upływa wraz z chwilą zakończenia się kadencji pozostałych członków.

§6

Rada Decyzyjna w co najmniej 50% składa się z podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. lit b i c rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r., w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.- czyli partnerów gospodarczych i społecznych oraz innych odpowiednich podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, w tym organizacje zajmujące się zagadnieniami z zakresu środowiska naturalnego oraz podmiotami odpowiedzialnymi za promowanie równości mężczyzn i kobiet.

§7

Członkowie Rady wybierają spośród siebie Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i Sekretarza.

§8

1. Członkowie Rady mają obowiązek uczestniczenia w posiedzeniach Rady.
2. W razie niemożności wzięcia udziału w posiedzeniu Rady, członek Rady zawiadamia o tym przed terminem posiedzenia Przewodniczącego Rady, a następnie jest obowiązany niezwłocznie usprawiedliwić w formie pisemnej swoją nieobecność Przewodniczącemu Rady.
3. Za przyczyny usprawiedliwiające niemożność wzięcia przez członka Rady udziału w posiedzeniu Rady uważa się:
 - chorobę lub konieczność opieki nad chorym potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim,
 - podróż służbową,
 - inne prawnie lub losowo uzasadnione przeszkody.

§9

1. Rada Decyzyjna może zostać odwołana na wniosek Zarządu przez Walne Zebranie Członków, gdy:
 - nie przedstawiła corocznego sprawozdania ze swojej działalności Walnemu Zebraniu Członków,
 - gdy nie wywiązała się z zadań określonych w statucie.
2. Członek Rady Decyzyjnej może zostać odwołany ze stanowiska na wniosek Zarządu, przez Walne Zebranie Członków, gdy:
 - 3 razy opuścił kolejne posiedzenia Rady Decyzyjnej bez podania przyczyny,
 - nierzetelnie wywiązuje się z powierzonych mu obowiązków.
3. W terminie do trzech miesięcy od odwołania, WZC dokonuje wyboru nowego członka Rady Decyzyjnej.

§10

Członkom Rady Decyzyjnej przysługuje prawo zgłoszenia uzasadnionej rezygnacji z zajmowanego stanowiska. W takim przypadku, członek Rady Decyzyjnej kieruje do Zarządu pisemną rezygnację ze stanowiska. W terminie trzech miesięcy od wpłynięcia wniosku o rezygnację do Zarządu, Walne Zebranie Członków dokonuje wyboru nowego

członka Rady Decyzyjnej. Do czasu wybrania nowego członka Rady Decyzyjnej, osoba składająca rezygnację wykonuje swoje zadania względem Rady.

§11

1. Członkowi Rady w okresie sprawowania funkcji przysługuje dieta za udział w posiedzeniu Rady.
2. Przewodniczącemu Rady przysługuje dieta w podwójnej wysokości.
3. Wysokość diety ustala WZC.
4. W przypadku nieobecności na posiedzeniu przez członka Rady, dieta za to posiedzenie nie zostaje wypłacona.
5. Dieta jest obliczana na podstawie listy obecności i wypłacana jest członkom Rady w terminie do 14 dni po każdym posiedzeniu.

§12

Przewodniczący i Zarząd udzielają członkom Rady pomocy w wykonywaniu przez nich funkcji członka Rady.

Rozdział IV

Przewodniczący, Wiceprzewodniczący i Sekretarz Rady

§13

1. Przewodniczący Rady organizuje pracę Rady i przewodniczy posiedzeniom Rady. Do kompetencji Przewodniczącego Rady Decyzyjnej należy:
 - kierowanie pracami Rady Decyzyjnej,
 - zwoływanie i przewodniczenie posiedzeniom Rady Decyzyjnej,
 - posiadanie głosu decydującego w razie równości głosów na posiedzeniu Rady Decyzyjnej.
2. Pełniąc swoją funkcję, Przewodniczący Rady współpracuje z Zarządem i Biurem LGD i korzysta z ich pomocy.
3. Do kompetencji Wiceprzewodniczącego należy:
 - kierowanie pracami Rady Decyzyjnej w razie nieobecności Przewodniczącego,

- zwoływanie i przewodniczenie posiedzeniom Rady Decyzyjnej w razie nieobecności Przewodniczącego,
- Kompetencje Przewodniczącego przejmuje na czas jego nieobecności starszy wiekiem Wiceprzewodniczący.

4. Do kompetencji Sekretarza należy:

- obliczanie wyników głosowań, kontrolę quorum oraz wykonywanie innych czynności o podobnym charakterze,
- sporządzanie sprawozdań z każdego posiedzenia Rady Decyzyjnej.

Rozdział V

Przygotowanie i zwołanie posiedzeń

§14

Posiedzenia Rady są zwoływane odpowiednio do potrzeb wynikających z naboru wniosków prowadzonego przez LGD, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał.

§15

Posiedzenia Rady zwołuje Przewodniczący Rady, uzgadniając miejsce, termin i porządek obrad z Zarządem i Biurem LGD.

§16

W przypadku dużej ilości spraw do rozpatrzenia, Przewodniczący Rady może zwołać posiedzenie trwające dwa dni lub dłużej.

§17

1. Członkowie Rady powinni być pisemnie zawiadomieni o miejscu, terminie i porządku obrad Rady, nie później niż 14 dni przed terminem obrad.
2. Obrady dotyczące rozpatrywania odwołań, Przewodniczący Rady zwołuje w terminie do trzech dni po dacie określonej na wpłynięcie odwołań.

Rozdział VI

Posiedzenia Rady

§18

1. Zawiadomienie o terminie, miejscu i porządku posiedzenia Rady podaje się do publicznej wiadomości co najmniej na 7 dni przed posiedzeniem Rady.
2. W posiedzeniach Rady uczestniczy prezes Zarządu lub wskazany przez niego członek Zarządu bez prawa głosu.
3. Przewodniczący Rady może zaprosić do udziału w posiedzeniu ekspertów.

§19

1. Posiedzenie Rady otwiera, prowadzi i zamyka Przewodniczący Rady.
2. Obsługę posiedzeń Rady zapewnia Biuro LGD.

§20

1. Przed otwarciem posiedzenia, członkowie Rady potwierdzają swoją obecność podpisem na liście obecności.
2. Wcześniejsze opuszczenie posiedzenia przez członka Rady wymaga poinformowania Przewodniczącego obrad.
3. Prawomocność posiedzenia i podejmowanych przez Radę decyzji (quorum) wymaga obecności co najmniej ustawowego 75% składu Rady.

§21

1. Po otwarciu posiedzenia, Przewodniczący Rady podaje liczbę obecnych członków Rady na podstawie podpisanej przez nich listy obecności i stwierdza prawomocność posiedzenia (quorum).
2. W razie braku quorum, Przewodniczący Rady zamyka obrady wyznaczając równocześnie nowy termin posiedzenia. Kolejne posiedzenie odbyć się ma w terminie do 7 dni.
3. W protokole odnotowuje się przyczyny, z powodu których posiedzenie nie odbyło się.

§22

1. W przypadku nieobecności Sekretarza Rady, po stwierdzeniu quorum Przewodniczący Rady przeprowadza wybór sekretarza posiedzenia, któremu powierza się obliczanie wyników głosowań, kontrolę quorum oraz wykonywanie innych czynności o podobnym charakterze.

2. Po wyborze Sekretarza posiedzenia, Przewodniczący przedstawia porządek obrad i poddaje go pod głosowanie Rady.
3. Członek Rady może zgłosić wniosek o zmianę porządku posiedzenia. Rada przez głosowanie zwykłą większością głosów przyjmuje lub odrzuca zgłoszone wnioski.
4. Przewodniczący Rady prowadzi posiedzenie zgodnie z porządkiem przyjętym przez Radę.
5. Porządek obrad obejmuje w szczególności:
 - Omówienie wniosków o przyznanie pomocy złożonych w ramach naboru prowadzonego przez LGD oraz podjęcie decyzji o wyborze operacji do finansowania.
 - Informację Zarządu o przyznaniu pomocy przez samorząd województwa na operacje, które były przedmiotem wcześniejszych posiedzeń Rady.
 - Wolne wnioski i zapytania.
6. Decyzja w sprawie wyboru projektów do finansowania jest podejmowana w formie uchwały Rady.

§23

1. Przewodniczący Rady czuwa nad sprawnym przebiegiem i przestrzeganiem porządku posiedzenia, otwiera i zamyka dyskusję oraz udziela głosu w dyskusji.
2. Przedmiotem wystąpień mogą być tylko sprawy objęte porządkiem obrad.
3. W dyskusji głos mogą zabierać członkowie Rady, członkowie Zarządu oraz osoby zaproszone do udziału w posiedzeniu. Przewodniczący Rady może określić maksymalny czas wystąpienia.
4. Przewodniczący obrad w pierwszej kolejności udziela głosu osobie referującej aktualnie rozpatrywaną sprawę, osobie opiniującej operację, przedstawicielowi Zarządu, a następnie pozostałym dyskutantom według kolejności zgłoszeń. Powtórne zabranie głosu w tym samym punkcie porządku obrad możliwe jest po wyczerpaniu listy mówców. Ograniczenie to nie dotyczy osoby referującej sprawę, osoby opiniującej operację oraz przedstawiciela Zarządu.
5. Jeżeli mówca w swoim wystąpieniu odbiega od aktualnie omawianej sprawy lub przekracza maksymalny czas wystąpienia, Przewodniczący obrad zwraca mu na to uwagę. Po dwukrotnym zwróceniu uwagi, Przewodniczący Rady może odebrać mówcy głos.
6. Po wyczerpaniu listy mówców, Przewodniczący zamyka dyskusję. W razie potrzeby przewodniczący może zarządzić przerwę w celu wykonania niezbędnych czynności

przygotowawczych do głosowania, na przykład przygotowania poprawek w projekcie uchwały.

7. Po zamknięciu dyskusji, Przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania. Od tej chwili członek Rady może zabrać głos tylko w celu zgłoszenia lub uzasadnienia wniosku formalnego o sposobie lub porządku głosowania i to jedynie przed zarządzeniem głosowania przez Przewodniczącego.

§24

1. Przewodniczący Rady może udzielić głosu poza kolejnością zgłoszonych mówców, jeśli zabranie głosu wiąże się bezpośrednio z głosem przedmówcy lub w trybie sprostowania, jednak nie dłużej niż dwie minuty. Poza kolejnością może także udzielić głosu członkom Zarządu, osobie referującej sprawę i osobie opiniującej projekt.
2. Poza kolejnością udziela się głosu w sprawie zgłoszenia wniosku formalnego, w szczególności w sprawach:
 - stwierdzenia quorum
 - sprawdzenia listy obecności
 - przerwania, odroczenia lub zamknięcia obrad
 - zmiany porządku posiedzenia (kolejności rozpatrywania poszczególnych punktów)
 - głosowania bez dyskusji
 - zamknięcia listy mówców
 - ograniczenia czasu wystąpień mówców
 - zamknięcia dyskusji
 - zarządzenia przerwy
 - zarządzenia głosowania imiennego
 - przeliczenia głosów
 - reasumpcji głosowania
3. Wniosek formalny powinien zawierać żądane i zwięzłe uzasadnienie, a wystąpienie w tej sprawie nie może trwać dłużej niż 2 minuty.
4. Rada rozstrzyga o wniosku formalnym niezwłocznie po jego zgłoszeniu. O przyjęciu lub odrzuceniu wniosku Rada rozstrzyga po wysłuchaniu wnioskodawcy i ewentualnie jednego przeciwnika wniosku.
5. Wnioski formalne, o których mowa w ust.2 pkt. 1 i 2 nie poddaje się pod głosowanie.

§25

Po wyczerpaniu porządku posiedzenia, Przewodniczący Rady zamyka posiedzenie.

Rozdział VII

Głosowanie

§26

Po zamknięciu dyskusji w danej sprawie, Przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania i zarządza głosowanie zgodnie z postanowieniami wynikającymi ze statutu LGD oraz niniejszego regulaminu.

§27

1. Po zapoznaniu się z nadesłanymi wnioskami, członkowie Rady składają oświadczenie, że nie są właścicielami, współwłaścicielami, pracownikami, współmałżonkami lub krewnymi do II stopnia pokrewieństwa wnioskodawcy.
2. W przypadku oceny projektu złożonego przez jednostkę, której właścicielem, współwłaścicielem lub pracownikiem jest współmałżonek członka Rady Decyzyjnej lub jego krewny do II stopnia pokrewieństwa, tenże członek Rady Decyzyjnej nie bierze udziału w ocenie projektu.

§28

1. Wszystkie głosowania Rady są jawne i przyjmowane są bezwzględną większością głosów.
2. Głosowania Rady mogą odbywać się w następujących formach:
 - przez podniesienie ręki na wezwanie Przewodniczącego Rady
 - przez wypełnienie i oddanie Sekretarzowi lub sekretarzowi posiedzenia kart do oceny operacji.

§29

1. W głosowaniu przez podniesienie ręki Sekretarz lub sekretarz posiedzenia oblicza głosy „za”, głosy „przeciw” i głosy „wstrzymujące się od głosu”, po czym informuje Przewodniczącego Rady o wynikach głosowania.
2. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

§30

1. Głosowanie przez wypełnienie kart do oceny operacji obejmuje:
 - głosowanie w sprawie zgodności operacji z LSR
 - głosowanie w sprawie oceny operacji według kryteriów lokalnych, przyjętych przez LGD
2. W głosowaniu odbywającym się przez wypełnienie kart do oceny operacji, członkowie Rady oddają głos za pomocą kart oceny operacji, wydanych przez Sekretarza lub komisję skrutacyjną. Każda strona karty oceny operacji musi być opieczetowana pieczęcią LGD i podpisana przez Sekretarza lub członków komisji skrutacyjnej.
3. Głos oddany przez członka Rady w formie wypełnionej karty oceny operacji jest nieważny, jeśli zachodzi co najmniej jedna z poniższych okoliczności:
 - na karcie brakuje nazwiska i imienia lub podpisu członka Rady
 - na karcie brakuje informacji pozwalających zidentyfikować operację, której dotyczy ocena (numer wniosku, nazwa wnioskodawcy, nazwa projektu)
4. Karty muszą być wypełnione piórem, długopisem lub cienkopisem.
5. Znaki „X” winny być postawione w polu przeznaczonym na to kwadratu.

§31

1. Głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR oddaje się przez skreślenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na karcie oceny operacji sformułowaniu: **”Głosuję za uznaniem, że operacja jest* nie jest* zgodna z LSR”**. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny.
2. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny zgodności z LSR, Sekretarz lub sekretarz posiedzenia wzywa członka Rady, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień, członek Rady może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w kratkach lub pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach i kratkach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.
3. Jeśli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.

4. Wynik głosowania w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR jest pozytywny, jeśli bezwzględna większość głosów została oddana na opcję, że operacja jest zgodna z LSR.
5. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.

§32

W przypadku stwierdzenia niezgodności wniosku z LSR, Rada podejmuje uchwałę o odsunięciu wniosku od dalszej oceny według lokalnych kryteriów LGD.

§33

1. Oddanie głosu w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD polega na wypełnieniu tabeli zawartej na „Karcie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD”, która jest odpowiednia do typu ocenianej operacji. Wszystkie rubryki zawarte w tabeli muszą być wypełnione, w przeciwnym razie głos uważa się za nieważny.
2. W trakcie zliczania głosów, Sekretarz Rady lub sekretarz posiedzenia, zobowiązany są sprawdzić, czy łączna ocena punktowa operacji zawarta w pozycji „SUMA PUNKTÓW” została obliczona poprawnie.
3. W przypadku stwierdzenia błędów i braków w sposobie wypełnienia karty oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD, Sekretarz lub sekretarz posiedzenia wzywają członka Rady, który wypełnił tę kartę do złożenia wyjaśnień i uzupełnienia braków. W trakcie wyjaśnień, członek Rady może na oddanej przez siebie karcie dokonać wpisów w pozycjach pustych, oraz dokonać czytelnej korekty w pozycjach wypełnionych podczas głosowania, stawiając przy tych poprawkach swój podpis.
4. Jeżeli po dokonaniu poprawek i uzupełnień karta nadal zawiera błędy w sposobie wypełnienia, zostaje uznana za głos nieważny.
5. Wynik głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD dokonuje się w taki sposób, że sumuje się oceny punktowe wyrażone na kartach stanowiących głosy oddane ważnie w pozycji „SUMA PUNKTÓW” i dzieli przez liczbę ważnie oddanych głosów.
6. Wyniki głosowania ogłasza Przewodniczący Rady.
7. Na podstawie wyników głosowania sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD sporządza się listę operacji wybranych do finansowania.

§34

1. W stosunku do każdej operacji będącej przedmiotem posiedzenia Rady podejmowana jest przez Radę decyzja w formie uchwały o wybraniu bądź nie wybraniu operacji do finansowania, której treść musi uwzględnić:
 - wyniki głosowania sprawie uznania operacji za zgodne z LSR
 - wyniki głosowania w sprawie oceny operacji według lokalnych kryteriów LGD i sporządzoną na tej podstawie listę rankingową wniosków
 - dostępność środków LGD na poszczególne typy operacji
2. Przewodniczący Rady odczytuje uchwały dotyczące poszczególnych projektów rozpatrywanych w trakcie posiedzenia, bez potrzeby ich przegłosowania.
3. Każda uchwała powinna zawierać:
 - informacje o wnioskodawcy operacji (imię i nazwisko lub nazwę, miejsce zamieszkania lub miejsce działalności, adres lub siedzibę, PESEL lub REGON, NIP)
 - tytuł operacji zgodny z tytułem podanym we wniosku
 - kwotę pomocy o jaką ubiegał się wnioskodawca zgodną z kwotą podaną we wniosku
 - informację o decyzji Rady w sprawie zgodności lub braku zgodności operacji z LSR
 - łączną ocenę punktową, którą otrzymał wniosek
 - informację o finansowaniu lub nie finansowaniu realizacji operacji.

Rozdział VIII

Dokumentacja z posiedzeń Rady

§35

1. W trakcie posiedzenia Rady sporządzany jest protokół.
2. Wyniki głosowań odnotowuje się w protokole posiedzenia.
3. Z każdego głosowania dokonywanego przez wypełnienie kart do oceny operacji Sekretarz Rady lub sekretarz posiedzenia sporządza protokół, w którym zawarte są informacje o przebiegu i wynikach głosowania. Karty oceny operacji, złożone w trakcie danego głosowania stanowią załącznik od protokołu z tego głosowania.
4. Protokół powinien zawierać w szczególności:
 - określenie przedmiotu głosowania

- określenie liczby uprawnionych do głosowania, liczby biorących udział w głosowaniu, ilości oddanych głosów ważnych i nieważnych
- wyniki głosowania
- podpis Sekretarza lub podpis sekretarza posiedzenia.

§36

1. Uchwałom Rady nadaje się formę odrębnych dokumentów, z wyjątkiem uchwał proceduralnych, które odnotowuje się w protokole posiedzenia.
2. Uchwały podpisuje Przewodniczący Rady po jej podjęciu.
3. Uchwały podjęte przez Radę, nie później niż 14 dni od ich uchwalenia, Przewodniczący Rady przekazuje Zarządowi.

§37

1. Protokół z posiedzenia Rady sporządza się w terminie 7 dni po odbyciu posiedzenia i wyklada do wglądu w Biurze LGD na okres 14 dni w celu umożliwienia członkom Rady wniesienia ewentualnych poprawek w jego treści.
2. Wniesioną poprawkę, o której mowa w ust. 1 rozpatruje Przewodniczący Rady. Jeżeli Przewodniczący nie uwzględni poprawki, poprawkę poddaje się pod głosowanie na następnym posiedzeniu Rady, która decyduje o przyjęciu lub odrzuceniu poprawek.
3. Po zakończeniu procedury dotyczącej możliwości naniesienia poprawek do protokołu przewidzianej w ust. 1 i 2, Przewodniczący obrad podpisuje protokół.
4. Protokoły i dokumentacja z posiedzeń Rady gromadzone i przechowywane są w Biurze LGD. Dokumentacja ma charakter jawny i jest udostępniana do wglądu wszystkim zainteresowanym.

Rozdział IX

Wolne głosy, wnioski i zapytania

§38

1. Wolne głosy, wnioski i zapytania formułowane są ustnie na każdym posiedzeniu Rady, a odpowiedzi na nie udzielane są bezpośrednio na danym posiedzeniu.
2. Czas formułowania zapytania nie może przekroczyć 5 minut.

3. Jeśli udzielenie odpowiedzi, o której mowa w ust.1, nie będzie możliwa na danym posiedzeniu, udziela się jej pisemnie, w terminie 14 dni od zakończenia posiedzenia.

DEKLARACJA BEZSTRONNOŚCI

Imię i nazwisko oceniającego:.....

Instytucja organizująca konkurs: **LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA STOWARZYSZENIE NASZA KRAJNA**

Niniejszym oświadczam, że:

- zapoznałem/zapoznałam się z Regulaminem Rady Decyzyjnej

- nie pozostaję w związku małżeńskim ani w faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia i nie jestem związany/a z tytułu przysposobienia, opieki, kurateli z wnioskodawcą/jego zastępcami prawnymi lub członkami władz osoby prawnej ubiegającej się o udzielenie dofinansowania. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z *oceny danej operacji*,

- przed upływem trzech lat od daty rozpoczęcia niniejszego posiedzenia Rady nie pozostawałem/łam w stosunku pracy z wnioskodawcą ani nie byłem/łam członkiem władz osoby prawnej ubiegającej się o dofinansowanie. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z *oceny danej operacji*

- nie pozostaję z wnioskodawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do mojej bezstronności. W przypadku stwierdzenia takiej zależności zobowiązuję się do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie Przewodniczącego Rady i wycofania się z *oceny danej operacji*

Miejscowośćdnia-.....- 200 r.

.....
PODPIS

OPISY STANOWISK

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA STOWARZYSZENIE NASZA KRAJNA

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Nazwa jednostki:	Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
Nazwa stanowiska pracy:	Dyrektor Biura
Bezpośredni przełożony:	Prezes Zarządu
Cel stanowiska:	

Celem stanowiska jest nadzorowanie, organizacja i przydział pracy Biura.

Zakres obowiązków i odpowiedzialności:

Kierownik Biura nadzoruje bezpośrednio pracowników Biura Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA

1. Zakres obowiązków:

- ♦ nadzór nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA;
- ♦ nadzór nad udzielaniem potencjalnym beneficjentom wszelkich informacji dotyczących sposobu przygotowywania i składania wniosków o dofinansowanie;
- ♦ nadzór nad obsługą wniosków;
- ♦ nadzór nad prowadzeniem monitoringu realizowanych projektów;
- ♦ zatwierdzanie wniosków o płatność pod względem merytorycznym;
- ♦ przygotowywanie sprawozdań dla Instytucji Wdrażającej;
- ♦ nadzór nad organizacją i pracą przedstawicieli Rady Stowarzyszenia oceniającej projekty;
- ♦ nadzór nad prawidłowością sprawdzania końcowych rozliczeń rzeczowych pod względem zgodności z warunkami umów o pomoc;
- ♦ przyjęcie sprawozdania z wykonania projektów pod względem rzeczowym i finansowym;
- ♦ przygotowanie informacji o nieprawidłowościach stwierdzonych w trakcie kontroli do Zarządu LGD Stowarzyszenia NASZA KRAJNA;
- ♦ prowadzenie kalendarza biura poprzez ustalanie spotkań, podróży służbowych i konferencji oraz czuwanie nad ich prawidłowym przebiegiem;
- ♦ współorganizowanie spotkań, zebrań, wyjazdów służbowych i konferencji zgodnie z poleceniami przełożonego;
- ♦ obsługa posiedzeń Walnego Zebrania, Zarządu, Rady, Komisji Rewizyjnej;
- ♦ przygotowywanie projektów uchwał, sprawozdań, informacji i innych materiałów;
- ♦ prowadzenie ewidencji uchwał;
- ♦ planowanie, koordynowanie i realizowanie działań promocyjnych;
- ♦ przygotowywanie propozycji procedur i instrukcji dotyczących kontroli.

2. Zakres odpowiedzialności:

- ♦ zgodna z powierzonym zakresem obowiązków realizacja zadań;
- ♦ merytoryczna, profesjonalna, wysokiej jakości strona prowadzonych spraw.

Zakres uprawnień:

- ♦ organizacja pracy Biura i przydział pracy;
- ♦ opracowanie regulaminu, zasad pracy i zakresów obowiązków dla Biura;
- ♦ opiniowanie dokumentów i przygotowywanie materiałów;

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- ♦ przygotowanie planu pracy Biura, w tym planu przygotowania przedsięwzięć, planu realizacji przedsięwzięć, planu płatności i harmonogramu realizacji inwestycji w celu przedłożenia do zatwierdzenia przez Zarząd;
- ♦ planowanie i koordynacja pracy Biura;
- ♦ kontrola realizacji planu pracy Biura;
- ♦ podpisywanie pism w sprawach wchodzących w skład zadań;
- ♦ wnioskowanie drogą służbową do Prezesa Zarządu w sprawach zarządzania podległym biurem.

Udzielone stałe pełnomocnictwa:

Współpraca i kontakty wewnętrzne	Stanowisko współpracujące – cel kontaktów i współpracy <ul style="list-style-type: none"> - asystent ds. biurowych - specjalista ds. projektów i wniosków - stanowisko ds. księgowości
Współpraca i kontakty zewnętrzne	Instytucja współpracująca – cel kontaktów i współpracy <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko - Pomorskiego - mieszkańcy obszaru LGD NASZA KRAJNA

Wymagane kwalifikacje:

Wykształcenie	Wyższe/Średnie
Doświadczenie	Co najmniej roczny staż pracy na takim samym lub podobnym stanowisku w administracji
Wymagania formalne Umiejętności	Kursy, szkolenia, certyfikaty
	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="background-color: #d9ead3; padding: 10px; text-align: center; width: 20%;">KONIECZNE</div> <div style="padding-left: 10px;"> <ul style="list-style-type: none"> - umiejętność obsługi urządzeń biurowych; - dobra obsługa komputera i programów komputerowych: MS Office (Word, Exel, Power Point); - znajomość LSR; - znajomość zagadnień PROW 2007-2013; - znajomość problematyki w zakresie finansowania projektów ze środków UE; </div> </div>
	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="background-color: #d9ead3; padding: 10px; text-align: center; width: 20%;">POŻĄDANE</div> <div style="padding-left: 10px;"> <ul style="list-style-type: none"> - znajomość języka obcego w stopniu komunikatywnym (j. angielskiego, j. niemieckiego); - umiejętność organizacji pracy; - sumienność, rzetelność, odpowiedzialność; - samodzielność w inicjowaniu i prowadzeniu projektów; - własna inicjatywa i zaangażowanie; - umiejętność śledzenia zmian w przepisach </div> </div>
Specjalne wymagania wobec stanowiska	<ul style="list-style-type: none"> - uczciwość; - punktualność; - komunikatywność; - łatwość nawiązywania kontaktów interpersonalnych; - kultura osobista.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Wymiar czasu pracy:

Od poniedziałku do piątku ½ etatu.

Wyposażenie stanowiska pracy:

1. **Sprzęt informatyczny:**
 - ♦ zestaw komputerowy
2. **Meble:**
 - ♦ biurko, fotel obrotowy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Nazwa jednostki:	Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
Nazwa stanowiska pracy:	Asystent ds. biurowych
Bezpośredni przełożony:	Dyrektor Biura
Cel stanowiska:	

Celem stanowiska pracy jest prowadzenie biura Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA

Zakres obowiązków i odpowiedzialności:

Asystent ds. biurowych podlega bezpośrednio Dyrektorowi Biura Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA

3. Zakres obowiązków:

- ♦ przyjmowanie klientów, interesantów osobiście lub przez telefon, odpowiadanie na ich zapytania lub kierowanie ich do innych pracowników biura;
- ♦ przyjmowanie i wysyłanie korespondencji;
- ♦ rejestrowanie pism przychodzących i wychodzących oraz kierowanie ich do poszczególnych pracowników biura;
- ♦ współorganizowanie spotkań, zebrań, wyjazdów służbowych i konferencji zgodnie z poleceniami przełożonego;
- ♦ obsługa posiedzeń Walnego Zgromadzenia, Zarządu, Rady Stowarzyszenia, Komisji Rewizyjnej;
- ♦ czuwanie nad terminowym i prawidłowym obiegiem dokumentów;
- ♦ gromadzenie danych i aktualizacja strony internetowej;
- ♦ zaopatrzenie biura w odpowiednie ilości materiałów biurowych, środków czystości, artykułów spożywczych poprzez stałą kontrolę;
- ♦ tworzenie list zakupów;
- ♦ asystowanie podczas przygotowywania ofert, raportów, zestawień danych, analiz i wniosków;
- ♦ udzielanie potencjalnym beneficjentom wszelkich informacji dotyczących sposobu przygotowywania i składania wniosków o dofinansowanie oraz rozliczanie dotacji;
- ♦ stosowanie się do ustalonych przepisów i procedur;
- ♦ zastępowanie Dyrektora Biura podczas jego nieobecności.

4. Zakres odpowiedzialności:

- ♦ administracyjna;
- ♦ za powierzone wyposażenie stanowiska pracy;
- ♦ za powierzoną dokumentację.

Zakres uprawnień:

- ♦ bieżąca obsługa biura

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Udzielone stałe pełnomocnictwa:	
Współpraca i kontakty wewnętrzne	Stanowisko współpracujące – cel kontaktów i współpracy - Dyrektor Biura - specjalista ds. projektów i wniosków - stanowisko ds. księgowości
Współpraca i kontakty zewnętrzne	Instytucja współpracująca – cel kontaktów i współpracy - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko - Pomorskiego - mieszkańcy obszaru LGD NASZA KRAJNA
Wymagane kwalifikacje:	
Wykształcenie	Średnie
Doświadczenie	Co najmniej roczny staż pracy na takim samym lub podobnym stanowisku
Wymagania formalne Umiejętności	Kursy, szkolenia, certyfikaty
	KONIECZNE - umiejętność obsługi urządzeń biurowych; - dobra obsługa komputera i programów komputerowych: MS Office (Word, Excel, Power Point); - znajomość LSR; - znajomość zagadnień PROW 2007-2013
	POŻĄDANE - znajomość języka obcego w stopniu komunikatywnym (j. angielskiego, j. niemieckiego); - umiejętność organizacji pracy; - sumienność, rzetelność, odpowiedzialność; - umiejętność śledzenia zmian w przepisach
Specjalne wymagania wobec stanowiska	- uczciwość; - punktualność; - komunikatywność; - łatwość nawiązywania kontaktów interpersonalnych; - kultura osobista.
Wymiar czasu pracy:	
Od poniedziałku do piątku pełny etat.	
Wyposażenie stanowiska pracy:	

3. Sprzęt informatyczny:

- ♦ zestaw komputerowy

4. Środki łączności:

- ♦ telefon, fax

5. Inne urządzenia:

- ♦ urządzenie wielofunkcyjne (ksero, skaner, fax)

6. Meble:

- ♦ biurko, fotel obrotowy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Nazwa jednostki:	Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
Nazwa stanowiska pracy:	Specjalista ds. projektów i wniosków
Bezpośredni przełożony:	Dyrektor Biura

Cel stanowiska:

Celem stanowiska pracy jest doradztwo dla Beneficjentów w procesie aplikowania o środki w ramach LSR dla Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA.

Zakres obowiązków i odpowiedzialności:

Specjalista ds. projektów i wniosków podlega bezpośrednio Dyrektorowi Biura Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA

5. Zakres obowiązków:

- prowadzenie doradztwa dla beneficjentów w sprawie warunków i możliwości otrzymania dofinansowania
- prowadzenie doradztwa w zakresie przygotowywanie projektów i wniosków
- pomoc beneficjentom w redagowaniu wniosków o dofinansowanie
- monitoring realizacji projektów, które Rada skierowała do dofinansowania
- pomoc beneficjentom w przygotowywaniu wniosków o płatność i rozliczaniu projektów

6. Zakres odpowiedzialności:

- ♦ administracyjna;
- ♦ za powierzone wyposażenie stanowiska pracy;
- ♦ za powierzoną dokumentację.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Udzielone stałe pełnomocnictwa:	
Współpraca i kontakty wewnętrzne	Stanowisko współpracujące – cel kontaktów i współpracy - Dyrektor Biura - Asystent ds. biurowych - stanowisko ds. księgowości
Współpraca i kontakty zewnętrzne	Instytucja współpracująca – cel kontaktów i współpracy - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko - Pomorskiego - mieszkańcy obszaru LGD Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
Wymagane kwalifikacje:	
Wykształcenie	Średnie
Doświadczenie	Co najmniej roczny staż pracy na takim samym lub podobnym stanowisku
Wymagania formalne Umiejętności	Kursy, szkolenia, certyfikaty
	KONIECZNE - umiejętność obsługi urządzeń biurowych; - dobra obsługa komputera i programów komputerowych: MS Office (Word, Exel); - znajomość LSR; - znajomość zagadnień PROW 2007-2013
	POŻĄDANE - doświadczenie w aplikowaniu i zarządzaniu funduszami unijnymi - znajomość języka obcego w stopniu komunikatywnym (j. angielskiego, j. niemieckiego); - umiejętność organizacji pracy; - sumienność, rzetelność, odpowiedzialność; - umiejętność śledzenia zmian w przepisach
Specjalne wymagania wobec stanowiska	- uczciwość; - punktualność; - komunikatywność; - łatwość nawiązywania kontaktów interpersonalnych; - kultura osobista.
Wymiar czasu pracy:	
Od poniedziałku do piątku pełny etat.	
Wyposażenie stanowiska pracy:	

Sprzęt informatyczny:

- ♦ zestaw komputerowy

Meble:

- ♦ biurko, fotel obrotowy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Nazwa jednostki:	Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie NASZA KRAJNA
Nazwa stanowiska pracy:	Stanowisko ds. księgowości
Bezpośredni przełożony:	Prezes Zarządu

Cel stanowiska:

Celem stanowiska jest prowadzenie księgowości Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zakres obowiązków i odpowiedzialności:

Stanowisko ds. księgowości podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia NASZA KRAJNA.

7. Zakres obowiązków:

- ♦ organizacja i kierowanie księgowością;
- ♦ prowadzenie całości spraw związanych z rachunkowością, zobowiązaniami podatkowymi pracowników, ubezpieczeniami i płacami;
- ♦ nadzór nad przestrzeganiem instrukcji kontroli finansowej, procedur kontroli dokumentów finansowych;
- ♦ sprawowanie kontroli formalno-prawnej, merytorycznej i rachunkowej wszystkich dowodów księgowych oraz innych dokumentów powodujących skutki finansowe;
- ♦ nadzór nad terminową regulacją wszystkich zobowiązań finansowych;
- ♦ nadzór nad zobowiązaniami i dokumentacją dla potrzeb rozliczania się z Urzędem Skarbowym, ZUS-em;
- ♦ sporządzanie finansowych sprawozdań oraz bilansów do organu prowadzącego oraz innych instytucji;
- ♦ wyliczanie PIT-ów dla pracowników;
- ♦ kompleksowa obsługa kadrowa pracowników;
- ♦ prowadzenie teczek personalnych oraz bieżące administrowanie danymi kadrowymi;
- ♦ prowadzenie ewidencji czasu pracy, absencji, urlopów, zwolnień lekarskich itp.;
- ♦ należyte przechowywanie i zabezpieczenie dokumentów księgowych – ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych;

8. Zakres odpowiedzialności:

- ♦ Za prawidłową gospodarkę finansową;
- ♦ Za powierzoną dokumentację;

Zakres uprawnień:

- ♦ osobiste kontakty z odpowiednimi oddziałami Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odpowiednimi Urzędami Skarbowymi w sprawach wynikających z wykonywanych zadań;
- ♦ podpisywanie pod pieczęcią określającą swoje stanowisko, imię i nazwisko, dokumentów i pism w zakresie powierzonych obowiązków;
- ♦ stwierdzanie prawidłowości pod względem rachunkowym dokumentów finansowych poprzez złożenie podpisu na tych dokumentach;
- ♦ korzystanie z uprawnień wynikających z obowiązujących przepisów prawnych;
- ♦ składanie skarg, notatek służbowych i wniosków.

Udzielone stałe pełnomocnictwa:	
Współpraca i kontakty wewnętrzne	Stanowisko współpracujące – cel kontaktów i współpracy - Dyrektor Biura; - Asystent ds. biurowych - specjalista ds. projektów i wniosków
Współpraca i kontakty zewnętrzne	Instytucja współpracująca – cel kontaktów i współpracy - Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko - Pomorskiego - ZUS - Urząd Skarbowy
Wymagane kwalifikacje:	
Wykształcenie	Wyższe/Średnie
Doświadczenie	Praca na stanowiskach związanych z obsługą finansowo – księgową
Wymagania formalne Umiejętności	Kursy, szkolenia, certyfikaty
	KONIECZNE - umiejętność obsługi urządzeń biurowych; - dobra obsługa komputera i programów komputerowych: MS Office (Word, Exel); - znajomość przepisów prawa z zakresu księgowości oraz kadr
	POŻĄDANE - sumienność, rzetelność, odpowiedzialność; - doświadczenie na samodzielnym stanowisku; - umiejętność śledzenia zmian w przepisach
Specjalne wymagania wobec stanowiska	- uczciwość; - punktualność; - komunikatywność; - kultura osobista.
Wymiar czasu pracy:	
Od poniedziałku do piątku 1/2 etatu.	
Wyposażenie stanowiska pracy:	

7. Sprzęt informatyczny:

- ♦ zestaw komputerowy

8. Meble:

- ♦ biurko, fotel obrotowy

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Załącznik nr 4

Lp.	Nazwa podmiotu delegującego	Siedziba, telefon, e-mail	Doświadczenie
1.	Starostwo Powiatowe w Sępólnie Krajeńskim	ul. Kościuszki 11 89-400 Sępólno Kraj. 0-52-388-13-00 sepolnopow@pro.onet.pl	<p><u>I. Programy zrealizowane:</u></p> <p>1. Program PHARE 2001 wyposażenie w sprzęt komputerowy Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej i Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych. Wartość zadania: 78 012,44 zł Dofinansowanie 100% z UE.</p> <p>2. Program PHARE 2002 Okres realizacji 31.05.2005 – 31.08.2005 Projekt „Nowa jakość kształcenia zawodowego w Zespole Szkół – Centrum Edukacyjnym w Więcborku” – projekt polegał na utworzeniu nowej pracowni informatycznej oraz zakupie jej wyposażenia – sprzętu komputerowego. Wartość: 82.757,06 zł</p> <p>3. Program PHARE 2003 Okres realizacji 30.11.2005 – 30.06.2006 Projekt „ Wsparcie na modernizację oferty edukacyjnej” – dla Zespołu Szkół – Centrum Edukacyjnego w Więcborku. Projekt polegał na utworzeniu pracowni gastronomiczno- hotelarskiej i zakupie sprzętu AGD oraz wyposażenia recepcji hotelarskiej.. Wartość: 30.195,44 zł</p> <p>4. Programy ZPORR skierowane do uczniów szkół ponadgimnazjalnych:</p> <p>4.1 (lata 2004/2005) Program Operacyjny: Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego Priorytet: Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach Działanie: 2.2 Wyrównanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne Nazwa projektu: Pomoc stypendialna dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych woj. Kujawsko-Pomorskiego Cel: wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w których nauka kończy się egzaminem maturalnym, prowadzonych przez Powiat Sępoleński w roku szkolnym 2004/2005. 199 uczniów, wartość projektu 204.796,70 zł, okres realizacji 14.09.2005 – 31.06.2006 r.</p> <p>4.2(lata 2005/2006) Program Operacyjny: Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego Priorytet: Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach Działanie: 2.2 Wyrównanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne Nazwa projektu: Pomoc stypendialna dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych woj. Kujawsko-</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<p>Pomorskiego</p> <p>Cel: wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w których nauka kończy się egzaminem maturalnym, prowadzonych przez Powiat Sępoleński w roku szkolnym 2005/2006.</p> <p>303 uczniów, wartość projektu 310.014,00 zł, okres realizacji 16.05.2005r. do 15.07.2006 r.</p> <p>4.3 (lata 2006/2007)</p> <p>Program Operacyjny: Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego</p> <p>Priorytet: Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach</p> <p>Działanie: 2.2 Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne</p> <p>Nazwa projektu: Pomoc stypendialna dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych woj. Kujawsko-Pomorskiego</p> <p>Cel: wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, w których nauka kończy się egzaminem maturalnym, prowadzonych przez Powiat Sępoleński w roku szkolnym 2006/2007.</p> <p>197 uczniów, wartość projektu 236.816,00 zł, okres realizacji. od 08.07.2006r. do 15.07.2007 r.</p> <p>Środki przeznaczone na realizację programów stypendialnych dla dzieci pochodzących z rodzin wiejskich i z małych miejscowości, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej (ostateczni beneficjenci). Przyznane wsparcie miało umożliwić dzieciom naukę w szkołach ponadgimnazjalnych.</p> <p>Niewielka liczba szkół ponadgimnazjalnych na terenach wiejskich przyczyniła się do tego, iż młodzież z tych obszarów znajdująca się w trudnej sytuacji materialnej miała ograniczony dostęp do kontynuowania nauki na poziomie średnim. Brak pomocy zwróconej na pokonywanie barier edukacyjnych przyczynił się do pogorszenia sytuacji na rynku pracy.</p> <p>Powyższy program adresowany był do uczniów szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą, pochodzących z rodzin wiejskich i z małych miejscowości (ostateczni beneficjenci). Udzielana pomoc przyczyniła się do tego, że młodzież coraz chętniej wybierała szkoły maturalne co z kolei wpłynęło na upowszechnienie pełnego wykształcenia średniego.</p> <p>Przy realizacji działania brano pod uwagę zasadę równego dostępu mężczyzn ,kobiet oraz osób niepełnosprawnych. Stypendium było przyznawane na czas trwania nauki w danym roku szkolnym, nie dłużej niż 10 miesięcy.</p> <p>5. Programy ZPORR skierowane do studentów:</p> <p>5.1 (lata 2004/2005)</p> <p>Działanie 2.2 Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego</p> <p>Kujawsko-pomorski system stypendialny - „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” – „Szansa dla Żaka”.</p> <p>„Szansa dla żaka”</p> <p>Cel: wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży.</p>
--	--	---

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<p>24 studentów, wartość projektu 27.881,25 zł, okres realizacji. od 01.01.2004 r. do 31.07.2005 r.</p> <p>5.2 (lata 2005/2006) Działanie 2.2 Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego Kujawsko-pomorski system stypendialny - „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” – „Szansa dla Żaka II”. Cel: wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży. 23 studentów, wartość projektu 39.387,00 zł, okres realizacji. od 16.05.2005 r. do 30.08.2006 r.</p> <p>5.3 (lata 2006/2007) Działanie 2.2 Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego „Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne” – „Szansa dla Żaka III”. Cel: wspieranie rozwoju edukacyjnego młodzieży. 14 studentów, wartość projektu 30.080,00 zł, okres realizacji. od 07.07.2006 r. do 31.07.2007 r.</p> <p>Stypendia na wyrównywanie szans edukacyjnych dla studentów szkół wyższych mających stałe zameldowanie na terenie powiatu sępoleńskiego były wypłacane w formie finansowej na konta studentów. Udzielana pomoc przyczyniła się do tego, że młodzież coraz chętniej podejmowała i kontynuowała studia wyższe, co z kolei wpłynęło na upowszechnienie pełnego wykształcenia wyższego.</p> <p>6. Projekty realizowane w ramach SPO RZL w latach 2004-2007 (Powiatowy Urząd Pracy) 6.1 Działanie 1.2. – skierowane do młodzieży >25 roku życia w ramach projektów: „Przyjazny rynek pracy”/ „Aktywna młodzież”/ „Młodzież na rynku pracy”. Skorzystało 605 osób. Wartość realizacji projektu 2 148 327,00 zł w tym EFS 1 544 600,00 zł 6.2 Działanie 1.3.- skierowane do młodzieży <25 roku życia w ramach projektów: „Nowa droga”/ „Nowa szansa”/ „Aktywny powrót” Skorzystało 323 osoby. Wartość zadania 1 550 600,00 zł w tym EFS 1 116 514,00 zł 6.3 Działanie 1.6. – skierowane do kobiet do 25 roku życia w ramach projektu „Nowa perspektywa dla kobiet – kształcenie i praktyka szansą na pracę”. Skorzystały 62 osoby. Wartość zadania 374 958,00 zł w tym EFS 299 966,00 zł 6.4 Działanie 1.4. – „Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych” w ramach projektu „Poszerzając horyzonty lepiej pomożesz innym” . Skorzystało 38 osób. Wartość zadania 154 175,00 zł. Dofinansowanie 100% z UE. 6.5 Działanie 2.2. – Realizacja programów stypendialnych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów. Skorzystało łącznie 490 uczniów i 43 studentów. Wartość zadania 604 329,21 zł w tym 582 075,56 zł z UE.</p> <p>7. „Przebudowa drogi powiatowej Nr 1116C na odcinku Piaseczno – Lutówko od km 5+728 do km 11+328”...finansowane z ZPORR i EFS Rzeczowy zakres robót zrealizowany został jednoetapowo od IV do IX 2006 r., Koszt realizacji</p>
--	--	--

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			<p>projektu: 2 537 599,04 zł w tym dofinansowanie z: EFRR i BP 70 % - 1 776 026,53 zł.</p> <p>W ramach projektu przebudowano 5,6 km drogi powiatowej, tj. wykonano obustronne pobocza gruntowe, poszerzono i wzmocniono jezdnię masą bitumiczną wraz z powierzchniowym utwardzeniem grysami bazaltowymi i emulsją asfaltową, wybudowano 766 m chodników, 4 zatoki autobusowe oraz 1 azyl postojowy.</p> <p>8. Projekt „Turystyka – wspólna sprawa” – cykl wybranych przez beneficjentów bezpłatnych szkoleń z turystyki dla pracowników jst oraz częściowo odpłatnych dla przedsiębiorców turystycznych realizowany ze środków Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Ponadto dofinansowano w ramach projektu wydanie folderu „4 kroki po Krajinie” Wartość dofinansowania 2.500,00 zł</p> <p>II. Programy w trakcie realizacji:</p> <p>1. . Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego</p> <p>Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet 9 , działanie 9.2 „Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego”. Projekt realizowany w partnerstwie z jst z województwa kujawsko-pomorskiego. Wartość projektu dla Powiatu Sępoleńskiego wynosi 53.270,00 zł w tym 49.166,00 zł na kursy komputerowe ECDL dla uczniów oraz 11.708,00 zł na podręczniki. Programem objęte są szkoły kształcenia zawodowego.</p> <p>III. Programy planowane do realizacji (faza konkursowa lub przedkonkursowa)</p> <p>1. Modernizacja zarządzania w administracji samorządowej: „Wdrażanie uprawnień zarządczych w administracji samorządowej”</p> <p>Program Operacyjny kapitał Ludzki, Priorytet V, Działanie 5.2 „Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej” Projekt realizowany będzie w partnerstwie z jst z województwa kujawsko-pomorskiego. Wartość projektu 2.358.228.23,00 zł. Projekt został złożony przez koordynatora. Czekamy na wyniki konkursu.</p> <p>2. Wysoko wykwalifikowane kadry dla systemu oświaty</p> <p>Program Operacyjny kapitał Ludzki, Priorytet IX, Działanie 9.4 „Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty” Projekt: „Kadry oświaty podwyższają swoje kwalifikacje”. Projekt realizowany będzie w partnerstwie z jst z byłego województwa bydgoskiego. Wartość projektu dla Powiatu Sępoleńskiego 24.950,00 zł. Projekt zostanie złożony przez koordynatora projektu Powiat Tucholski.</p>
2.	Urząd Gminy w Sośnie	ul. Nowa 1 89-412 Sośno 0-52-389-01-10 sosnie@zgwrp.org.pl	<p>I. Programy inwestycyjne</p> <p>1. 2002 rok</p> <p>1.1 Rozpoczęcie budowy hali sportowej przy Szkole Podstawowej w Wąwelnie – 400 000 zł,-. (środki budżet Gminy - 200 000zł,-, MEN - 200 000zł,-).</p> <p>1.2 Budowa oczyszczalni ścieków w Wąwelnie – 3 336 000 zł,- (środki: budżet Gminy - 336 000</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<p>zł,-, ANR - 3 000 000 zł,-).</p> <p>1.3 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Sitno, Skoraczewo, Wąwelno na odcinku 7 km za 650 000,-zł. (środki: budżet Gminy - 2 800zł, ANR - 470 000zł, Bank Światowy - 180 000zł,-).</p> <p>1.4 Budowa drogi Dębowiec-Rogalin 0,650 km 243 000zł (środki: budżet Gminy - 61 000zł, Wojewoda (środki infrastrukturalne)– 182 000zł).</p> <p>2. 2003 rok</p> <p>2.1 Budowa hali sportowej w Wąwelnie 900 000zł,- (środki: budżet Gminy - 450 000 zł, MEN -450 000zł).</p> <p>2.2 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej Rogalin, Toninek, Wąwelno 11km 1 031 000zł (środki: budżet Gminy - 322 000zł, SAPARD - 709 000zł).</p> <p>2.3 Wymiana stolarki okiennej w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Sośnie 91 846zł. (środki: MEN – 68 884 zł, budżetu Gminy – 22 961 zł)</p> <p>2.4 Wymiana stolarki okiennej w Szkole Podstawowej w Przepalkowie 48 362zł. (środki: MEN – 36 271 zł, budżetu Gminy - 12 090 zł).</p> <p>2.5 Przebudowa kotłowni z węglowej na olejową, przy blokach spółdzielczych w Sośnie 390 000zł – środki GS SCh Sośno.</p> <p>2.6 Modernizacja kotłowni osiedlowych w miejscowości Sitno i Rogalin 900 000zł – środki Spółdzielnia Mieszkaniowa „Nad Orlą” Więcbork.</p> <p>3. 2004 rok</p> <p>3.1 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Dziedno, Dębiny, Sośno 12,5 km 1 212 000zł. (środki: budżet Gminy 236 391zł, ANR 134 619zł, SAPARD 841 625zł)</p> <p>3.2 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami w miejscowościach Sośno, Rogalin 8km 1 057 000zł. (środki: budżet Gminy -192 136zł, SAPARD -749 977zł, ANR - 115 581zł)</p> <p>3.3 Budowa wodociągu w miejscowościach Obodowo, Sośno 4km -188 000zł (środki: budżet Gminy 47 000zł, SAPARD 141 000zł)</p> <p>3.4 Wymiana pokrycia dachowego w Szkole Podstawowej w Przepalkowie wartość: 100 000zł. (środki: budżet Gminy - 25 000zł, MEN - 75 000zł)</p> <p>3.5 Wymiana pokrycia dachowego i stolarki okiennej w Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Wąwelnie 176 000zł. (środki: budżet Gminy- 106 000zł, PAOW - 70 000zł)</p> <p>3.6 Zakończenie budowy hali sportowej w Wąwelnie 779 514 zł (środki: budżet Gminy - 398 331zł, MEN - 381 182zł)</p> <p>3.7 Budowa terenowych urządzeń sportowych (boisko) w Wąwelnie 150 000zł (środki: budżet Gminy - 76 650zł, MEN - 73 350zł)</p> <p>3.8 Budowa światłowodu relacji Więcbork-Śmiłowo-Jastrzębiec-Tonin-Wąwelno-Sośno oraz relacji Sępólno Kr.-Włocibórz-Wałdowo-Przepalkowo oraz wymiana cyfrowych szaf dostępowych w</p>
--	--	---

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			<p>Sośnie, Wąwelnie i Przepałkowie. (środki: 2 000 000 zł – Telekomunikacja Polska S.A.)</p> <p>4. 2007 rok</p> <p>4.1 Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych Rogalin Dębowiec 136 000,00zł środki z budżetu Gminy Sośno i FOGR</p> <p>4.2 Modernizacja przedszkola w Sośnie poprzez wymianę stolarki okiennej, docieplenie oraz instalacji przyłącza wodociągowego 375 000,00zł środki – pożyczka z WFOŚiGW w Toruniu</p> <p>5. 2008 rok</p> <p>5.1 Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych Zielonka wyb. Sośno 156 000,00zł środki własne i FOGR</p> <p>5.2 Wodociągowanie Gminy Sośno poprzez budowę przewodu wodociągowego Sitno-Skoraczewo, modernizację stacji uzdatniania wody w Sitnie, likwidację starej studni oraz budowa nowej studni w Sitnie 570 000,00zł w tym środki z Funduszu Wsparcia 400 000,00zł</p>
3.	Urząd Miejski w Więcborku	<p>ul. A. Mickiewicza 22 89-410 Więcbork 0-52-389-52-07 umwiecbork@wiecbork.pl</p>	<p>I. Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich</p> <p>1. lata 2003-2008</p> <p>1.1 C-26-0093 – Rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków w Runowie Młyn, koszt: 308.286,00 PLN,</p> <p>1.2 B2-250060 – Modernizacja sali gimnastycznej w Gimnazjum w Sypniewie, koszt: 72.240,00 PLN,</p> <p>1.3 B2 – 250004/12 – zakup oprogramowania komputerowego, koszt: 7.215,00 PLN</p> <p>1.4 B2 – 250002-12 - zakup środków dydaktycznych, koszt: 25.608,00 PLN</p> <p>1.5 B2 – 250001 – 12 – szkolenie dla nauczycieli i dyrektorów szkół, koszt: 154.008,00 PLN</p> <p>1.6 B2 – 250003/12 – szkolenie informatyczne, koszt: 133.362,00 PLN</p> <p>II. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego</p> <p>2. lata 2004-2007</p> <p>2.1 „Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. K. Wielkiego i B. Krzywoustego w Więcborku”. Współfinansowanie ze środków EFRR w ramach Działania 3.1 Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Całkowita wartość projektu 121 206,78 zł.</p> <p>2.2 „Budowa kanalizacji sanitarnej na Osiedlu Łopiennik w Więcborku”. Współfinansowanie ze środków EFRR w ramach Działania 3.1 Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Całkowita wartość projektu 274 636,26 zł.</p> <p>III Działania 2.3 SPO ROL oraz 2.1 SPO RZL</p> <p>3.1 „Rozbudowa i remont świetlicy wiejskiej w Lubczy”. Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej w ramach Działania 2.3 „Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego” SPO ROL. Całkowita wartość projektu 173 088,84 zł.</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			<p>3.2 Utworzenie w świetlicy wiejskiej w Runowie Krajeńskim „Centrum Szkolenia na Odległość na Terenach Wiejskich” Projekt współfinansowany ze środków EFS i budżetu państwa, realizowany w ramach SPO RZL 2004-2006, Priorytetu 2: Rozwój społeczeństwa oparty na wiedzy, Działania 2.1.: Zwiększenie dostępu do edukacji – promocja kształcenia przez całe życie, Schematu: Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych między wsią, a miastem. Całkowita wartość projektu: 40.472,36 zł.</p>
4.	Urząd Miejski w Sepólnie Krajeńskim	ul. Kościuszki 11 89-400 Sepólno Kraj. 0-52-389-42-00 sekretariat@gmina-sepolno.pl	<p>I. Środki przedakcesyjne 1. 2004 rok 1.1 Umowa nr 20801/743-020021/04- urządzenie plaży w Lutówku w elementy małej architektury- rok 2004-9.900 PLN (dofinansowanie SAPARD 4057,37 PLN) 1.2 Umowa nr 24645/731-020021/03 – wodociąg wraz z przyłączeniami od miejscowości Wałdowo do miejscowości Komierowo - rok 2004 - 105.289,94 PLN (dofinansowanie SAPARD 73801,35PLN) Wybudowano wodociąg wraz z przyłączeniami od miejscowości Wałdowo do miejscowości Komierowo o długości 3346,5 mb.</p> <p>II. Wsparcie ze środków międzynarodowych instytucji finansowych - współfinansowane przez Bank Światowy 2. 2005 rok 2.1 Umowa nr B2 25-0237 Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich, „Wyposażenie świetlic w szkołach Gminy Sepólno Krajeńskie” - rok 2005 -19.898,20 PLN (dofinansowanie 5180,00 PLN) 2.2 Umowa nr B2 25-0238 Program Aktywizacji Obszarów Wiejskich, ”Wyposażenie klas zerowych w szkołach Gminy Sepólno Krajeńskie” - rok 2005 -44.838,85 PLN (dofinansowanie 18638,00 PLN)</p> <p>III. Środki krajowe 3. lata 2006-2007 3.1 Umowa nr PCPR-8217-2/1/5/2006 zakup autobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych „Program wyrównania różnic między regionami”. rok 2006 228018,00 PLN (dofinansowanie PFRON 170518,00 PLN) Zakupiony został 20 (19+1) miejscowy autobus do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym 2 na wózkach inwalidzkich. 3.2 umowa nr RG.II.3020-UDOT-1151/2007 zakup placu zabaw dla dzieci w miejscowości Iłowo 2007r projekt: „Place zabaw dla dzieci – tereny wiejskie” wartość 14880,00 PLN (dofinansowanie Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu 13420 PLN).Zakupione zostały urządzenia zabawowe dla dzieci w miejscowości Iłowo.</p> <p>IV. Środki strukturalne 4. lata 2006-2007 4.1 Umowa nr Z/2.04/III/3.1/4/05/u/128/05 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			<p>Sępólno Krajeńskie Kawle – etap II rok 2007 2448 280,79 (dofinansowanie EFRR 1 713 796,55) . Projekt w ramach ZPORR Priorytet 1- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów. Inwestycja na obszarze miasta Sępólno Krajeńskie. Podłączono do sieci kanalizacyjnej 840 mieszkańców gminy.</p> <p>4.2 Umowa nr Z/2.04/II/3.2/277/05/U/188/06 Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej Sępólno Krajeńskie Kawle – etap VII rok, 2006- 2 696 534,74 PLN Projekt w ramach ZPORR Priorytet 1- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów (dofinansowanie EFRR 1 887 574,32 PLN). Inwestycja na obszarze miasta Sępólno Krajeńskie. Po wybudowaniu tego odcinka kanalizacji sanitarnej podłączono do sieci ok. 540 osób.</p>
5.	Centrum Rozwoju Progres	<p>Plac Wolności 23 89-500 Tuchola tel. 0-52-559-07-32 kamien@crprogres.pl</p>	<p>I. lata 2003- 2004</p> <p>1.1 "Na szlakach Krajny" - projekt finansowany z funduszy Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży, Starostwa Powiatowego w Sępólnie Krajeńskim oraz Urzędu Miejskiego w Kamieniu Krajeńskim na łączną kwotę 19.400 zł,</p> <p>1.2 "Cudze chwalicie swego nie znacie" - projekt finansowany z funduszy Polskiej Fundacji Dzieci i Młodzieży na kwotę 1900 zł,</p> <p>1.3 "Centrum Wspierania Przedsiębiorczości" - dwie edycje programu finansowane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich na łączną kwotę 182.935,85 zł, w okresie luty 2003 – wrzesień 2004. (Realizacja umowy nr 280/CWP/IX/04 dotyczącej realizacji usług Centrum Wspierania Przedsiębiorczości w Kamieniu Krajeńskim w ramach Programu Reorientacji/Przekwalifikowań – Komponent B-1 PAOW zawarta z Województwem Kujawsko – Pomorskim reprezentowanym przez Urząd Pracy w Toruniu)</p> <p>1.4 "Wikliniarz" dwie edycje szkolenia finansowane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu (realizacja umowy nr 268/SZ/VII/03) w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich oraz z funduszy Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa. Łączna kwota na szkolenia to 58785,8 zł (listopad 2003 – luty 2004 r.)</p> <p>1.5 "Malarz z elementami dociepleń budynków" - szkolenie finansowane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (realizacja umowy nr 298/SZ/VIII/04 dla 10 osób) na kwotę 19.186 zł, marzec – kwiecień 2004 r.</p> <p>1.6 "Pilarz- drwal" szkolenie finansowane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich (realizacja umowy nr 299/SZ/VIII/04 dla 12 osób) na kwotę 29.008,88 zł, w okresie luty-marzec 2004 r.</p> <p>1.7 "Okresowe zatrudnienie" - zatrudnienie finansowane z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu (realizacja umowy nr 304/OZ/IX/04 dla 11 osób) w ramach Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich na kwotę 46.878,00 zł, w okresie maj 2004 – sierpień 2004,</p> <p>1.8 "Punkt Konsultacyjny w Kamieniu Krajeńskim i Cekcynie" finansowany ze środków Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości w okresie wrzesień 2004 – czerwiec 2005 na łączną kwotę 100. 000 zł</p> <p>II. 2005 rok</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<p>2.1 Umowa finansowa nr 31/271/2005 „PROMYCZEK” – projekt finansowany przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu MŁODZIEŻ - na kwotę : 23.727,96. Projekt miał na celu integrację i aktywizację społeczności sołectwa Sucha (skraj Powiatu Tucholskiego), w szczególności grupy młodzieży, która podjęła wspólnie działania na rzecz dzieci z rodzin ubogich. Grupa inicjatywna składająca się z czterech osób w wieku 17-24 lata angażując do działań swoich rówieśników przeprowadziła wspólne zajęcia świetlicowe w czasie wolnym od nauki szkolnej. Zajęcia przeprowadzono w taki sposób, że zapobiegły wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży wiejskiej oraz wyrównały szanse edukacyjne w sposób nieformalny.</p> <p>III. 2006 rok</p> <p>3.1 Umowa finansowa nr 11/060/2006 „Dwie kultury, jedna pasja : straż pożarna” – projekt finansowany przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencję Programu MŁODZIEŻ - na kwotę : 26.687,13 zł . Nadrzędnym celem projektu było rozwijanie świadomości europejskiej wśród młodzieży należącej do straży pożarnej gminy Lubiewo oraz gminy Lubtheen. Cel główny osiągnięty został poprzez cele częściowe jakimi były : kontynuacja oraz nawiązanie nowych kontaktów pomiędzy młodzieżą strażacką z kilku jednostek obu krajów, zbudowanie nowego formalnego partnerstwa dwóch jednostek strażackich Polski i Niemiec, rozwijanie zainteresowań społeczno-pożarniczych w środowisku międzynarodowym, likwidacja stereotypów i uprzedzeń narodowościowych w środowisku lokalnym.</p> <p>3.2 Umowa nr 6/RSZ/06/DSZ „Przyjemne z pożytecznym” - projekt finansowany przez Kujawsko – pomorski Urząd Wojewódzki na łączną kwotę: 12.452,50 zł. Realizowany projekt opierał się na organizacji zajęć pozalekcyjnych dla najuboższej młodzieży (100 osób). Młodzież miała do wyboru trzy formy dodatkowych zajęć : warsztaty dziennikarskie, zajęcia informatyczne, cykliczne wyjazdy do Parku Wodnego w Chojnicach. Projekt miał na celu ułatwić dostęp do nowoczesnej technologii, umożliwić rozwój zainteresowań oraz zdobywanie nowych umiejętności i doświadczeń, zapewnić twórcze i aktywne spędzanie czasu wolnego młodzieży, nauczyć funkcjonowania i wzajemnej współpracy w grupie. Projekt realizowany był we współpracy z: Centrum Informacji Młodzieżowej w Kamieniu Krajeńskim, Publicznym Gimnazjum w Kamieniu Krajeńskim, Gminnym Zespołem Usług Oświatowych.</p> <p>3.3 W ramach umowy nr 144 realizowany jest projekt „FIO - AKTYWIZACJA WSI DROGĄ DO JEJ ROZWOJU” na kwotę dofinansowania: 24.944,53 zł. Program realizowany na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. W ramach integracji i aktywizacji społecznej, projekt zakładał stworzenie warunków rozwoju dla lokalnych organizacji pozarządowych poprzez pomoc techniczną, szkoleniową i informacyjną. Planuje się zrealizowanie działań o zasięgu gminy Lubiewo w Powiecie Tucholskim, które będą zmierzać do uaktywnienia się lokalnych liderów oraz grup inicjatywnych w małych organizacjach pozarządowych, które posiadają nie wykorzystany potencjał ludzki. Dzięki dotarciu poprzez istniejące organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, które funkcjonują na obszarze gminy do jak największej liczby osób będących liderami społecznymi oraz osób które są zainteresowane szeroko rozumianą działalnością społeczną, rezultatem projektu będzie wzrost ich aktywności w obszarze realizacji zadań publicznych zawartych w art. 4 ustawy o</p>
--	--	---

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<p>działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.</p> <p>IV. Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego</p> <p>4. lata 2005-2006</p> <p>4.1 W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Priorytetu 2 Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach Działania 2.5. Promocja Przedsiębiorczości realizowany na obszarze powiatu chełmińskiego projekt „Centrum Wspierania Przedsiębiorczości” Umowa nr Z/2.04/II/2.5/46/06/U/18/06 na kwotę dofinansowania w wysokości 1.109.460,80 zł. Celem projektu było aktywne wspierania zatrudnienia, poprzez stymulowanie rozpoczynania działalności gospodarczej oraz zapewnienie nowo zarejestrowanym mikroprzedsiębiorcom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia. System wsparcia w ramach realizowanego projektu obejmuje następujące elementy: Bezpłatne usługi szkoleniowe (szkolenie w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej). Bezpłatne usługi doradcze. Wsparcie finansowe (wsparcie pomostowe - 700 PLN miesięcznie przez 6 miesięcy z możliwością przedłużenia o kolejne 6 miesięcy), jednorazowa dotacja inwestycyjna do wysokości 20000 PLN (jednak nie więcej niż 75 % wartości inwestycji). Rozpowszechnienie dobrych praktyk i metod rozwoju.</p> <p>4.2 W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Priorytetu 2 Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach Działania 2.5. Promocja Przedsiębiorczości realizowany na obszarze powiatów sępoleńskiego i nakielskiego projekt „Centrum Wspierania Przedsiębiorczości – droga do biznesu”. Umowa nr Z/2.04/II/15/05/U/7/05 na kwotę dofinansowania w wysokości: 1.538.134,96 zł Celem projektu było aktywne wspierania zatrudnienia, poprzez stymulowanie rozpoczynania działalności gospodarczej oraz zapewnienie nowo zarejestrowanym mikroprzedsiębiorcom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia. System wsparcia w ramach realizowanego projektu obejmuje następujące elementy: Bezpłatne usługi szkoleniowe (szkolenie w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej). Bezpłatne usługi doradcze. Wsparcie finansowe (wsparcie pomostowe - 700 PLN miesięcznie przez 6 miesięcy z możliwością przedłużenia o kolejne 6 miesięcy), jednorazowa dotacja inwestycyjna do wysokości 20000 PLN (jednak nie więcej niż 75 % wartości inwestycji). Rozpowszechnienie dobrych praktyk i metod rozwoju.</p> <p>4.3 W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego Priorytetu 2 Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach Działania 2.5. Promocja Przedsiębiorczości realizowany na obszarze powiatów tucholskiego i świeckiego projekt „Centrum Wspierania Przedsiębiorczości”. Umowa nr Z/2.04/II/2.5/16/05/U/8/05 na kwotę dofinansowania w wysokości: 1.545.134,96 zł</p>
--	--	---

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		<p>Celem projektu było aktywne wspierania zatrudnienia, poprzez stymulowanie rozpoczynania działalności gospodarczej oraz zapewnienie nowo zarejestrowanym mikroprzedsiębiorcom pomocy w wykorzystaniu dostępnych instrumentów wsparcia. System wsparcia w ramach realizowanego projektu obejmuje następujące elementy:</p> <p>Bezpłatne usługi szkoleniowe (szkolenie w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej).</p> <p>Bezpłatne usługi doradcze.</p> <p>Wsparcie finansowe (wsparcie pomostowe - 700 PLN miesięcznie przez 6 miesięcy z możliwością przedłużenia o kolejne 6 miesięcy), jednorazowa dotacja inwestycyjna do wysokości 20000 PLN (jednak nie więcej niż 75 % wartości inwestycji).</p> <p>Rozpowszechnienie dobrych praktyk i metod rozwoju.</p> <p>V. PARP</p> <p>5. (lata 2005-2006)</p> <p>5.1 W ramach umowy z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości o udzielenie wsparcia na usługi informacyjne nr PK/2006/22 w kwocie dofinansowania 102.000,00 zł dla lokalizacji PK w Nakle nad Notecią udzielane były przedsiębiorcom bezpłatne usługi informacyjne.</p> <p>W ramach udzielanych informacji na temat programów pomocowych, zasad przygotowywania wniosków o wsparcie z udziałem środków rządu polskiego, programów PHARE, funduszy strukturalnych, przedsiębiorcy mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy w zakresie:</p> <p>wyboru właściwego programu do sfinansowania planowanego projektu,</p> <p>określenia zakresu finansowania przedsięwzięcia z programu pomocowego,</p> <p>wyjaśnienia zasad wypełniania wniosku o wsparcie,</p> <p>zasad przygotowania rozliczeń i wniosków o wypłaty wsparcia</p> <p>wyjaśnienia zasad wyboru akredytowanego wykonawcy,</p> <p>sprawdzenia spełniania przez firmę kryteriów formalnych i administracyjnych przy ubieganiu się o wsparcie,</p> <p>Bezpłatne informacje ponadto dotyczyły:</p> <p>prawa, marketingu, finansów, podatków itp.,</p> <p>administracyjno-prawnych aspektów prowadzenia firmy,</p> <p>innych niż wymienione dostępnych programów pomocy publicznej i źródeł finansowania działalności gospodarczej,</p> <p>zasad sporządzania wniosków o pomoc publiczną i finansowania przedsiębiorstw z innych źródeł.</p> <p>5.2 W ramach umowy z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości o udzielenie wsparcia na usługi informacyjne nr PK/2005/009 w kwocie dofinansowania 290.000,00 zł dla lokalizacji PK w Kamieniu Krajeńskim i Tucholi udzielane są przedsiębiorcom bezpłatne usługi informacyjne.</p> <p>W ramach udzielanych informacji na temat programów pomocowych, zasad przygotowywania wniosków o wsparcie z udziałem środków rządu polskiego, programów PHARE, funduszy strukturalnych, przedsiębiorcy mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy w zakresie:</p>
--	--	--

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

			<p>wyboru właściwego programu do sfinansowania planowanego projektu, określenia zakresu finansowania przedsięwzięcia z programu pomocowego, wyjaśnienia zasad wypełniania wniosku o wsparcie, zasad przygotowania rozliczeń i wniosków o wypłaty wsparcia wyjaśnienia zasad wyboru akredytowanego wykonawcy, sprawdzenia spełniania przez firmę kryteriów formalnych i administracyjnych przy ubieganiu się o wsparcie, Bezpłatne informacje ponadto dotyczyły: prawa, marketingu, finansów, podatków itp., administracyjno-prawnych aspektów prowadzenia firmy, innych niż wymienione dostępnych programów pomocy publicznej i źródeł finansowania działalności gospodarczej, zasad sporządzania wniosków o pomoc publiczną i finansowania przedsiębiorstw z innych źródeł.</p> <p>VI. Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw 6. 2008 rok 6.1 W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw poddziałania 1.1.1 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu zrzeszonych w KSU realizowany jest projekt „Budowa Punktów Konsultacyjnych w ramach Krajowego Systemu Usług”. Celem projektu było ułatwienie małym i średnim przedsiębiorcom dostępu do kompleksowej oferty usług informacyjnych poprzez utworzenie i wzmocnienie sieci Punktów Konsultacyjnych, opartej na sieci instytucji należących do Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Umowa nr PK/1.1.1/2005/L/02-04 - dofinansowanie Punktów Konsultacyjnych zlokalizowanych w Kamieniu Krajeńskim i Tucholi w okresie od lipca 2005 do sierpnia 2008 r. Umowa nr PK/1.1.1/2006/L/02-12 - dofinansowanie Punktu Konsultacyjnego zlokalizowanego w Nakle nad Notecią w okresie od 12 kwietnia 2006 roku do sierpnia 2008 r. Umowa nr PK/1.1.1/2006/L/02-15 przewiduje dofinansowanie Punktu Konsultacyjnego zlokalizowanego w Chełmnie w okresie od 17 listopada 2006 do sierpnia 2008 r.</p>
6.	Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Kół Gospodyń Wiejskich i Kółek Rolniczych” Gminy Sępólno Kraj.	ul. Kościuszki 4 89-400 Sępólno Krajeńskie tel. 0-52-388-56-59 zgrzeca@wp.pl	<p>I. Fundacji Wspomagania Wsi z Warszawy • 2008 r. Pożyteczne Ferie 2008. „Ciepło w uszy, ciepło w nogi.” Kwota 1500 Złotych z Fundacji Wspomagania Wsi z Warszawy. Projekt polegał na udoskonaleniu umiejętności dzieci w zdobywaniu wiedzy pod kątem sprawdzianu kończącego szkołę podstawową, a także zapewnienie aktywnego wypoczynku dzieci. W projekcie brało udział 30 dzieci, podzielonych na dwie grupy.</p>
7.	Stowarzyszenie Dorośli - Dzieciom	ul. Szkolna 8/7 89-400 Sępólno Krajeńskie tel. 0-52-388-25-97	<p>I. Polsko Amerykańska Fundacja Wolności Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży 1. (lata 2001-2008) 1.1 Centrum Aktywności Gimnazjalisty. Stworzenie projektu ponad regionalnego modelowego,</p>

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

		dorośli-dzieciom@wp.pl	<p>aplikowanie go na terenie całej Polski, wydanie w formie książkowej. Wartość zadania 50 000,00 zł</p> <p>1.2 Akademia „Równać Szanse” Akademia prowadzona w ramach Programu „Równać Szanse” – nadzór merytoryczny, szkolenia liderów. Wartość zadania 89 000,00</p> <p>1.3 Druk publikacji z metodologii projektów modelowych. Nadzór merytoryczny nad wydrukiem w formie książkowej projektów modelowych pod względem metodologii – 6 projektów. Wartość zadania 40 000,00 zł</p> <p>1.4 Druk publikacji z laboratoriów tematycznych: „Można inaczej – jak realizować projekty z przestrzeni matematyczno-techniczno-przyrodniczej” „Śmiało w przyszłość – jak realizować projekty z komunikacji społecznej”. Prowadzenie szkoleń, zebranie materiału, wydruk w formie książkowej. Wartość zadania 37 000,00 zł</p> <p>II. Polska Fundacja im. R .Schumana 2. (lata 2005-2008) 2.1 Dotacja na realizację programu „Wolontariat europejski” Organizacja gościła wolontariuszy z Europy. Wartość zadania 54 000,00 2.2 „Wolontariat europejski” Organizacja samodzielnie realizująca projekt w ramach wolontariatu europejskiego. Wartość zadania: 69 000,00 zł</p> <p>III. Inne Projekty: 3. (lata 2003-2006) 3.1 NOKIA POLAND, Polska Fundacja Dzieci i Młodzieży, projekt p.n. „Make a Connection - Przyłącz się” Przez trzy lata Stowarzyszenie było partnerem lokalnym PFDiM w Województwie Kujawsko-Pomorskim, którego zadaniem było rozpropagowanie, przeszkoleniem i objęcie nadzorem merytorycznym nad organizacjami realizującymi projekty w ramach tego programu. Wartość zadania: 33 000,00 3.2 WORLD Bank Polski, projekt p. n. Mały grant: „Społeczeństwo obywatelskie” Współpraca między organizacjami, samorządami. Wartość zadania: 15 704,00 zł 3.3 Fundacja bankowa im. Kronenberga, Klub Młodych Twórców, Otrzymanie grantów na zajęcia rozwijające zainteresowania młodzieży. Wartość zadania: 20 000,00 zł</p>
--	--	--	--

Załącznik nr 5

.....
Miejscowość, data

Potwierdzenie złożenia wniosku w konkursie

Lokalna Grupa Działania NASZA KRAJNA potwierdza terminowe złożenie wniosku pn.:

.....
.....
.....,

w ramach konkursu wyboru operacji w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”.

Godzina złożenia wniosku:

Numer wniosku wg kolejności wpływu: (np.: x/2009)

.....
Pieczęć LGD NASZA KRAJNA

.....
Podpis osoby przyjmującej wniosek

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Załącznik nr 6

.....
pieczęć LGD

KARTA OCENY FORMALNEJ

dla wnioskodawców i operacji zgłaszanych w ramach konkursu na „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”
na obszarze LGD NASZA KRAJNA
(wypełnić wyłącznie pola na białym tle)

Nazwa operacji:			
Nr operacji wg kolejności wpływu i data złożenia wniosku:			
Nazwa wnioskodawcy			
Data przeprowadzenia oceny formalnej			
L.p.	Kryteria oceny formalnej	Wnioskodawca lub operacja spełnia kryterium	Wnioskodawca lub operacja nie spełnia kryterium
1.	Terminowość złożenia wniosku		
2.	Identyfikacja wnioskodawcy		
3.	Wniosek posiada komplet załączników		

Na podstawie oceny formalnej przeprowadzonej przy pomocy powyższych kryteriów w dniu, potwierdzam, że operacja zgłoszona pod nr

- przeszła ocenę formalną i zostaje skierowana do oceny merytorycznej*
- nie przeszła oceny formalnej i nie zostaje skierowana do oceny merytorycznej*

.....
Miejscowość, data

.....
Podpisy wyznaczonych członków Rady Decyzyjnej

* - niepotrzebne skreślić

Karta oceny zgodności operacji z LSR

Wniosek nr:....., złożony przez.....

Nazwa operacji:.....

Działanie PROW:

- ☐ - Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej
- ☐ - Tworzenia i rozwój mikroprzedsiębiorstw
- ☐ - Odnowa i rozwój wsi
- ☐ - Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – małe projekty

4. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów ogólnych LSR?:

- celu I: Podniesienie jakości życia przy jednoczesnym wykorzystaniu walorów historycznych, kulturowych i przyrodniczych regionu.

☐ tak ☐ nie

- celu II: Podniesienie jakości życia poprzez wzrost aktywności społeczno – gospodarczej mieszkańców.

☐ tak ☐ nie

5. Czy realizacja operacji przyczyni się do osiągnięcia celów szczegółowych LSR?

- celu I.1: Podniesienie atrakcyjności turystycznej regionu.

☐ tak ☐ nie

- celu II.1: Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców.

☐ tak ☐ nie

- celu II.2: Podniesienie aktywności gospodarczej mieszkańców.

☐ tak ☐ nie

3. Czy operacja jest zgodna z przedsięwzięciami planowanymi w ramach LSR?

- przedsięwzięciem I: Spójna i atrakcyjna oferta turystyczno – kulturalna regionu.

☐ tak ☐ nie

- przedsięwzięciem II: Zabytki wsi krajeńskiej

☐ tak ☐ nie

- przedsięwzięciem III: Wieś krajeńska tętniąca życiem społeczno – kulturalnym.

☐ tak ☐ nie

- przedsięwzięciem IV: Wieś krajeńska aktywna gospodarczo.

☐ tak ☐ nie

Uzasadnienie zgodności operacji z przedsięwzięciami planowanymi w ramach LSR (w uzasadnieniu należy m.in. wykazać, że ocenianą operację można uznać za operację rekomendowaną w ramach LSR):

.....

.....

.....

.....

.....

Głosuję za uznaniem/nieuznaniem* operacji za zgodną z LSR (*niepotrzebne skreślić)

INSTRUKCJA WYPEŁNIANIA KARTY OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LSR:

1. Kartę należy wypełnić piórem lub długopisem.
2. W odniesieniu do **każdego** celu i przedsięwzięcia wyszczególnionego w punktach 1, 2, 3 należy zaznaczyć odpowiedź „tak” lub „nie”, poprzez postawienie znaku „X” w odpowiednim polu.
Operację można uznać za zgodną z LSR, gdy z odpowiedzi udzielonych na pytania 1, 2, 3 wynika, że jej realizacja przyczynia się do osiągnięcia co najmniej jednego celu ogólnego LSR, co najmniej jednego celu szczegółowego LSR oraz że jest ona zgodna z co najmniej jednym przedsięwzięciem planowanym w ramach LSR.
3. Głos w sprawie uznania operacji za zgodną z LSR oddaje się przez skreślenie jednej z opcji zaznaczonych gwiazdką w zawartym na karcie oceny operacji sformułowaniu: **”Głosuję za uznaniem/nieuznaniem* operacji za zgodną z LSR”**. Pozostawienie lub skreślenie obu opcji uważa się za głos nieważny.
4. Niewpisanie miejsca, daty i czytelnego podpisu skutkuje nieważnością karty.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

.....
pieczęć LGD

Załącznik nr 8

OCENA MERYTORYCZNA – KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

dla wnioskodawców i operacji zgłaszanych na obszarze LGD NASZA KRAJNA
do działania „Wdrażanie LSR – małe projekty”

Nazwa operacji:			
Nr operacji wg kolejności wpływu i data złożenia wniosku:		Data przeprowadzenia oceny merytorycznej:	
Nazwa wnioskodawcy			
Operacja w ramach działania PROW 2007-2013:	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – małe projekty		

<p>Wnioskodawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę w miejscowości liczącej:</p> <ul style="list-style-type: none">poniżej 1000 mieszkańców – 10 pktod 1000 do 4000 – 5 pktpowyżej 4000 – 0 pkt <p>Nazwa miejscowości:</p> <p>Liczba mieszkańców miejscowości zameldowanych na pobyt stały (wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok złożenia wniosku):.....</p>	
<p>Wnioskowana kwota pomocy wynosi</p> <ul style="list-style-type: none">mniej niż 10 tys zł – 10 pktod 10 tys zł do 15 tys zł – 5 pktpowyżej 15 tys zł – 0 pkt	
<p>Korzyści lub oddziaływanie operacji dotyczy:</p> <ul style="list-style-type: none">3 gmin objętych LSR – 10 pkt2 gmin objętych LSR – 7 pktco najmniej 2 miejscowości, lecz nie więcej niż jednej gminy – 3 pktjednej miejscowości – 0 pkt <p>Nazwy gmin:.....</p> <p>Nazwy miejscowości:.....</p>	
<p>Realizacja operacji przyczyni się do pobudzenia aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi z miejscem zamieszkania – 0-10 pkt</p>	
<p>Operacja będzie realizowana przez wnioskodawcę z udziałem:</p> <ul style="list-style-type: none">więcej niż 5 innych podmiotów¹ – 10 pktod 1 do 5 innych podmiotów – 5 pktbez udziału innych podmiotów – 0 pkt <p>Nazwy/imię i nazwisko podmiotu/podmiotów współrealizujących operację:.....</p>	

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	Swoim zasięgiem projekt obejmuje (w przypadku działań miękkich ²): <ul style="list-style-type: none"> ○ powyżej 100 osób – 10 pkt ○ od 51 do 100 osób – 5 pkt ○ od 21 do 50 osób – 3 pkt ○ 20 osób i mniej – 0 pkt 	
	SUMA PUNKTÓW	
	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Data czytelny podpis członka Rady </div>	

¹ **podmiot**

a) *publiczny*: gminy, powiaty, uczelnie publiczne, jednostki badawczo-rozwojowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, państwowe lub samorządowe instytucje kultury oraz państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych przepisów w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorców,

b) *społeczny*: osoby fizyczne, związki zawodowe, organizacje społeczno-zawodowe rolników, stowarzyszenia, ruchy obywatelskie, inne dobrowolne zrzeszenia oraz fundacje,

c) *gospodarczy*: przedsiębiorcy.

² **działania miękkie** – działania nieinwestycyjne, np. szkolenia, kursy, warsztaty, sympozja itd., itp.

.....
pieczęć LGD

OCENA MERYTORYCZNA – KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

dla wnioskodawców i operacji zgłaszanych na obszarze LGD NASZA KRAJNA
do działania „Odnowa i rozwój wsi”

Nazwa operacji:			
Nr operacji wg kolejności wpływu i data złożenia wniosku:		Data przeprowadzenia oceny merytorycznej:	
Nazwa wnioskodawcy			
Operacja w ramach działania PROW 2007-2013:	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – małe projekty		

Typ operacji	Lokalne kryteria oceny operacji	Przyznana ocena
Odnowa i rozwój wsi	Wnioskodawca ma miejsce zamieszkania albo siedzibę w miejscowości liczącej: <ul style="list-style-type: none"> ➤ poniżej 1000 mieszkańców – 10 pkt ➤ od 1000 do 4000 – 5 pkt ➤ powyżej 4000 – 0 pkt Nazwa miejscowości: Liczba mieszkańców miejscowości zameldowanych na pobyt stały (wg stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok złożenia wniosku):.....	
	Wnioskowana kwota pomocy wynosi <ul style="list-style-type: none"> ➤ mniej niż 50 tys zł – 10 pkt ➤ od 50 tys zł do 75 tys zł – 5 pkt ➤ powyżej 75 tys zł – 1 pkt 	
	Korzyści lub oddziaływanie operacji dotyczy: <ul style="list-style-type: none"> ➤ 3 gmin objętych LSR – 10 pkt ➤ 2 gmin objętych LSR – 7 pkt ➤ co najmniej 2 miejscowości, lecz nie więcej niż jednej gminy – 3 pkt ➤ jednej miejscowości – 0 pkt Nazwy gmin:..... Nazwy miejscowości:.....	
	Realizacja operacji przyczyni się do pobudzenia aktywności ludzi młodych i wzmocnienia ich więzi z miejscem zamieszkania – 0-10 pkt	
	Operacja będzie realizowana przez wnioskodawcę z udziałem: <ul style="list-style-type: none"> ➤ więcej niż 5 innych podmiotów ¹ – 10 pkt ➤ od 1 do 5 innych podmiotów – 5 pkt ➤ bez udziału innych podmiotów – 0 pkt 	

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

	Nazwy/imię i nazwisko podmiotu/podmiotów współrealizujących operacje:.....	
	Swoim zasięgiem projekt obejmuje (w przypadku działań miękkich ²): ○ powyżej 100 osób – 10 pkt ○ od 51 do 100 osób – 5 pkt ○ od 21 do 50 osób – 3 pkt ○ 20 osób i mniej – 0 pkt	
	SUMA PUNKTÓW	
	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> Data czytelny podpis członka Rady </div>	

¹ **podmiot**

a) *publiczny*: gminy, powiaty, uczelnie publiczne, jednostki badawczo-rozwojowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, państwowe lub samorządowe instytucje kultury oraz państwowe lub samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych przepisów w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorców,

b) *społeczny*: osoby fizyczne, związki zawodowe, organizacje społeczno-zawodowe rolników, stowarzyszenia, ruchy obywatelskie, inne dobrowolne zrzeszenia oraz fundacje,

c) *gospodarczy*: przedsiębiorcy.

² **działania miękkie** – działania nieinwestycyjne, np. szkolenia, kursy, warsztaty, sympozja itd., itp.

pieczęć LGD

OCENA MERYTORYCZNA – KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

dla wnioskodawców i operacji zgłaszanych na obszarze LGD NASZA KRAJNA
do działania „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”

Nazwa operacji:			
Nr operacji wg kolejności wpływu i data złożenia wniosku:		Data przeprowadzenia oceny merytorycznej:	
Nazwa wnioskodawcy			
Operacja w ramach działania PROW 2007-2013:	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – małe projekty		

Działanie PROW	Lokalne kryteria oceny operacji	Przyznana ocena
Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej	Wnioskowana kwota pomocy wynosi <ul style="list-style-type: none"> o mniej niż 50 tys zł – 10 pkt o od 50 tys zł do 70 tys zł – 7 pkt o powyżej 70 tys zł do 100 tys zł – 4 pkt o powyżej 100 tys zł – 0 pkt 	
	Realizacja operacji spowoduje utworzenie w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie ¹ : <ul style="list-style-type: none"> o 3 miejsca pracy i więcej – 10 pkt o 2 miejsca pracy – 7 pkt o 1 miejsce pracy – 5 pkt. o żadnego miejsca pracy – 0 pkt 	
	Operacja jest komplementarna w stosunku do innych operacji/projektów zrealizowanych na obszarze wdrażania LSR – 0-10 pkt	
	SUMA PUNKTÓW	
 data czytelny podpis członka Rady

¹ – Liczba osób zatrudnionych jest zasadniczym kryterium przy określaniu, w jakiej kategorii mieści się dane przedsiębiorstwo (mały, średni czy duży). Liczba ta dotyczy osób zatrudnionych na pełnych etatach, w niepełnym wymiarze godzin, sezonowo i obejmuje:

- pracowników,
- osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegających mu i uważanych za pracowników na mocy prawa krajowego,
- właścicieli – kierowników,
- wspólników prowadzących regularną działalność w przedsiębiorstwie i uczestniczących w zysku przedsiębiorstwa.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Praktykantów lub studentów odbywających szkolenie zawodowe na podstawie umowy o praktyce lub szkoleniu zawodowym **nie** zalicza się do osób zatrudnionych. Nie wlicza się też okresu trwania urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego.

Liczba zatrudnionych osób odpowiada liczbie rocznych jednostek roboczych (RJR). Każdy, kto był zatrudniony na pełen etat w obrębie przedsiębiorstwa lub w jego imieniu w ciągu całego roku referencyjnego, stanowi jedną jednostkę roboczą. Praca osób, które nie przepracowały pełnego roku, pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin oraz pracowników sezonowych traktowana jest jako części ułamkowe jednostki.

.....
pieczęć LGD

OCENA MERYTORYCZNA – KARTA OCENY ZGODNOŚCI OPERACJI Z LOKALNYMI KRYTERIAMI

dla wnioskodawców i operacji zgłaszanych na obszarze LGD NASZA KRAJNA
do działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

Nazwa operacji:			
Nr operacji wg kolejności wpływu i data złożenia wniosku:		Data przeprowadzenia oceny merytorycznej:	
Nazwa wnioskodawcy			
Operacja w ramach działania PROW 2007-2013:	☐ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ☐ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ☐ Odnowa i rozwój wsi ☐ Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju – małe projekty		

Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw	W ostatnim roku obrotowym ¹ wnioskodawca zatrudniał średniorocznie ² więcej niż 2 pracowników – 0-10 pkt	
	Wnioskowana kwota pomocy wynosi <ul style="list-style-type: none"> ○ mniej niż 100 tys. zł – 10 pkt ○ od 100 tys. zł do 200 tys. zł – 5 pkt ○ powyżej 200 tys. zł do 300 tys. zł – 3 pkt ○ powyżej 300 tys. zł – 0 pkt 	
	Realizacja operacji spowoduje utworzenie w przeliczeniu na pełne etaty średniorocznie: <ul style="list-style-type: none"> ○ co najmniej 5 miejsc pracy – 10 pkt ○ więcej niż 2 i mniej niż 5 miejsc pracy – 7 pkt ○ 1 lub 2 miejsc pracy – 5 pkt ○ żadnego miejsca pracy – 0 pkt 	
	Operacja jest komplementarna w stosunku do innych operacji/projektów zrealizowanych na obszarze wdrażania LSR – 0-10 pkt	
	SUMA PUNKTÓW	
	<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div>..... Data</div> <div>..... czytelny podpis członka Rady</div> </div>	

¹ - **Rok obrotowy** - rozumie się przez to pełen rok kalendarzowy lub inny okres trwający 12 kolejnych pełnych miesięcy kalendarzowych,

² – **Liczba osób zatrudnionych** jest zasadniczym kryterium przy określaniu, w jakiej kategorii mieści się dane przedsiębiorstwo (mały, średni czy duży). Liczba ta dotyczy osób zatrudnionych na pełnych etatach, w niepełnym wymiarze godzin, sezonowo i obejmując:

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

- pracowników,
- osoby pracujące dla przedsiębiorstwa, podlegających mu i uważanych za pracowników na mocy prawa krajowego,
- właścicieli – kierowników,
- wspólników prowadzących regularną działalność w przedsiębiorstwie i uczestniczących w zysku przedsiębiorstwa.

Praktykantów lub studentów odbywających szkolenie zawodowe na podstawie umowy o praktyce lub szkoleniu zawodowym **nie** zalicza się do osób zatrudnionych. Nie wlicza się też okresu trwania urlopu macierzyńskiego lub wychowawczego.

Liczba zatrudnionych osób odpowiada liczbie rocznych jednostek roboczych (RJR). Każdy, kto był zatrudniony na pełen etat w obrębie przedsiębiorstwa lub w jego imieniu w ciągu całego roku referencyjnego, stanowi jedną jednostkę roboczą. Praca osób, które nie przepracowały pełnego roku, pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin oraz pracowników sezonowych traktowana jest jako części ułamkowe jednostki.

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA

Załącznik nr 12

WNIOSEK O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU o dofinansowanie operacji					
NUMER WNIOSKU :		IMIĘ i NAZWISKO lub NAZWA WNIOSKODAWCY:			
NAZWA/TYTUŁ WNIOSKOWANEJ OPERACJI:					
DZIAŁANIE PROW 2007-2013 W RAMACH WDRAŻANIA LSR		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej ➤ Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw ➤ Odnowa i rozwój wsi ➤ Małe projekty 			
DECYZJA RADY O NIEWYBRANIU PROJEKTU ZAPADŁA NA ETAPIE:		<ul style="list-style-type: none"> ➤ Oceny zgodności operacji z Lokalną Strategią Rozwoju ➤ Oceny zgodności operacji z kryteriami wyboru operacji 			
SZCZEGÓŁOWE UZASADNIENIE DLA WSZCZĘCIA PROCEDURY ODWOŁAWCZEJ:					
IMIĘ i NAZWISKO/NAZWA WNIOSKODAWCY:					
ADRES ZAMIESZKANIA/SIEDZIBY WNIOSKODAWCY					
ADRES KORESPONDENCYJNY (jeżeli inny niż wskazany powyżej)					
TELEFON KONTAKTOWY WNIOSKODAWCY:					
ADRES E-MAIL WNIOSKODAWCY:					
WNOSZĘ O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU O DOFINANSOWANIE OPERACJI PRZEZ RADĘ DECYZYJNĄ LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA NASZA KRAJNA					
MIEJSCE:		DATA:		CZYTELNY PODPIS:	
POTWIERDZENIE ZŁOŻENIA WNIOSKU W BIURZE LGD PRZEZ PERSONEL LGD		nr z książki korespond encji i data przyjęcia		CZYTELNY PODPIS:	

UWAGA!

1. Pola zaciemnione wypełnia biuro LGD oraz członek Rady
2. Pola białe wypełnia wnioskodawca
3. Wniosek będzie uznany za poprawnie złożony, tylko w sytuacji wypełnienia wszystkich białych pól, w tym w szczególności uzasadnienia dla wszczęcia procedury odwoławczej

.....
pieczęć LGD

Załącznik nr 13

ROZPATRZENIE PRZEZ RADĘ WNIOSKU O PONOWNE ROZPATRZENIE WNIOSKU

IMIĘ I NAZWISKO OCENIAJĄCEGO:		DECYZJA OCENIAJĄCEGO W SPRAWIE WNIOSKU: (wpisać UZNAJĘ ODWOŁANIE lub NIE UZNAJĘ ODWOŁANIA)	
UZASADNIENIE PODJĘTEJ DECYZJI:			
NAZWA ELEMENTU ODWOŁANIA:		(wpisać) ZGODNY Z LSR lub NIEZGODNY Z LSR	
OCENA PUNKTOWA ELEMENTU ODWOŁANIA: (wpisać poniżej rodzaj elementów odwołania)		PRZYZNANA ILOŚĆ PUNKTÓW NA PODSTAWIE KRYTERIÓW OCENY PO UZNANIU ODWOŁANIA	
DATA:		CZYTELNY PODPIS OCENIAJĄCEGO:	

LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU LGD NASZA KRAJNA
